Udfordringen

... hele kirkens ugeavis

Søndag den 21. december 2025 * Uge 52 * * Årgang 53

"Ordet blev kød og tog bolig iblandt os, og vi så hans herlighed, en herlighed, som den Enbårne har den fra Faderen, fuld af nåde og sandhed."
(Joh. 1, 14)

25-års jubilæum: IAS fejrede, at de nu i 25 år har hjulpet verdens udsatte

Side 13

Højreorienteret nationalisme eller ægte tro? Tommy Robinson deler vandene

Side 9

Som præsident for Det Lutherske Verdensforbund kommer man vidt omkring

Side 18-19

Kom i julehumør med ugens essay om juledesserter og juletoner

Side 7

Jette har haft kroniske smerter i 25 år - det giver store begrænsninger for arbejde og fritid. Men Gud er stadig god, siger hun

Side 14-15

Rooted in Love - Aarhus 2026

Velkommen til Fatherheart konference
Drømmer du om at leve dit liv rodfæstet i kærlighed? Lige som Jesus levede her på jorden, rodfæstet i sin Fars kærlighed?
Så er denne konference noget for dig.

Undervisere

Dass og Rani
Malaysia

Frank Naea
New Zealand

ROOTED IN LOVE

Dato
Fredag d. 16.1 kl. 19-21
Lørdag d. 17.1 kl. 9-17

Tilmelding
Send mail til
fhdk.langvad@gmail.com

Lokation
Aarhus Vineyard
Pris: Gratis

Se mere på fatherheart.dk

19. juni - 1. juli
fra kr. **18.500,-**

FELIX REJSER

Oplev, hvad der er blevet kaldt verdens smukkeste sørejse langs Norges kyst til Nordkap – Midnatssolens land!

Tag med på det norske skib M/S Gann, som tilbyder et spændende sommertogt med fællesskab og oplevelser i højsædet. Undervejs kan du deltage i forskellige udflugter på land.

Rejseledere på denne rejse:
Cecilie og Peter Nord Hansen

felixrejser.dk/gann-nordkap
Hurtig tilmelding – begrænset antal pladser tilbage!

Fem millioner ekstra til tros- og religionsfrihed

Center for Kirkeligt Udviklingssamarbejde (CKU) modtager en tillægsbevilling på fem mio. kr. til 'vinduet for tros- og religionsfrihed' (ToRF).

Formanden for det Udenrigspolitiske Nævn, Venstres udenrigs- og udviklingsordfører Christian Friis Bach, glæder sig over ekstrabevillingen. Foto: Venstre.

Center for Kirkeligt Udviklingssamarbejde (CKU) har modtaget en ekstraordinær tillægsbevilling på fem mio. kr. til det åbne vindue for tros- og religionsfrihed (ToRF).

Bevillingen løfter rammen for vinduet fra 15 mio. kr. til 20 mio. kr. i 2025 og vil styrke danske civilsamfundsorganisationers indsats for at beskytte og fremme retten til tanke-, samvittigheds-, tros- og religionsfrihed i udsatte kontekster verden over.

"Religions- og trosfrihed er en grundlæggende menneskerettighed, der desværre er under pres mange steder i verden. Med tillægsbevillingen styrker vi danske organisationer og deres lokale partnere i at gøre en konkret forskel for at fremme religions- og trosfrihed og beskytte trosbaserede minoriteter i partnerlandene. Retten til at tro, hvad man vil, er en dansk kerneværdi, og vi arbejder hårdt for at beskytte den ret i hele verden," siger udenrigsminister Lars Løkke Rasmussen.

Den opfattelse deler CKU's sekretariatschef, Katja Gunnertoft Bojsen. "I CKU er vi glade for, at det er blevet muligt at give tros- og religionsfrihed en større prioritet i indeværende år. Tillægsbevillingen er et vigtigt skridt, der omsætter gode strategiske intentioner til konkrete projekter, der hvor behovet er størst," siger hun.

Den ekstraordinære tillægsbevilling vil blive brugt på de enorme behov, der er forårsaget af tiltagende krænkelser af tros- og religionsfriheden globalt. "Ved efterårets ansøgningsrunde er der indsendt ansøgninger om støtte til projekter for næsten 11 mio. kr. Med de fem mio. ekstra til ToRF-vinduet undgår CKU at give afslag til en lang række støtteværdige projekter og nedsætter dermed mængden af genansøgninger i 2026," skriver CKU i en pressemeddelelse.

Fundamental menneskerettighed

Tillægsbevillingen vækker også glæde hos formanden for det Udenrigspolitiske Nævn, Venstres udenrigs- og udviklingsordfører Christian Friis Bach.

"Religiøse mindretal er under stadigt stigende pres i store dele af verden. Derfor er jeg meget glad for, at vi nu kan styrke indsatsen for tros- og religionsfrihed gennem en ekstrabevilling. At kunne tro på det, man vil, og udøve sin religion er en af de mest fundamentale menneskerettigheder, og det skal Danmark stå vagt om," siger Christian Friis Bach.

Tillægsbevillingen betyder, at ansøgerne og deres partnere nu kan få støtte til træning af rettighedshavere, religiøse aktører, unge og kvinder i tros- og religionsfrihed, menneskerettigheder og konfliktforebyggelse og styrkelse af grupper, der er marginaliseret på baggrund af deres tro og overbevisning.

ToRF-vinduet er åbent for ansøgninger fra alle danske civilsamfundsorganisationer – både trosbaserede og ikke-trosbaserede – og kræver ikke medlemskab af CKU. Efterspørgslen har længe oversteget de tilgængelige midler. I 2024 måtte mere end 50 procent af støtteværdige ToRF-ansøgninger afvises alene af budgetmæssige grunde. Uden tillægsbevillingen ville næsten 60 procent af ansøgningerne til ToRF-vinduet have resulteret i afslag i 2025.

Tillægsbevillingen på fem mio. kr. vil derfor hurtigt kunne omsættes til konkrete nye projekter, skriver CKU.

Simon

Udfordringen

Udfordringen er en **selvejende** fælleskirkelig ugeavis med stof fra både **frikirker og folkekirker.** Avisen finansieres af abonnementer og annoncer og er **uafhængig** af såvel kirker som organisationer. - 2025: Årgang 53. Medlem af avisernes organisation Danske Medier. ISSN nr. 0902-5693

Tlf: 74 56 22 02. Postadresse: Jernbanegade 1, 6070 Christiansfeld.
Redaktion@udfordringen.dk
Simon Thidemann (ansv.hav.), Lisbeth Thomsen, Bodil Lanting, Eilis Jokszies, Lisbeth Jepsen, Kirsten Krog m.fl.
Korrektur: Ingolf Becker.
Panelredaktører: Anne Manning-Pedersen, Filip Smidt og Poul Henning Krog.
Ung@udfordringen.dk: Henrik Engedal
Annoncer@udfordringen.dk:
Erik Damm og Lisbeth Thomsen
Abonnement@udfordringen.dk
Troels Hertzum
Bogsalg@udfordringen.dk
Bogholderi@udfordringen.dk
Henriette Pallesen
Hjemmesider: udfordringen.dk hosianna.dk (bøger, musik, film) udf.nu.
Revision: Redmark, Aarhus.
Tryk: Jysk Fynske Medier.
Medl. af Danske Medier. ISSN 0902-5693
DMO oplagskontrol for 2024: 4.727

Blå Kors holder for tiende gang julelejre for udsatte børn

I år kan Blå Kors Danmark fejre 10-års jubilæum med julelejr i Silkeborg. Det kan lade sig gøre takket være frivillige som Rebekka Riis, der har gjort lejren til sin egen juletradition.

På julelejrene bliver kreativiteten sluppet løs, og relationer bliver skabt. Foto Jens Peter Engedal

Dagene mellem jul og nytår bliver for mange brugt på familie, venner og julefrokoster, men for 28-årige Rebekka Riis går dagene som frivillig på Blå Kors Danmarks julelejr for børn, der har brug for et pusterum fra en svær hverdag.

Det er 10. gang, at Blå Kors Danmark holder julelejr i Ans ved Silkeborg, og det er andet år i streg, at Rebekka Riis er med som frivillig.

"Min første julelejr var en virkelig god oplevelse, og man kommer så hurtigt til at holde af børnene. At være noget for de her børn og opleve dem åbne sig op, er bare en særlig oplevelse, som er svær at slippe igen," lyder det fra Rebekka Riis.

Julelejren i Ans er for børn mellem syv og 12 år, og de er af sted fra den 27. december til den 30. december.

"Man er supertræt efter en lejr. Men på den anden side giver det en helt anden form for energi, som kan være svær at finde andre steder," siger Rebekka Riis med et stort smil.

Rebekka Riis skal være frivillig på Blå Kors' julelejr i Silkeborg for andet år i streg, og det er allerede blevet en juletradition for den 28-årige ph.d.-studerende. Foto: Privat

Overvældende omsorg

En af de faste traditioner på Blå Kors' julelejr er pakkeleg. Gaverne er sponsoreret af forskellige virksomheder, og der plejer at være rigtig mange til stor glæde for de 30 børn, som er med på lejr.

"Det er en overvældende oplevelse for mange af børnene, fordi der er så mange pakker, og midt i den her store overvældelse er der så meget omsorg mellem børnene. Det var så fint et øjeblik sidste år, da jeg for første gang oplevede deres vilje til at bytte gaver og glæde hinanden," siger Rebekka Riis.

"For mange af børnene er det de eneste gaver, de får i julen. Det er de gaver, de kan fortælle om i skolen. Så det er tydeligt at mærke, at pakkeleg er noget, de glæder sig meget til," fortsætter hun.

Udover pakkeleg sørger Rebekka og de 19 andre frivillige for, at børnene får en masse gode oplevelser i løbet af de fire dage i Silkeborg. Årets tema er "detektiv", så børnene skal opklare en forbrydelse, spille spil, være kreative, fejre nytår på forskud og meget mere.

"Det føles meget meningsfyldt at være med til at give børnene gode oplevelser, for det er ikke nødvendigvis det, de oplever mest af," lyder det fra den frivillige Rebekka Riis.

Når frivillighed og forskning forenes

Til dagligt er Rebekka Riis ph.d.-studerende i kemi, og selvom det at være frivillig og at forske i kemi kan virke som to forskellige verdener, så gør hun en dyd ud af at forene de to ting.

"Jeg har nogle gange taget mit arbejde med på ferielejr, hvor vi har leget med ild, lavet små eksplosioner og arbejdet med flydende nitrogen. Det har været fantastisk at opleve, hvordan det har skabt skoleglæde blandt børnene."

"Det gjorde virkelig indtryk på mig, da en af de større børn fra en tidligere ferielejr fortalte, at hun skulle skrive en opgave i skolen, og hun blev så begejstret for natur og teknik på grund af de ting, vi lavede sammen på lejren, at hun ville skrive opgave om det," fortæller Rebekka Riis, som også har været frivillig flere gange på Blå Kors' sommerlejre.

Det er frivillige som Rebekka Riis, der er med til at gøre Blå Kors' ferielejre til virkelighed og give gode oplevelser til børn, for hvem julen kan være en svær tid præget af udfordringer i hjemmet.

"Jeg bliver altid dybt imponeret over vores dygtige frivillige, som vælger at bruge deres fritid på at løfte andre. Den energi og varme, de frivillige bringer med sig til julelejrene, er helt fantastisk – og uden deres indsats ville det slet ikke kunne lade sig gøre," lyder det fra Sandra Trampedach Junget, der er projektleder for ferielejre i Blå Kors Danmark.

Om Blå Kors' ferielejre:

- Blå Kors har i år to julelejre. Den ene er for børn på 7-12 år i Ans ved Silkeborg, og den anden er for unge mellem 13 og 20 år i Hillerød. Begge lejre er fuldt booket.
- Julelejrene er for børn og unge fra familier med alkohol- og stofmisbrugsproblemer, fattigdom, psykisk sygdom og sociale udfordringer.
- Årligt deltager flere end 300 børn og unge på Blå Kors' sommer- og julelejre.

Red.

Ændret struktur i Arrow Lederskab

I efteråret 2025 har Arrow Lederskabs bestyrelse i samarbejde med teamet omkring programmets afvikling valgt at ændre strukturen, således at den overordnede ledelse nu ligger hos teamet. Dette sker med stor tak for indsatsen til den hidtidige bestyrelse. Organisatorisk er Arrow tilknyttet Ådalen Retræte som en arbejdsgruppe, der arbejder under ansvar overfor Ådalens bestyrelse.

Teamet for Arrow Lederskab ledes af Peter Kofoed Herbst (Kronjyllands Frimenighed, Randers) og Michael Rostved (Frikirken Randers), og består derudover af Camilla Westen, Rebekka Væggemose og Peter Sode Jensen.

Lederkurser

Siden 2013 har 85 ledere gennemført Arrow Lederskab, hvor der sættes fokus på vigtigheden af, at kristne ledere først og fremmest er ledt af Jesus, vokser i at lede som Jesus og leder mere til Jesus.

I en kompetencefikseret kultur vægtlægger Arrow lederens karakterdannelse og selvledelse og inviterer til fællesskab og følgeskab med andre ledere, der kender til lederskabets glæder og udfordringer.

Næste forløb med Arrow Lederskab begynder i august 2026, og der kan allerede nu søges om optagelse via www.arrowlederskab.dk

Red.

Peter Kofoed Herbst er med i Arrows lederteam og ledende præst i Kronjyllands Frimenighed.

Den lokale menighed er verdens håb

Af Jens Fischer-Nielsen og Simon Thidemann

I det nordvestlige hjørne af Bangladesh er Danmission gennem sin 'Bangladesh Landekreds' engageret i et program, der hjælper Bangladesh' Lutherske Kirkes omkring 150 små menigheder og prædikesteder med at fungere med det, Gud har givet dem af konkrete og åndelige gaver.

Jens Fischer-Nielsen ses her prædike i Kamarkorikadam. Foto: LCDP

I 2008 blev menighedsprogrammet *'Local Church Development Program* (LCDP)' stiftet i Bangladesh Lutherske Kirke (BLC) under overskriften 'Den lokale menighed, verdens håb'.

Det skete efter et kursus i 'Naturlig Kirkevækst', som Jens Fischer-Nielsen blev udsendt for at gennemføre for medlemmer fra lokale menigheder i Bangladesh, som var interesseret i en ny start med fokus på liv og vækst i deres egen menighed.

Jens Fischer-Nielsen forklarer, at programmet kan sammenlignes med Oase eller Indre Mission i Danmark, som lever deres liv ved siden af folkekirken uden at være afhængige af den. På samme måde arbejder LCDP i BLC's menigheder i forståelse med synoden uden at være afhængig af den.

I dag er der 15 medarbejdere under LCDP. På dansk kaldes de 'menighedstrænere'. Menighedstrænerne har hver ansvaret for at støtte 5-10 menigheder.

"Det handler om at sætte frivillige i gang med forskellige aktiviteter i menigheden fx søndagsskole, kvindemøder, ungdomsgrupper og kor," fortæller Jens Fischer-Nielsen og fortsætter: "De hjælper også med at stabilisere gudstjenesterne og menighedsrådenes arbejde og støtter familierne i forhold til deres børns uddannelse. Derudover hjælper de med så forskellige ting som kirkebyggeri, dåbsundervisning, bibelundervisning, og så tager de ud og prædiker nye steder osv."

Tilsyn

Menighedstrænerne ledes af Profulla Roy, som er teolog (M.Div) og ordineret præst. Flere af menighedstrænerne har også teologisk uddannelse.

Et team i Bangladesh fører sammen med Profulla Roy tilsyn med, at arbejdet foregår på en forsvarlig måde.

Jens Fischer-Nielsen, som har været i Bangladesh hvert år siden 2008, glæder sig over, at menighederne gennem programmet er blevet stabiliseret, at programmet er vokset og nye er kommet til.

I projektgruppen, som også er bestyrelse for Danmissions Bangladeshkreds, er der foruden Jens Fischer-Nielsen også Leif Johanson, Lukas Christensen, Knud Persson og Flemming Schrøder.

De har alle været i Bangladesh kortere og længere tid, og flere har undervist på programmets kurser, og for tiden arbejder de på at få nye med i teamet.

"Gud er med os"

"Nogen vil selvfølgelig spørge: Nytter det noget? Er Bangladesh ikke et land fuld af problemer? Og, jo, der er udfordringer," siger Jens Fischer-Nielsen, men netop derfor er der også god mening i at fortsætte arbejdet og støtte menighederne i at være til stede "som 'lys og salt' midt i junglen", som han siger.

Jungle er netop det ord, som projektlederen Profulla Roy benytter om det komplicerede samfund, som menighederne lever i blandt rismarkerne i det nordlige Bangladesh, hvor 90% af befolkningen er muslimer, 9% er hinduer og under 1% er kristne.

"Der har ikke været nogen demokratisk valgt regering siden august 2024. Forhåbentlig bliver der valgt en ny, god regering i februar 2026. Men det er bemærkelsesværdigt, at samfundet alligevel ikke er gået i opløsning, og at der ikke er udbrudt store konflikter," siger Jens Fischer-Nielsen.

Jens Fischer-Nielsen fortæller, at de fleste mennesker i Bangladesh er fattige – og det gælder i høj grad også de kristne.

"Der er mange udfordringer, men Gud velsigner, og som Profulla Roy gang på gang siger: *"Isor archen"* – Gud er med os," siger Jens Fischer-Nielsen og fortæller, hvordan Profulla Roy med stor glæde beskriver, hvordan arbejdet fungerer.

"Han og de andre medarbejdere har i november 2025 arrangeret 13 klyngelederkurser for menighedsledere. Det er kurser, hvor der er et antal menigheder i samme område. Lederne kommer sammen og får undervisning og ideer til deres menigheder. Noget kan de udføre hver for sig, og noget kan de gøre i fællesskab."

Kursusvirksomhed

Foruden klyngelederkurserne, som er én-dags kurser i lokale områder, er der kurser over flere dage, som foregår på centrale kursuscentre for forskellige kategorier af ledere og unge. Der afholdes også kurser for menighedskassererе i '*Divine Administration*' (Guddommelig administration, red.), som står for ren og gennemsigtig regnskabsføring og ærlig og retfærdig administration og beslutningstagning.

Dåb foregår nogle gange i floden, andre gange som her ved hjælp af et fad med vand. Foto: LCDP

Menighedstrænere opretter søndagsskoler, ungdomsgrupper og kvindegrupper. Foto: LCDP

De største udgifter i programmet er sponsorships (løn) til de 15 menighedstrænere, kurserne, kristendomslejre for kristne elever i 6.-10. klasse i de offentlige skoler, uddannelsesstøtte til unge og præmier til de menigheder, som lever op til programmets krav om 'Divine Administration', fortæller Jens Fischer-Nielsen.

Den lokale menighed, verdens håb

Mottoet 'Den lokale menighed, verdens håb' stammer fra megakirken Willow Creek i Chicago, men det kan gælde både der og i landsbyerne i Bangladesh og byerne i Danmark, mener Jens Fischer-Nielsen.

"Det er selvfølgelig Jesus Kristus, som er verdens håb. Men menigheden er hans legeme, og medlemmerne i menighederne er hans lemmer. Hovedsagen er at hjælpe menighederne til at bruge, hvad Gud har givet til den enkelte," siger han og tilføjer:

"Guds menighed er jordens største under," som vi synger i en salme – når det altså fungerer. Dette under kan vi være medarbejdere på, der hvor vi bor, men også langt væk, ved at støtte menighedsprogrammet i Bangladesh."

Ingen tid at spilde

I Danmissions Bangladesh Landekreds er de begejstrede for, at det stadig kan lade sig gøre at arbejde for liv og vækst i menighederne i Bangladesh – og endda også bygge kirker.

I efteråret er der bygget (eller udbygget) en del – hvad man i Danmark ville kalde – kirkeskure. Altså kirker. De er vigtige for menighederne som samlingssted og som synligt bevis på, at de eksisterer.

Der er helt sikkert nye projekter på vej i det nye år, siger Jens Fischer-Nielsen, inden han slutter med et åbent ønske:

"I Danmissions Bangladesh Landekreds vil vi gerne komme ud og fortælle om Bangladesharbejdet i så mange menigheder i Danmark som muligt."

Er man interesseret i at vide mere om arbejdet, kan man kontakte Jens Fischer-Nielsen på 23 71 41 09 eller via mail på DMBD1002@gmail.com.

COMPOUNDERS

MW Compounders er en dansk børsnoteret investeringsforening. Foreningen har investeret i 20-30 globale compounder-aktier.

Læs mere her: www.mwcompounders.dk

Kontakt: Johannes Møller 61 31 64 85

KLUMME

Kan traditionel kristendom blive straffet som hadtale?

Da jeg for nyligt mødte en gammel bekendt, som i dag driver et stort kristent medie i Canada, spurgte jeg selvfølgelig, hvordan det gik. Han tøvede et øjeblik, før han svarede. Øjnene flakkede.

"Det ser ikke godt ud," sagde han. "Måske ender jeg i fængsel, hvis ikke jeg flytter ud af landet."

Sagen er den, at han er det, man ville kalde konservativt kristen. Han udtrykker sig på bibelsk grundlag og i forlængelse af en klassisk kristen tradition – om moral, køn og ægteskab. Og netop den slags udsagn frygter han, at myndighederne i fremtiden kan komme til at betragte som hadtale. Ikke nødvendigvis fordi han ønsker at angribe nogen, men fordi den politiske og juridiske ramme omkring ytringer om bestemte emner er under forandring.

Bekymringen er ikke grebet ud af den blå luft. I Canada pågår der i øjeblikket en politisk og juridisk debat om at ændre landets hate-speech-lovgivning. Helt konkret handler det om at fjerne en såkaldt religiøs undtagelse i straffeloven, som i dag giver et ekstra værn til ytringer, der fremsættes i god tro og med henvisning til religiøse tekster og traditioner.

Hvis denne undtagelse fjernes, betyder det ikke, at kristendom – eller andre religioner – i sig selv bliver forbudt. Men det betyder, at religiøse udsagn ikke længere behandles særskilt. De vil blive vurderet på samme måde som alle andre ytringer: udelukkende ud fra deres indhold, form og virkning. Og netop her opstår uroen.

For i canadisk lov er det strafbart bevidst at fremme had mod såkaldte beskyttede grupper – blandt andet defineret ved seksuel orientering, kønsidentitet, religion og etnicitet. Tærsklen er juridisk set høj, men uden den religiøse undtagelse bliver det langt mere uklart, hvor grænsen går mellem klassisk kristen forkyndelse og det, en domstol kan opfatte som hadtale.

Lad os tage nogle konkrete eksempler.

Hvis min ven i sit medie skriver, at ægteskabet ifølge Bibelen er mellem én mand og én kvinde, vil det næppe i sig selv være strafbart. Det er en teologisk holdning. Men hvis han skriver, at homoseksuelle relationer er ødelæggende for samfundet, eller at bestemte grupper udgør en trussel mod børn eller nationen, bevæger han sig ind i et juridisk grænseland, hvor hensigt og formulering kan blive afgørende.

Det samme gælder bibelcitater. At citere Paulus' breve eller mosebøgerne er ikke ulovligt. Men hvis citaterne bruges til at legitimere udstødelse, nægtelse af rettigheder eller systematisk mistænkeliggørelse af bestemte grupper, kan det – uden den religiøse undtagelse – blive vurderet som hadfremmende ytringer. Ikke fordi Bibelen citeres, men fordi den bruges som argument for social eller politisk fjendtlighed.

For en, der driver et meningsmedie som min ven, er konsekvenserne derfor ikke blot teoretiske. Han risikerer ikke nødvendigvis fængsel for én artikel eller klumme. Men han risikerer anmeldelser, retssager, økonomiske byrder og en konstant usikkerhed om, hvad han må sige højt. Det, jurister kalder en "chilling effect": man tier af frygt – ikke fordi man er dømt, men fordi man ikke ved, hvor grænsen går.

Det er denne usikkerhed, jeg så i hans ansigt. Ikke en lyst til at såre andre, men frygten for, at århundredgamle kristne overbevisninger i et nyt juridisk klima pludselig kan tolkes som noget farligt eller strafbart. I princippet kan søndagsskoler også komme i skudlinjen, hvis de skønnes at lære børnene en moral ud fra Bibelen, der kunne opfattes som krænkende for andre grupper.

Debatten i Canada handler derfor ikke kun om lovudformning. Den handler om, hvorvidt et samfund kan rumme dyb, principiel uenighed – også når den er religiøst begrundet – uden at gøre staten til dommer over, hvilke overbevisninger der er acceptable at udtrykke offentligt.

Og det er en debat, der rækker langt ud over Canadas grænser.

Af Iben Thranholm
Cand. theol., journalist

Tidligere kulturminister på Færøerne:

"Indførelsen af abort på Færøerne fylder mig med sorg"

Den færøske politiker og læge Jenis af Rana har i et svar til en norsk journalist på "Dagen" skrevet følgende om ændringen i abortlovgivningen:

"Det kristne menneskesyn står stærkt på Færøerne. Mange, mange færinger er personlige kristne og lever deres hverdag i stærk kontakt med ham, som mødte dem og ændrede deres liv.

For disse kristne er blot tanken om at blande sig i Guds skaberværk, ved at intervenere i livmoderen, som burde være det tryggeste og sikreste sted i universet, utænkeligt. Disse kristne betragter barnet som en gave fra deres Gud og Skaber, som han altid har og fortsat vil give dem overskud og midler til at sætte i verden og fostre op."

Restriktiv lovgivning

"Der har tidligere været gjort forsøg på at ændre den gældende abortlov. Denne er restriktiv og har gennem årene reddet mange børn fra at ende deres liv som aborter. Alle forsøg på ændringer er dog mislykkede, senest i maj 2024, hvor forslaget faldt, idet 16 medlemmer af Lagtinget stemte for og 16 medlemmer stemte imod."

Lagmandens indflydelse

"Men så skete det, at et af lagtingets medlemmer, en, som stemte imod ændringen,

Jenis av Rana, færøsk læge og politiker, er leder af partiet Miðflokkurin.

forlod Lagtinget - og blev erstattet af et medlem, som var for en ændring i loven. Dette blev med glæde modtaget af abortfolkene, som straks fremlagde forslaget om abort for Lagtinget.

Det, som derefter skete, var, at Lagmanden, eller statsministeren, reducerede antallet af ministre. Det bevirkede blandt andet, at en af de ministre, som blev opsagt, tog sit sæde i Lagtinget (færøske ministre kan ikke sidde i lagtinget, mens de er ministre).

Denne var imod abort, mens den suppleant, som havde været i Lagtinget i hans sted, men nu måtte forlade lagtinget, var for abort. Så nu svingede resultatet tilbage til et flertal imod abort.

Dette skete dagen før afstemningen om abortforslaget i Lagtinget.

En halv time før mødet i Lagtinget dagen efter dette startede, oplyste Lagmanden, at han havde ændret sin beslutning, og at han nu genindsatte den opsagte minister, altså ham, som er imod abort og i stedet for sendte en anden minister, som er for abort, i Lagtinget.

Denne indtog derefter sin plads i Lagtinget og stemte senere på dagen for abortforslaget, som derved blev vedtaget."

Vrede over omrokering

"Dette træk fra Lagmanden vakte voldsom harme og vrede blandt mange, selvfølgeligt primært abortmodstandere, men også tilhængere, bl.a. politiske analytikere, som peger på, at et sådant træk er med til at svække tilliden til politikere og det politiske system."

Hvad synes du om, at abortloven er ændret på Færøerne?

"Både som politiker, medlem af Lagtinget i 31 år, som læge siden 1983 og som en, der elsker Jesus, fylder det mig med sorg. Selv om den nuværende lov er gammel, så har den reddet mange liv.

Selv vurderer jeg, at omkring et barn om året er reddet i min konsultation, fordi loven gav mig mulighed for både at få en dialog med forældrene og hjælpe dem med de problemer, som lå bag ønsket om abort. Dernæst er jeg ked af den udemokratiske måde, lovændringen foregik på."

Hvad er den generelle stemning blandt indbyggerne på Færøerne? Er folk flest tilfredse med ændringen?

"Nej, folk flest er absolut ikke tilfredse med ændringerne.

Det er selvklart, at der blandt modstanderne af abort er stor sorg, men også blandt "det tavse mindretal".

Personligt vurderer jeg, at dette træk hos en yderst upopulær regering nemt kan svække den så meget, at den ikke formår at overleve mere end kort tid. Hvis det sker, og vi får et valg, bliver abortspørgsmålet et varmt emne i valgkampen."

Hvad vil partiet Miðflokkurinn gøre i lyset af ændringen?

"Sammen med modstandere af abort i andre partier kommer vi til at arbejde for et nyvalg, som ellers skal finde sted inden december 2026. Den nye lov træder først i kraft den 1. juli 2026, og vi håber på, at valget bliver udskrevet før denne dato.

Dernæst håber vi, at vi får en ny regering, som kan ophæve den netop vedtagne lov og lave en anden med det formål at byde alle børn velkomne til livet - og yde den nødvendige bistand til dem og deres forældre."

Bodil

Kommentar fra Retten til Liv:

"Et fyrtårn i Atlanterhavet blev slukket"

Landssekretær i Retten til Liv, Ellen Højlund Wibe, skriver i et debatindlæg:

"Et fyrtårn i Atlanterhavet blev slukket, da et snævert flertal vedtog indførelsen af fri abort på Færøerne til 12. uge. Færøerne har ellers indtil nu været det lys i mørket og tågen, der magtede at stå imod tidsåndens bølge og fastholde det ufødte menneskes ret til ligeværdig beskyttelse i lovgivningen."

Landssekretæren fortæller om den færøske politiker Erhard Joensen, som blev interviewet i P1 op til afstemningen. Han begrundede sit nej til fri abort med, at vi ikke bare kan negligere fosterets værdi og rettigheder i abortspørgsmålet.

"Færøerne har ellers indtil nu været det lys i mørket og tågen, der magtede at stå imod tidsåndens bølge og fastholde det ufødte menneskes ret til ligeværdig beskyttelse i lovgivningen," skriver Ellen Højlund Wibe i et debatindlæg.

Men: "...journalisten lod til at være aldeles tonedøv overfor dette perspektiv og forholdt sig kun til spørgsmålet om kvinders rettigheder."

Det argument, at kvinden har ret til at bestemme over sin egen krop, fejer alle andre argumenter af banen.

"Det moderne menneske skylder ikke det ufødte menneske nogen rettigheder; de gælder kun for os, der er født. Eller hvad?" spørger Ellen Højlund Wibe.

Hidtil lav abortrate

Landssekretæren peger på, at færøske kvinder hidtil har haft "en abort for hver gang, der er født tyve færøske børn. I Danmark er tallet en abort for hver fire fødte børn."

Fra dansk side har man talt om et stort mørketal, fordi nogle færøske kvinder er rejst til Danmark for at få en abort. Men det drejer sig i virkeligheden - ifølge tal fra Sundhedsministerens sundhedsudvalg - kun om 13 aborter over en 5-årig periode, det vil sige under 3 om året, påpeger Ellen Højlund Wibe.

"I et land uden fri abort vil den udbredte mentalitet være, at det ufødte menneske er et ligeværdigt menneske, som man byder velkommen, planlagt eller ej. Gad vide, hvordan fremtiden tegner sig for de ufødte færøske børn med vedtagelsen af en "moderne" lov?" slutter Ellen Højlund Wibe.

Bodil

Ny andagtsbog vil hjælpe unge med at få hul på Bibelen

Af Simon Thidemann

'Du er elsket' er en helt ny andagtsbog af Line Nielsen og er udgivet på Udfordringens Forlag. Bogen er målrettet unge fra efterskolealderen +/- og op.

Med al respekt for nutidens unge, så lyder det som udgangspunkt som op ad bakke at lave en andagtsbog målrettet unge. Alligevel har vi valgt at gøre det. Vi tror nemlig på, at den er lavet i en form og stil, der godt kan fungere for unge, og så er indholdet let forståeligt, men stadig med stor dybde – en dybde, der er båret af Line Nielsens eget personlige forhold til Jesus.

I hele andagtsbogen skinner Lines nære forhold til Jesus og hendes store kærlighed til Bibelen tydeligt igennem. Og som en god mormor ønsker Line Nielsen at give sin kærlighed og passion videre til næste generation.

Bogen er bygget op som breve fra mormor. En mormor, der sætter ord på alle de store spørgsmål som tro, tvivl, usikkerhed, ensomhed, kærlighed, sex osv. Til hvert emne har hun en personlig overvejelse eller erfaring og har en eller flere henvisninger til Bibelen.

På hver side er der også en opfordring til selv at gå mere i dybden, hvis man har lyst til det. Der er forslag til bibeltekster og et par spørgsmål til refleksion. Der er også formuleret en kort bøn til hver andagt.

Bogen er bygget op som de fleste unge er vant til at forholde sig til ting i dagligdagen. Det vil sige i kortere bidder. Forhåbentlig gør det det mere overskueligt at bruge bogen. Ikke fordi de unge ikke er i stand til fordybe sig i længere tekststykker, men fordi det er mere tiltalende og naturligt på denne måde.

'Du er elsket' er udgivet på Udfordringens Forlag og kan købes på hosianna.dk og koster 128 kr.

Brænder for unge

Line Nielsen siger om bogen:

"Jeg brænder virkelig, for at unge skal blive knyttet til Jesus på en måde, hvor de ved, at de er elsket af Jesus – og at det så faktisk betyder mindre, hvad alle mulige andre mener.

Jeg ønsker, at unge skal opleve nærvær med Jesus igennem hans ord. Min bøn er, at bogen vil understøtte, at Bibelen åbnes mere og mere op, og at de i Bibelen ser Jesus og bliver gladere og gladere for ham – og for hans ord – så de gennem løfter og fortællinger i Bibelen kan tage ham med i deres hverdag, som de i alle mulige situationer i deres egne liv kan læne sig ind i. Og at det vil give dem styrke til at følge deres hjerte med Jesus i hånden og blomstre, sådan som Gud har skabt dem."

Line Nielsen har udgivet en længere række af bøger - senest andagtsbogen 'Dybe stunder' og før det familieandagtsbogen 'Malte og Maria'.

Hjælp til bibellæsning

Line Nielsen har, siden hun var ung, haft en passion for at støtte andre unge i deres andagtsliv:

"Jeg brændte selv for at læse min Bibel, da jeg var ung – men jeg syntes også, at det kunne være svært at 'få hul'.

I mine egne eksperimenter opdagede jeg, at det hjalp mig rigtig meget at have en plan. Både planer, som andre havde lavet, og dem, jeg selv havde lavet.

Derfor ville jeg rigtig gerne lave en andagtsbog, som kan fungere som en plan for unge. En bog, som kan inspirere og være en nem ramme at bruge, som gør det let at få en masse glæde af at være sammen med Jesus igennem hans ord.

Bogen er ikke en 'alt-er-bare-lykkeligt bog'. Der er også emner, som behandler svære ting. Men det er fantastisk, at Gud kan give os sin glæde – uanset vores omstændigheder. Han er ekspert i nye begyndelser, og han går aldrig væk. Mennesker kan svigte – men Gud svigter aldrig. Derfor er han den bedste ven at få prioriteret i sit liv. Den bedste ven at gå med sammen.

Bogen er et bidrag til at gå sammen med Jesus – i det hele. Og sammen med ham mærke, at man er elsket, og at han har en vej – uanset hvordan alt andet er," siger Line Nielsen.

Biografisk roman om kærlighedens skyggesider - og om at finde vej i troen og livet

Af Simon Thidemann

Med udgangspunkt i sin datters historie har Birgitte Fjelstrup skrevet en usædvanligt stærk roman.

Birgitte Fjelstrup, der også har skrevet den selvbiografiske roman 'Ved du, at du er værdifuld', har netop skrevet bogen 'Lænket i kærlighedens navn'.

Birgitte Fjelstrup har et sjældent set godt og billedrigt sprog, der lige præcis aldrig går for langt, men skaber stærke og tydelige billeder på nethinden. Hun har desuden en stor gave til at beskrive situationer og sindsstemninger.

I bogen her får man et indblik i, hvor komplekst det er at leve i et usundt forhold. Bogen er medrivende som historie og vil for de, der selv kender til at leve i et usundt forhold, være befriende genkendeligt, og for dem, der er så heldige ikke at kende til det, giver det et uvurderligt indblik.

Jeg kan ikke umiddelbart komme i tanke om en målgruppe, der ikke vil finde bogen interessant - bortset fra børn, der nok ikke bør læse den, før de når en moden teenagealder.

En svær proces

Birgitte Fjelstrup fortæller, at det har været en speciel, men også givende proces, at skrive bogen med udgangspunkt i sin egen datters historie.

"De år, hvor min datter var offer for såvel psykisk som økonomisk vold, oplevede jeg en enorm afmagt i at være passiv tilskuer til hendes smerte, som lå bundet under et dække af loyalitet. Men da hun efter fem års psykisk vold havnede på et krisecenter, hvor angst og PTSD-symptomer fik frit lejde, blev det et afløb for mig at begynde at skrive om det.

I den proces udviklede vi en tæt relation, hvor hendes smerte, som jeg før så på med afmagt, blev en dyb sorg i mig, da jeg fik lov til at se ind i det, som før var delvist skjult. Det blev en måde at bearbejde sorgen og vreden på."

Birgitte Fjelstrup har nu udgivet to bøger hos Udfordringen.

Men det, som føltes meningsfuldt, var samtidig også noget af det svære, fortæller Birgitte:

"Det sværeste i skriveprocessen var at håndtere min datters smerte, som blev nærværende og mærkbar for mig. Men den var nødvendig, for at jeg kunne skrive bogen autentisk. Der var perioder, hvor jeg måtte holde skrivepause for at se på og erkende en sammenhæng i et større perspektiv. At rødderne til hendes valg var næret af en fortid, som jeg også måtte tage ansvar for."

En øjenåbner

Hvad ønsker du at opnå med bogen?

"Jeg vil gerne, at psykiske voldshandlinger, som udøves i det skjulte, bliver belyst. Det er et kæmpe tabu for offeret at tale om, da der er så meget skam og identitetsforstyrrelse forbundet med det. Det er vigtigt at hjælpe de voldsramte med at italesætte et adfærdsmønster, hvor de er udsat for konstant gaslighting, og hvor de begynder at tvivle på deres egen identitet og dømmekraft," siger Birgitte og tilføjer:

"Med min datters vidnesbyrd vil jeg bringe håb ind i et uigennemsigtigt mørke, hvor Jesus for hende blev vejen ud i frihed. En proces af genoprettelse, indre lægedom og udfrielse. Et håb, som, jeg inderligt ønsker, må blive tændt for læseren, som på et hvilket som helst område føler sig fanget i et mørke."

Birgitte håber også, at bogen kan være en øjenåbner.

"Jeg håber, at bogen vil blive en øjenåbner til advarsel for mange læsere. Jeg tror, at ligegyldigt hvilken alder vi har, og hvor i livet vi er, så vil bogen afsløre en genkendelighed enten hos læseren selv eller i andres relationer. Mit håb er, at bogen må vække et mod og en passion hos læseren til at italesætte og til at være med til at rive sløret bort for de mennesker, der er 'Lænket i kærlighedens navn'."

Birgitte håber at komme rundt og tale om emnet.

"Jeg håber, at jeg sammen med min datter kan komme ud på efterskoler, højskoler og gymnasier og tale om problematikken."

'Lænket i kærlighedens navn' er udgivet på Udfordringens Forlag og kan købes på hosianna.dk. Bogen koster 248 kr.

WWL 2026 - verdensranglisten for forfulgte kristne lanceres på Christiansborg den 19. februar

Open Doors lancerer deres seneste rapport under et arrangement i Proviantsalen på Christiansborg den 19/2 2026 kl. 13.00-15.00.

I år har Open Doors fokus på Syrien, og en gæstetaler vil fortælle om de kristnes aktuelle situation i landet. Herefter er der politisk debat med udenrigsordførere fra flere partier samt mulighed for spørgsmål fra tilhørerne.

Hurtig tilmelding

Der er et begrænset antal pladser, hvorfor hurtig tilmelding tilrådes, oplyser Open Doors' generalsekretær, Jens Kristian Lund Jensen.

Generalsekretær i Open Doors Danmark og Færøerne, Jens Kristian Lund Jensen.

Gæstetaleren er pastor Edward fra Alliancekirken i Damaskus, som vil fortælle om situationen for kristne i Syrien lige nu.

Generalsekretæren, der selv har mødt pastor Edward, oplyser, at Open Doors' anbefalinger til Syrienspolitikken er fortsat at støtte den siddende regering.

"Men situationen er både speget og volatil - og værd at holde øje med fra dansk side. Mette Østergaard, som bl.a. er tidligere chefredaktør hos Berlingske, er moderator for arrangementet - også under debatten med de udenrigspolitiske ordførere," tilføjer Jens Kristian Lund Jensen.

Bodil

LEDERARTIKEL

Lyset vinder altid over mørket

I 1960'erne og -70'erne blev mange års konservativ og kristen samfundsopbygning erstattet af noget andet. Præcis hvad, det blev erstattet af, er på bagkant lidt svært at definere. Opgøret, som, jeg tror, på mange områder, men langt fra alle, var tiltrængt, ser ikke ud til at være endt godt.

Det har logisk nok vist sig, at værdier er svære at fastholde som et fællesprincip, når det er op til alle (eller ingen) at definere, hvad der er rigtigt og forkert.

Et ærligt ønske om tolerance og frihed blandet sammen med knap så ærlige ønsker om opgør med kristendommen som det bærende element i samfundet, har tilsyneladende gjort vores samfund mindre modstandsdygtigt mod stærke ikke-demokratiske ideologier. Vi er måske nærmest druknet i vores egen frihed og vores økonomiske succes og velstand.

Mens den yderste venstrefløj går hånd i hånd med islamister og ekstremister i hver deres kamp for at undergrave vores eksisterende samfund, bliver flere og flere bange for, hvad det er, der foregår. Vi snakker desperat om åndelig oprustning, om remigration, om ikke at bukke under og ikke gå på kompromis. Frygt kan få os til at reagere på mange forskellige måder. Og på den yderste højrefløj har frygt altid været et godt middel til at få momentum. Frygt og had er godt brændstof.

Danmark, som vi har kendt os selv i mange år, bliver i øjeblikket truet af en ydre fjende – primært i form af Rusland – og af en indre fjende – primært i form af islamisme og mange forskellige varianter af samfunds- og værdinedbrydelige bølger. Så frygten er naturlig, og jeg er helt enig i, at der politisk skal gøres noget, der hvor det kan lade sig gøre.

Men er løsningen virkelig hårdt mod hårdt? I nogle tilfælde, ja, måske. Men som overordnet strategi er had ikke løsningen på had. I hvert fald ikke menneskeligt eller åndeligt set. Jeg vil hellere tabe med kærlighed end vinde med had.

Så hvad skal jeg gøre som helt almindelig dansker og kristen? Jeg tror, vi skal gøre noget, som er både verdensfjernt og altomsluttende verdensnært på samme tid, kigge på 'solopgangen fra det høje'.

Solopgangen fra det høje er et af de stærkeste og mest illustrative billeder, som Bibelen bruger om Jesus.

En smuk solopgang er så storslået og i fysisk omfang uhåndterligt stor. En voldsom og ustoppelig gennemtrængning af lys og farver, der bryder igennem. Og det er endda bare en jordisk solopgang, hvordan er så ikke solopgangen fra det høje?

Politikerne må gøre, hvad de skal gøre, men i kirken og som kristne er det ikke vores vigtigste opgave at sætte hårdt mod hårdt i samfundet. Jeg siger ikke, at det ikke er vigtigt, men det er ikke det vigtigste.

Det vigtigste vil altid være at fortælle om og pege hen på solopgangen fra det høje. Ham, som vi fejrer her i julen. Han lignede heller ikke et stærkt våben. Han lignede ikke en, der slog hårdt mod hårdt. Han endte endda med at ligne en, der tabte.

Men han tabte ikke. Tværtimod. Han besejrede det onde. Hans lys besejrede mørket. Kærligheden vandt. Derfor vil jeg også hellere tabe med kærlighed end vinde med had.

Jeg håber, at du, uanset hvordan din verden, din hverdag eller din jul ser ud, må mærke lyset og varmen fra ham, som er solopgangen fra det høje.

Som præsten i min kirke sagde i søndags, da det efter længere tids kamp endelig lykkedes at tænde lysene i adventskransen: Lyset vinder altid over mørket.

Simon Thidemann
Ansvarshavende redaktør

UGENS PRÆDIKEN

Af Pelle Kviesgaard
Præst i Aalborg Valgmenighed

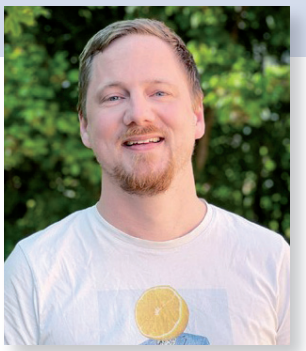

'Gud med os' eller 'Gud med mig'?

Gud med os – betyder "Immanuel".

Gud med os, er dagens budskab.

Verdens bedste og værste idé.

En erkendelse, der har været ganske ødelæggende, men bør være forudsætningen for et liv.

At Gud holder med mig, der er næppe nogen idé, der er blevet misbrugt ret meget grovere. Det er sådan, man starter en krig. Brænder de andre på bålet. Eller måske tættere på for nogle af os: At være så overbevist om noget helt bestemt, at man ender med at støde venner og familie længere væk fra sig i forsøget på – ikke bare at få dem over på sin side – men ligefrem på Guds side.

Og samtidig, så er det jo noget, vi alle sammen har brug for! Gud imod os er en frygtelig tanke. Hvis den mægtigste magt i universet er imod mig, imod min ret til at eksistere. Hvis alt, jeg gør, er i en kamp med den almægtige. Jamen så er det jo nok rimeligt at antage, at jeg taber.

Hvad er det egentlig, der menes? Hvad vil det sige, at Gud er med os?

Vi kan lige starte i den konkrete situation, Esajas står i. Det handler om noget, der skete omkring ham for 2.700 år siden.

Kong Akaz er lidt i en hårknude. Assyrerhæren rykker nærmere, og nabolandene er begyndt at gå i forbund og gøre klar til at slå igen. Syrien er gået i forbund med Efraim, og de vil have Juda med. Kong Akaz ved imidlertid, at der er en chance for, at Juda kan gå fri af den her assyriske invasion, fordi det er frygteligt besværligt at komme til, og det egentlig er nemmere at gå udenom. Så det bliver et nej tak, der besvares af en trussel om at tæve Juda på plads og installere en ny konge, som så kan følge pænt med i den efterfølgende krig.

Da kong Akaz frygtede en assyrisk invasion, fik han ikke at vide, at hans Gud var stærkere end modstandernes gud. Nej, tegnet var, at der skulle fødes en baby, og sådan en er ikke meget værd i en krig! Men evangelisten Matthæus forklarer 700 år senere, at Esajas havde profeteret om Jesus, der blev født som Immanuel - Gud med os.

Og stakkels kong Akaz står så tilbage med to elendige valg og en nogenlunde sikker død i begge tilfælde.

Og nu har han så mødt Esajas, der har et par ord med fra Gud til ham, selvom Akaz på ingen måde skal bede om flere hensyn at tage sin beslutning ud fra.

Han får et tegn alligevel. Den unge kvinde skal blive med barn. De ord, Matthæus hiver frem 700 år senere, når han skal forklare, hvem Jesus er, men som lige nu med al sandsynlighed bare handler om, at Akaz og hans kone selv er i lykkelige omstændigheder. Kronprinsen Hizkija skal snart undfanges, og han kommer til at gøre, "hvad der var ret i Herrens øjne," som en af de få.

Hizkija bliver et tegn for Akaz på, at Gud er med ham, men med Jesus, så får vi helt konkret lov at se, hvad det betyder. Og det har meget lidt at gøre med, hvordan man plejer at forestille sig, at sådan noget med at have Gud med på sit hold fungerer.

Han får ikke at vide, at hans Gud har et større sværd end de andres gud. Nej, tegnet er, at der skal fødes en baby, og sådan en er altså ikke meget værd i en krig.

Et helt andet Gud med os

Gud med os – det bliver noget helt andet. Det, det betyder, det finder han ikke ud af på slagmarken eller til politiske debatter. Nej, det finder han ud af, når han står der med et barn i hænderne.

Og det er her, det viser sig, at Gud har helt andre dagsordner end dem, vi render rundt med. End de ting, vi synes fylder det hele, og det er, som om vi faktisk mister noget, når vi prøver at gøre ham til et våben i den kamp, vi selv synes er den vigtigste i verden.

Forfatteren Marilynne Robinson har sagt det så kantet: *"Nothing true can be said about God from a posture of defense."*

Jeg forstår det sådan, at når Gud bliver til en krig, der skal føres – ligemeget om det så er mig, der tror, jeg er nødt til at rende og forsvare Gud, eller om det er Gud, der skal bruges til at forsvare mit land eller min agenda, ja så stopper det med at være Gud, det handler om. Så bliver det til noget andet. Gud bliver en slags instrument, som jeg fægter rundt med. Og så er det ikke Gud, jeg har fat i.

I stedet så kaldes vi til at leve på en anden måde. Det er noget andet, "Gud med os" betyder. Det er Gud, der er Gud, og mig, der er menneske.

Men der, i al min menneskelighed, der hvor jeg er allermest menneske, med alt hvad det indebærer at være menneske af skrøbelighed og usikkerhed og glæde, jamen der er Gud med os. Der kommer Jesus til os.

Prædikentekst: Es. 7, 10 - 17

Immanuelstegnet

Herren talte på ny til Akaz: »Bed om et tegn fra Herren din Gud, nede fra dødsriget eller oppe fra det høje.« Akaz svarede: »Jeg vil ikke bede om noget tegn, for jeg vil ikke udæske Herren.« Da sagde Esajas: »Hør nu, Davids hus. Er det ikke nok, at I er mennesker til besvær? Skal I også besvære min Gud? Men Herren vil selv give jer et tegn: Se, den unge kvinde skal blive med barn og føde en søn, og hun skal give ham navnet Immanuel. Tykmælk og honning skal han leve af, til han forstår at vrage det onde og vælge det gode. For inden drengen forstår at vrage det onde og vælge det gode, skal det land lægges øde, hvis to konger du gruer for. Over dig og dit folk og din fars hus skal Herren sende dage, som der ikke har været magen til, siden Efraim rev sig løs fra Juda – assyrerkongen.«

Bibeltekst bringes med tilladelse fra Det Danske Bibelselskab og er fra den autoriserede oversættelse af Bibelen fra 1992. © Det Danske Bibelselskab 1992.

Af Jens Staubrand
Forlægger, forfatter, filosof, mag.art og kulturproducent.

Juledesserter, julesange – og det vi egentlig deler

For nogle vil koblingen mellem tro og desserter vække modstand. Men at lade en salmetekst klinge gennem en blåbærmousse er ikke at udvande den, men at invitere den ned på bordhøjde. Der, hvor samtalerne opstår, og hvor mennesker – børn, bedsteforældre, venner – ser hinanden i øjnene.

Når salmebog møder sukkertermometeret, får vi mere end søde sager: Vi får et konkret sprog for fællesskab, erindring og tro.

Det lyder næsten for godt til at være sandt: En grøn, perlestikket julesok på et antikmarked i Glostrup viser sig at gemme på håndskrevne opskrifter af kogekonen Marie Jensen – hver eneste knyttet til en julesalme eller -sang.

Anekdoten, der åbner 'Juledesserter og Juletoner', er selvfølgelig litterært formet; men dens sandhed ligger et andet sted end i dokumentarismen. Den ligger i erkendelsen af, at julens kulturarv netop ofte er "syet ind i hverdagens tekstiler": i en sok, en sanghæfte, et laset hæfte med mål og målestok. Vi overleverer værdier ved at synge – og ved at servere.

Bogen forener to danske decemberdiscipliner: Fællessang og desserter. Den kobling er klogere, end den først lyder. Julesalmerne og -sangene – fra "Et barn er født i Betlehem" og "Glade jul, dejlige jul" til "Højt fra træets grønne top" og "Sikken voldsom trængsel og alarm" – er allerede en kollektiv kalender: tekster, melodier og billeder, vi åbner i en bestemt rækkefølge og i bestemte rum.

Desserter er tilsvarende ritualiserede: brunkager, kirsebær, risengrød og appelsiner ligger i vores smagshukommelse som små klokker, der ringer erindring ind. Når man systematisk binder de to sammen, opstår en tredje betydning: smagen, der synger, og sangen, der smager.

Man kunne affeje ideen som sentimental branding af højtid og kalorier. Det ville være uretfærdigt. For hvad er julens kerne, hvis ikke netop foreninger af det sanselige og det meningsfulde? "Betlehem-budding med honning og granatæble" tager salmens motivkreds på ordet: lys, varme, østens krydderier og den rubinrøde frugt.

Man kan kalde det illustrativt; man kan også kalde det didaktisk – i bedste forstand. Vi lærer med munden. Børn, der hjælper med at piske en vaniljecreme eller pille granatæblekernerne ud, får et greb om fortællingen, som en prædiken alene sjældent giver. Teologi bliver sanselig.

Det samme gælder "Himmelsk juleparfait med appelsin og krydret chokolade" over "Glade jul, dejlige jul". Her er det ikke symbolikken, der bærer det hele, men den erfaringsnære stemning: mørke og lys, nat og stjerneglans, bittert og sødt.

Smagsbalancens lille drama spejler salmens. Og det er måske bogens egentlige anliggende: at vise hvordan æstetiske erfaringer krydser kunstneriske medier. Sangen får krop i køkkenet, og køkkenet får klang, når man synger ved bordet.

At sætte sig til rette med "Velsignet juletrifli med kirsebær, mandler og vanilje" er også at stille sig i en tradition, Grundtvig og Weyse holdt åben. Kirsebærret er ikke blot en frugt, men en farve; mandlen ikke kun knas, men en lyd – af julestuer og fællesborde.

Denne sammenvævning af sanser er ikke pynt. Den er pædagogik for det, vi ofte mangler ord for: taknemmelighed, fred, håb. I en tid hvor december let opløses i pakkelogistik og skærmblink, er det ikke uvæsentligt at minde os selv om, at glæde kan have konsistens, og at fællesskab kan måles i mundfulde og latter.

Der er også et stænk satire i opskrifternes dramaturgi. "Sikken en voldsom trængsel og alarm" bliver til varm krydderchokolade med karamelskum og sprødt knas – en dessert til dem, der lige har kæmpet sig gennem Strøgets sidste meter den 22. december.

Her har teksten ikke brug for tung symbolik; den har brug for lindring. Også det er en sandhed om julen: Den kræver små pauser for at kunne bæres. Bogen tilbyder en sådan. Man går sjældent galt i byen med et tykt krus, et tæppe – og en sang i dur.

Som genre er Juledesserter og Juletoner en hybrid: en kogebog, lidt kulturhistorie, og essay. Illustrationerne – fra Albrecht Altdorfer til Carl Larsson og Paul Fischer – rykker læseren ind i en billedtradition, som taler samme sprog som opskrifterne: det er håndgribeligt, genkendeligt, men med plads til fortolkning.

Netop det fortolkende er vigtigt. At sætte lidt citronskal ind i en hvid chokoladeganache er ikke blot teknik; det er en beslutning om, hvilken jul vi vil "smage" i år. Blidere? Friskere? Mere lys? Den slags valg er små, men de er med til at former højtiden.

Er der faldgruber? Ja. For det første risikerer man at gøre julen eksklusiv – en kulinarisk konkurrence, hvor den ægte stemning måles i tempereret chokolade og spiseligt guldstøv. Her er det befriende, at bogen ikke skammer sig over det enkle: risengrød bliver til "Nissens julegrødsparfait", men uden at forråde den beskedne oprindelse.

For det andet kan man spørge, om koblingen til salmerne reducerer deres åndelige tyngde. Svar: kun hvis vi lader den. Det er os, der bestemmer, om desserten bliver noget rent dekorativt – eller et omdrejningspunkt for samtale. Et velvalgt citat, en fælles strofe, en kort fortælling ved bordet gør udslaget.

Og så er der nissen. De nordiske nisser er ikke blot butiksmaskotter, men figurative minder om arbejde, disciplin og omsorg. I "På loftet sidder nissen med sin julegrød" peger bogen på grøden som symbol på gæstfrihed og balance. En tid, der dyrker effektivitet, har måske ekstra brug for netop den langsomhed, en grød kræver. At røre ved lav varme, at smage til, at vente. Den tid er ikke spildt; den er selve juleøkonomiens kapital: opmærksomhed.

Hvad kan man konkret tage med sig? For det første en praksis: Giv december et repertoire. Vælg tre-fire sange – måske "Det kimer nu til julefest", "Juletræet med sin pynt", "Dejlig er den himmel blå" – og par dem med tre-fire desserter. Gentag over årene.

Faste ritualer er ikke fantasiløse; de er frisættende.

For det andet en gæsteliste: Giv én person pr. aften ansvaret for at introducere salmen kort. Hvor stammer den fra? Hvad betyder en linje? Ti sætninger er nok.

For det tredje en metode: Lad børn og unge bære en del af køkkenet, ikke som pynt, men som ansvar. At piske, temperere, karamellisere er små teknologier, der også lærer tålmodighed og præcision.

> ***Betlehem-budding med honning og granatæble tager salmens motivkreds på ordet: lys, varme, østens krydderier og den rubinrøde frugt.***

For nogle vil koblingen mellem tro og desserter vække modstand. Det kan den godt – og stadig være frugtbar. Julens budskab er netop, at det højeste bliver lavmælt, at det åndelige tager bolig i det materielle. At lade en salmetekst klinge gennem en blåbærmousse er ikke at udvande den, men at invitere den ned på bordhøjde. Der, hvor samtalerne opstår, og hvor mennesker – børn, bedsteforældre, venner – ser hinanden i øjnene.

Til sidst tilbage til julesokken fra Glostrup. Om man tror på fundet eller ej, er ligegyldigt. Det vigtige er, at bogen minder os om, at juletraditionerne ikke nødvendigvis ligger i arkiverne. De ligger i vores egne skuffer: i mormors makroner, i en slidt salmebog, i en håndskrevet lappeseddel med "fløde, vanilje og kirsebær".

Juledesserter og Juletoner giver os en anledning til at sy det hele sammen igen – med gyldne tråde, ja, men først og fremmest med tid, opmærksomhed og sang.

Vi kunne bruge december på at købe bedre gaver. Eller vi kunne give os selv det, som hverken kan byttes eller reklameres væk: et fælles repertoire. En stemme, en ske, et stearinlys. Og måske en buddings lette skælven, når nogen – lidt genert – tager første tone: "Glade jul, dejlige jul …"

12 juledesserter inspireret af 12 klassiske julesange

I JULEDESSERTER OG JULETONER – opskrifter, sange og salmer til en hyggelig jul af Marie Jensen forenes det søde køkken med de elskede julesalmer og -sange. Idéen udspringer angiveligt af et lille julemirakel: en gammel julesok med håndskrevne opskrifter – som nu er blevet forvandlet til en smuk gavebog til hele familien.

De 12 stemningsfulde juledesserter er således inspireret af hver sin klassiske salme/sang (Betlehem-budding, Himmelsk juleparfait, Velsignet juletrifli, Juletræ-parfait, m.fl.) Opskrifterne ledsages af sangteksten til hver af klassikerne: Et barn er født i Betlehem, Glade jul, dejlige jul, Julen har bragt velsignet bud, Dejlig er den himmel blå, Det kimer nu til julefest, Juletræet med sin pynt, Julen har englelyd, Højt fra træets grønne top, Sikken en voldsom trængsel og alarm, Nu har vi altså jul igen, På loftet sidder nissen med sin julegrød, Der bor en lille nissemand.

Bogen indeholder desuden små essays og smukke illustrationer, der løfter både smag og sang – perfekt til advent, juleaftensdessert og hyggelige syng-sammen-stunder.

Spørg panelet

Panelet varierer mellem at tage emner op, som de selv er stødt på, og at svare på spørgsmål fra læsere eller mennesker, de har haft en samtale med.
Brian Duus Nørgaard er SoMe-kursusholder. Han svarer på spørgsmål om kirken og de sociale medier. Skriv dit spørgsmål til briduus@gmail.com

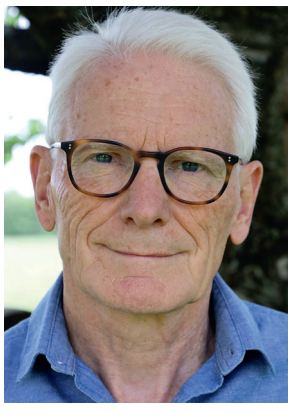

Hvordan gør vi åndelige oplevelser forståelige?

Indforståede ord om "Herrens nærvær" dukker ofte op i nogle kirkers SoMe-opslag. Men mister vi kontakten til modtageren, når sproget bliver for abstrakt?

Som SoMe-folk har vi en vigtig opgave: Vi skal gøre vores kirke kendt i byen. Det sker med små beskrivelser af kirkens events, fællesskaber og liv.

Undgå kirkesprog

En væsentlig begivenhed i kirken er de tilbagevendende gudstjenester. Dem skal folk ude i byen også kende til. Vi skal derfor invitere og fortælle om, hvad der sker i gudstjenesterne.

Hvis de kirkefremmede skal have gavn af vores små beskrivelser, skal de kunne forstå det, vi kommunikerer.

Men alligevel støder jeg ofte på meget indforståede beskrivelser af gudstjenester på kirkers Facebook-sider.

Fx formuleringen: "Vi har haft en fantastisk gudstjeneste, hvor vi har bøjet os ned foran tronen og oplevet Guds nærvær."

En personlig fortælling med hverdagsord om en spirituel oplevelse er nem at forholde sig til.
Foto: Arne Damkjær, Åbenkirke Media

Hvis jeg var en, der ikke kom ret meget i kirke, ville jeg nok undre mig over, hvad der præcist var foregået ved den gudstjeneste.

Spørgsmålene ville stå utålmodigt i kø: Hvad var det for en trone, der var i kirkerummet? Hvordan så den ud? Eller handlede det mere om, at de fremmødte forestillede sig en trone?

Og så oplevelsen af Guds nærvær. Hvad skete der i situationen? Hvordan mærkede de pågældende Guds nærvær?

SoMe-tekstens ukonkrete formulering kan få modtageren til at hoppe ud af opslaget.

Brug hverdagsord

Det er oplagt, at vi som kirker bruger vores sociale medier til at fortælle om muligheden for at opleve det spirituelle i kirken.

Men vi skal gøre fortællingen konkret, og vi kan med fordel anvende et hverdagssprog, som kirkefremmede forstår.

I en lille video i et SoMe-opslag kan en person fx berette om sin oplevelse ved gudstjenesten:

"Hej, jeg hedder Line.

Forleden havde jeg en særlig spirituel oplevelse under gudstjenesten. Under bønnen mærkede jeg en stærk forbundethed med den Gud, jeg tror på. Det føltes, som om en ro og tryghed omsluttede mig. Jeg kunne slappe helt af og læne mig ind i Gud."

Line taler med ord, enhver kan forstå.

Vær personlig

Det er ikke alle, der kan begribe, hvad der præcist er sket for Line i situationen. De har ikke selv oplevet noget tilsvarende. Men de vil formentlig anerkende, at Line har haft en særlig oplevelse.

Derfor fornemmes hendes fortælling troværdig.

En individuel stemme føles mere konkret og ægte, end en abstrakt og indforstået formulering om, hvad en hel forsamling kan have oplevet.

Modtageren af opslaget vil også nemmere kunne leve sig ind i den personlige fortælling. Vi forstår og spejler os bedre i individers følelser end i en fremmed kirkegruppe. Vi vil derfor kunne relatere til Lines lille beretning.

Fortæl om det spirituelle

Måske vil nogle af modtagerne relatere så meget til Lines lille historie, at de faktisk møder op i kirken. For hvis Line kan have sådan en oplevelse, kan det også ske for mig, tænker de.

Det giver mening, at vi som SoMe-folk kommunikerer om det spirituelle i kirken. Helst i et sprog, som folk uden for kirken forstår. Og gerne gennem personlige fortællinger.

Hilsen Brian Duus Nørgaard

Spørg panelet

Anne Manning-Pedersen er teolog, bibellærer og rådgiver og en del af Udfordringens svarpanel. Læs mere om Anne og find yderligere kontaktinfo på www.annemanning.dk.
Skriv dit spørgsmål til info@annemanning.dk. Du vælger selv, om du vil være anonym eller offentliggøre dit navn.

Skal vi også gøre gode gerninger for at komme i himlen?

Kære Anne

Tak fordi du besvarede mine spørgsmål om himlen i din sidste artikel, men nu har jeg et opfølgende spørgsmål. For det lød, som om du kom med to modstridende udsagn.

Du sagde, at de, der tror på Jesus, har løftet om at komme i himlen, men så sagde du også, at der er nogle betingelser, som vi advares om i Bibelen, og nogle kan gå glip af himlen, hvis de ikke opfylder disse betingelser eller følger disse advarsler. Mener du, at vi både skal tro på Jesus og samtidig gøre gode gerninger for at komme i himlen?

Jeg håber, du kan give mig en bibelsk afklaring på dette.

Noa

Hej Noa,

Jeg er glad for, at du ønsker fuld klarhed om dette meget vigtige emne! Det er muligt at misforstå, hvordan tro og gerninger hænger sammen, især når det har at gøre med vores frelse. Lad os dykke ned i Bibelen og finde ud af det!

Efeserbrevet 2,8 siger: "Ved Guds nåde er I frelst i kraft af jeres tro på Kristus. Det er ikke jeres egen fortjeneste, men en gave fra Gud."

Frelse er altså en gave fra Gud, der tilbydes *alle* ved Hans nåde - og accepteres af *nogle* gennem tro, hvilket gør den personlig og virkelig.

Dette bibelvers gør det klart, at vi ikke bliver frelst på grund af vore egne gode gerninger. Derimod bliver vi frelst på grund af Jesu gerning for at frelse os. Men når vi tror på Jesus som vores Frelser, skal vi adlyde ham som vores Herre!

Jakobs Brev 1,2-4 tydeliggør, hvordan tro og gerninger hænger sammen. Han skriver: "Kære venner, når I kommer ud for mange forskellige vanskeligheder og problemer, så glæd jer over det. I ved jo, at når jeres tro prøves, skærper det jeres udholdenhed. Og hvis I ellers holder ud gennem prøvelserne, vil I vokse i modenhed, så I ikke står tilbage på noget område."

Vores tro skal altså prøves for at gøre os fuldkomne. Der var to fremherskende tankegange på den tid, hvor Det Nye Testamente blev skrevet:

Tro betyder, at man har Jesus som Herre og går på den smalle vej.

Ifølge den græsk-romerske tankegang betød tro et sindets samtykke til noget, ikke nødvendigvis handling, der underbyggede denne tro. Men ifølge hebraisk tankegang hører tro sammen med lydighed, der så at sige demonstrerer troen.

Når apostlene prædikede, sagde de altid både: "Tro" og "omvend jer", fordi troen kræver omvendelse for at være ægte. Det var den slags tro, Abraham havde, og hans lydighed resulterede i, at hans tro blev regnet som retfærdighed.

Abraham bekendte sin tro på Guds løfte om at få utallige efterkommere gennem hans og Saras eneste søn, Isak. Da ægtheden af denne tro blev prøvet, lagde Abraham sin søn Isak - hans eneste håb om at opfylde Guds løfte - på offeralteret. Han stolede nok på Gud til at adlyde ham og lade ham finde ud af, hvordan han ville opfylde sit løfte om de utallige efterkommere, Abraham skulle få gennem Isak.

Denne slags tro, som Abraham demonstrerede, kalder Bibelen "retfærdig", og det er den, der gør ham til troens fader.

Selvom vi er frelst af Guds nåde gennem vores tro, må vi huske, at frafald ved bevidst, vedvarende ulydighed er en mulighed. Der er mange bibelske eksempler på mennesker, der faldt fra. Judas Iskariot faldt fra, selvom han var en af de 12 udvalgte apostle.

I 2. Tim. 4,10 skrev Paulus, at Demas elskede den nuværende verden og derfor forlod ham - og muligvis også troen.

I Luk. 22,31-32 sagde Jesus til Peter, at han havde bedt om, at hans tro ikke skulle svigte, eller at han ikke skulle falde fra.

I Åb. 2,5 læser vi, at menigheden i Efesos var faldet fra, og Jesus befalede dem at omvende sig, så de ikke skulle blive fjernet fra deres plads.

De andre menigheder - Pergamon, Tyatira, Sardes og Laodikea - blev alle kaldet til at omvende sig, fordi de var kommet på afveje i forhold til den smalle vej.

I 1. Kor. 15,2 stillede Paulus korinterne et alvorligt spørgsmål: Hvad gavner det at være kommet til tro, hvis man ikke holder fast i budskabet? Paulus sagde, at de, der ikke holder fast i ordet, har troet forgæves.

I beretningerne om de 10 brudepiger og talenterne i Matt. 25,1-30 advarer Jesus mod at gå glip af den endelige belønning - himlens glæde. Jesus sagde i Matthæus 25,46 "Og disse skal gå bort til evig straf, men de retfærdige til evigt liv." Hvor er den evige straf? Den er uden for himlen!

De 5 tåbelige brudepiger var ikke forberedte, og manden med det ene talent var ikke trofast. De gik glip af den endelige belønning, der var blevet beredt for dem.

Ifølge Paulus skal sand tro bakkes op af gerninger. Derfor skrev han i Titus 1,16: "De påstår at kende Gud, men med deres gerninger fornægter de ham".

Paulus skrev til korinterne i 2. Kor. 13,5: "Ransag jer selv, om I er i troen", og i Jakobs Brev 2,26 beskrives død tro som en tro, der ikke giver sig udtryk i handling.

Så Bibelen gør det klart, at vi bliver frelst ved tro, men hvis vi ikke fortsat lever i overensstemmelse med troen, falder vi fra og kan blive udelukket fra himlen, vores evige belønning.

Vær velsignet!
Anne

Krig om Kristus til jul

Den politiske aktivist Tommy Robinson er kendt for sine stærkt anti-islamiske holdninger. Han har for nylig fortalt, at han under sin fængsling mødtes ugentligt med en præst, læste i Bibelen og gennemgik en omvendelse. Nu vil han fremme kristendommen i Storbritannien. Arkivfoto / Shutterstock / Jonathan Pryke

Af Iben Thranholm

"Kristus skal tilbage i julen," lød overskriften på en julelovsangsfejring, der blev afholdt lørdag den 13. december i det centrale London. For nogle blev arrangementet et tegn på kristen fornyelse i Storbritannien. For kritikere – især i den anglikanske kirke – blev det derimod et symbol på højredrejet nationalisme og en begivenhed, der risikerer at skabe splittelse.

Reaktionerne hænger især sammen med, at arrangøren var den kontroversielle politiske aktivist Tommy Robinson, kendt for sine stærkt anti-islamiske holdninger. Robinson har for nylig fortalt, at han under sin fængsling mødtes ugentligt med en præst, læste i Bibelen og gennemgik en omvendelse. Siden har han sagt, at han føler, at han nu bør minde sine landsmænd om, at det er kristendommen, der har formet den kultur, de kender – og at den kan gå tabt, hvis man ikke holder fast i den kristne tro.

I annonceringen af lovsangsbegivenheden understregede han derfor, at den ikke skulle handle om politik, men markere begyndelsen på en ny kristen vækkelse: et øjeblik, hvor briterne "tager vores arv, kultur og kristne identitet tilbage og fejrer den". "Det handler ikke om indvandring. Det handler ikke om islam eller nogen anden gruppe. Det handler om Jesus Kristus – fuldt og helt," skrev Robinson på X.

Et vækkelsesmøde i vinterkulden

Budskabet fik flere tusinde briter til at møde op. I de omtrent to timer, arrangementet varede, stod folk tæt i kulden og lyttede til bøn, bibellæsning og lovsang fra scenen. Allerede fra begyndelsen var rammerne tydelige: det lignede et klassisk vækkelsesmøde.

Efter biskop Ceirion Dewar havde indledt med bøn og proklameret, at Kristus er konge ("Christ is King"), fulgte bibellæsninger fra evangelierne – især tekster om Jesu fødsel – og korte refleksioner over håbet i julebudskabet. Indimellem satte et gospelband lovsangen i gang. Men det, der trådte tydeligst frem, var de personlige vidnesbyrd.

Jeg mødte Jesus – og alt blev nyt

Flere deltagere fortalte åbent om deres omvendelse og om et liv, der var blevet forandret af mødet med Jesus Kristus.

En præst fortalte, at han tidligere havde været optaget af det okkulte, men oplevede at blive fri, da han mødte Jesus. En ung kvinde beskrev, hvordan et liv præget af individualisme og tomhed endte i selvmordstanker – indtil hun begyndte at læse i Bibelen og fandt en fred, som intet andet havde kunnet give.

Også en 17-årig, kendt på X som 'YoungBob', gik på scenen. Med tydelig styrke i stemmen fortalte han om sin omvendelse og opfordrede især unge til at gå i kirke og tage imod Jesus.

Netop disse vidnesbyrd – med deres enkle budskab: "Vend om. Tag imod Kristus" – og deres fravær af konkrete politiske markeringer gjorde, at begivenheden faktisk fik karakter af et traditionelt kristent vækkelsesmøde. Derfor sluttede arrangementet også med fælles bøn, hvor mennesker blev inviteret til at tage imod Jesus som Herre og frelser.

Kirkeledere tager afstand

Church of England har taget afstand fra Tommy Robinsons begivenhed – ikke fordi nogen fejrer Kristus, men fordi kirken ikke ønsker at se kristen tro brugt som et politisk redskab til at fremme ekskluderende eller nationalistiske dagsordener. I stedet understreger kirken juleevangeliets oprindelige budskab om kærlighed, håb og inklusion for alle og har lanceret en kampagne med budskabet "Christmas is for all".

Flere kirkeledere har udtalt, at det er stødende at bruge Kristi fødsel og julen som våben i en kulturkamp, især når det kobles til politiske budskaber om indvandring og national kultur. Biskoppen af Manchester har eksempelvis kaldt det "stødende", når julen reduceres til et redskab i en kulturkrig frem for at være et rum for fællesskab og religiøs fordybelse.

David Campanale, tidligere BBC-journalist og i dag tilknyttet tænketanken Danube Institute i Budapest, hvor han forsker i forholdet mellem politik og religion, ser imidlertid Tommy Robinsons lovsangsbegivenhed som del af et bredere folkeligt kulturskifte.

Ifølge Campanale er Robinson ikke et isoleret fænomen, men en stemme blandt flere markante aktører i den britiske debat, der peger på kristendommen som en afgørende kulturel ressource.

Fælles for personer som Reform UK-leder Nigel Farage, historikeren Tom Holland og den somalisk-fødte forfatter og aktivist Ayaan Hirsi Ali er, at de alle argumenterer for, at svarene på Storbritanniens udfordringer skal findes i landets kristne historie – sådan som den har præget forfatningen, retsstaten og demokratiet. Ifølge Campanale er dette synspunkt blevet udbredt blandt politikere, politiske kommentatorer og centrale kulturelle tænkere.

Det, Tommy Robinson ifølge Campanale har formået at tydeliggøre, er, at der næppe kan ske en dybtgående forandring i England uden at inddrage det åndelige aspekt:

"Skal landet genfinde sin retning, kræver det en genopdagelse af det kristne fundament – ikke blot som kulturarv, men gennem en personlig og åndelig fornyelse, der begynder hos det enkelte menneske og derfra påvirker kultur og politik," siger Campanale.

Han mener allerede, at Robinsons initiativ har haft effekt:

"Alle taler om lovsangsfejringen – biskopperne, aviserne, de online medier. Der er enorm dækning og debat, og alene det har en betydelig indflydelse."

Sand søgen bag identitetspolitik

Den norske kirkehistoriker Eivor Andersen Oftestad skriver i et indlæg i den norske avis Vårt Land med overskriften "Hooligans møder korsfarere", at Tommy Robinsons projekt er et eksempel på, hvordan kristendom kan blive gjort til identitetskamp og kulturkrig.

Samtidig udelukker hun ikke, at der bag en identitetspolitisk motiveret vending mod kristendommen også kan ligge en reel søgen efter nationens kristne rødder:

"Jeg tror, det er vigtigt at forstå, at en 'søgen mod troen' kan foregå på mange forskellige måder. Hvis den bliver motiveret af en oplevelse af tab af identitet, kan andre karikere den som 'identitetspolitisk'.

Men måske ender den med at blive til noget helt andet. Spørgsmålet er snarere, hvad der sker, når man først er kommet til tro. I en typisk evangelikal-protestantisk sammenhæng er det at komme til tro nærmest det samme som at være frelst. Så bliver det lettere at afvise sådan en vending som uautentisk.

Men tro er også noget, man vokser i. Den er ikke en 'færdig pakke'."

Church of England har kritiseret lovsangsbegivenheden for at skabe splittelse og for ikke at være inkluderende. Samtidig lægger kirken ikke skjul på, at den selv markerer sig med politisk ladede standpunkter i spørgsmål som klima, indvandring og LGBT+-politik, som den forstår som forenelige med kristendom.

Det rejser spørgsmålet, om der ikke på begge sider foregår en politisk kamp om, hvad kristendom skal betyde i offentligheden.

På det spørgsmål svarer Andersen Oftestad:

"Jeg tror, at rigtig meget moderne kristendom er sekulariseret. Med det mener jeg, at den ikke længere forstår sit mål som noget hinsidigt eller forstår sig selv som et sakramente for evigheden, men først og fremmest ser sig selv som en aktør i denne verden. Så bliver den også hurtigt politisk. Den samme fare findes i den nye bevægelse.

Et råb om en kristen nation handler hurtigt om nationen som en rent jordisk størrelse. Kirken handler om noget helt andet: Den forbinder os med evigheden og er ikke et politisk organ. Derfor bør politisk venstrekristendom også kritiseres."

Flere tusinde var mødt op til arrangementet i London. Foto: Screenshot fra Tommy Robinson på X

Scenen var ganske lille og uden storskærm. Foto: Screenshot fra Tommy Robinson på X

Kristen præst skuddræbt i Pakistan

Den 5. december blev den 45-årige pastor Kamran Salamat skudt og dræbt i et målrettet angreb uden for sin bopæl i Islam Colony, i byen Gujranwala i Pakistan.

Dansk Europamission skriver om det faktum, at endnu en kristen i Pakistan har været udsat for et fysisk angreb: "Det er desværre ikke så sjældent, at det sker. Årsagen skal findes i, at islamisk ekstremisme kan vinde fodfæste i et land, hvor omkring 40 % af befolkningen er analfabeter. Ligeledes er Pakistan ifølge Fragile State Index fra 2024 verdens 27. mest usikre land."

Målrettet angreb

Den 45-årige pastor Kamran Salamat efterlader sin hustru og tre børn. Foto: ICC

Ifølge pastor Naeem Nasir fra www.gsministries.org skyldtes angrebet, at gerningsmanden ville forhindre præsten i at forkynde evangeliet om Jesus.

Lokale kilder har oplyst, at pastor Salamat var ved at gøre sig klar til at køre sin datter til gymnasiet, da en ukendt angriber kom bagfra og begyndte at skyde på tæt hold. Kuglerne ramte hans mave, venstre øre og højre håndled. Hans unge datter forsøgte modigt at hjælpe ham ved at slå angriberen med sin fars krykke, hvilket fik ham til at flygte. Men selvom Salamat blev kørt til akutmodtagelsen på Civil Hospital Gujranwala, overlevede han ikke sine skader, oplyser International Christian Concern (ICC).

Politiet ankom kort efter, indsamlede retsmedicinsk materiale og sikrede sig video-optagelser fra området og skrev en første rapport i henhold til § 324 i den pakistanske straffelov. Pastor Kamran Salamats datter kunne identificere den bevæbnede angriber, der blev beskrevet som en mand med langt skæg. Efterforskningen er i gang, og kristne over hele Pakistan kræver ifølge ICC retfærdighed for både præsten og hans familie.

Familien oplyser, at der foregik en konflikt pga. en strid om kirkens jord i Rawalpindi. For et par måneder siden overlevede Salamat en skudepisode i Islamabad, der efterlod ham med et alvorligt skadet ben. Han flyttede senere til Lahore, men følte sig stadig ikke sikker og flyttede til sidst til Gujranwala. Men truslerne fortsatte. Alligevel fortsatte han sit arbejde for Guds rige.

Pastor Salamat blev begravet den 6. december fra Saint Paul Presbyterian Church i Gujranwala, hvor tusindvis af kristne samledes for at ære hans liv og tjeneste.

Pakistans kristne har brug for beskyttelse

Lederen for Dansk Europamissions partnerorganisation i Pakistan fortæller: "Jeg føler med Kamrans hustru og børn, som nu sørger over tabet af deres far. I min egen by er kristne også blevet dræbt for deres tros skyld."

Generalsekretær i Dansk Europamission, Samuel Nymann Eriksen, fortæller: "Med dette drab på en kristen præst er vi inde ved kernen af problemet for Pakistans kristne og andre minoriteter – nemlig den usikkerhed, de til stadighed lever i.

På den ene side er der flere eksempler på, at myndighederne lykkes i at beskytte kristne. Eksempelvis har pakistansk politi tilbudt en kirke, Dansk Europamission samarbejder med, beskyttelse hver søndag under gudstjenesten mod angreb fra ekstremister. Men på den anden side har islamiske ekstremister fået indflydelse i politiet, hos myndigheder, i politik og retsvæsnet. Det er derfor afgørende, at dette drab efterforskes fuldt ud og retfærdigheden sker fyldest."

Pastor Salamats død har chokeret det kristne samfund i hele Pakistan, og de troende husker ham som en ydmyg og trofast tjener for Jesus Kristus, der nægtede at holde op med at forkynde evangeliets sandhed.

Hjælp til kristne familier

I øjeblikket sikrer Dansk Europamissions givere, at 194 børn fra fattige kristne familier, samt enkelte udsatte børn med anden minoritetsbaggrund, får skolegang.

Dermed får den kristne minoritet hjælp til selvhjælp, da den opvoksende generation får mulighed for at lære at læse, regne, få en uddannelse, arbejde og stå på egne ben. I fremtiden vil de bedre kunne kæmpe for deres rettigheder og gøre en positiv forskel i samfundet, oplyser generalsekretær Samuel Nymann Eriksen.

Bodil

Overraskelsesangrebet på Pearl Harbor, den 7. december 1941, blev ledet af japaneren Mitsuo Fuchidas (1902-1976). Senere mødte han evangeliet gennem to amerikanere, som det beskrives i bogen "Wounded Tiger" af T. Martin Bennett.

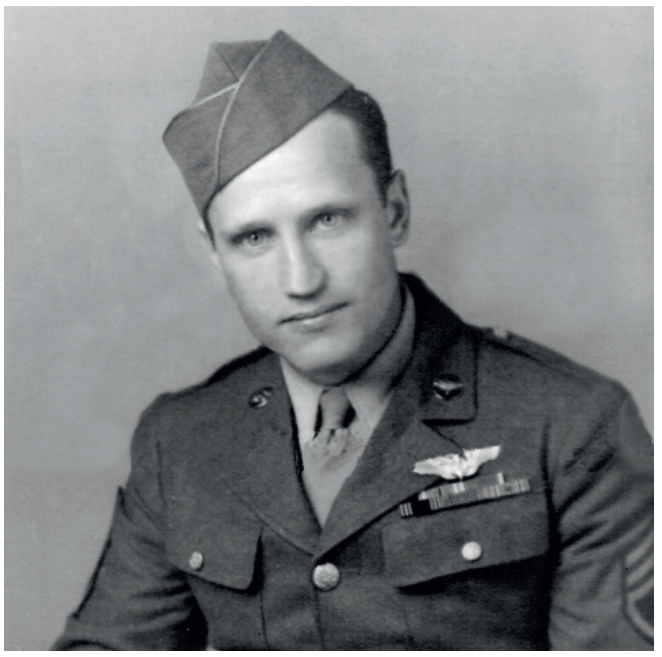

Jacob DeShazer (1912-2008) hadede japanerne, og i 1942 udførte han et dristigt bombeangreb på bl.a. Tokyo. Men flyet løb tør for brændstof, han blev fanget af japanerne og herefter sultet og tortureret i 40 måneder. Han blev kristen efter at have fået en bibel i fangelejren. Senere blev han missionær i Japan.

Han ledte angrebet på Pearl Harbor, senere ledte hans fjende ham til Jesus

Af Bodil Lanting

For 84 år siden, den 7. december 1941, ledte den japanske pilot Mitsuo Fuchida overraskelsesangrebet på Pearl Harbor. Angrebet chokerede amerikanerne og fik USA med ind i Anden Verdenskrig.

Søndag den 7. december 1941 klokken 7.55 angreb en japansk styrke på 183 fly uden varsel de amerikanske faciliteter på Oahu på Hawaii. I løbet af 30 minutter ramte flere typer bombefly de amerikanske flyvepladser og flådefartøjer. Et kvarter senere fulgte anden bølge af angrebet,hvor japanerne anvendte 170 fly. Blandt de amerikanske soldater var 2.343 dræbte, 960 savnede og 1.272 sårede; desuden ødelagde japanerne 151 af USA's fly på jorden og sænkede eller beskadigede alle otte amerikanske slagskibe i Pearl Harbor. Japanerne mistede kun 28 fly. Dagen efter, den 8. december, erklærede USA krig mod Japan, hvorefter Tyskland og Italien erklærede krig mod USA den 11. december.

Men år senere blev den japanske pilots liv forandret, til dels på grund af vidnesbyrdet fra en amerikaner, der havde været hans fjende under krigen. Manden, Jacob DeShazer, havde i mellemtiden været krigsfange i Japan.

Fra had og bitterhed til tro og tilgivelse

Jacob DeShazer hadede japanerne efter Pearl Harbor, og i april 1942 risikerede han livet for at få hævn, da han som stabssergent i de såkaldte "Doolittle Raiders" udførte et dristigt bombeangreb på Tokyo og andre byer i dagslys, skriver CBN News.

Men Jacob DeShazers fly løb tør for brændstof over japansk-kontrolleret territorium, og han blev taget til fange af japanerne. Igennem 40 måneder som krigsfange blev han sultet, slået og tortureret af sine japanske fangevogtere.

Mens DeShazer var i fængsel, bad han sine fangevogtere om en bibel, og læsningen af denne førte ham til et livsforvandlende møde med Kristus.

"Jeg åbnede Bibelen og læste Rom. 10,9: 'Hvis du med din mund bekender, at Jesus er Herre, og i dit hjerte tror, at Gud har oprejst ham fra de døde, skal du frelses,'" fortæller Jacob De Shazer i et interview på CBN.com.

Herefter forsvandt hans vrede og bitterhed, og tre år efter sin frigivelse vendte den tidligere krigsfange tilbage til Japan som missionær.

"Jeg opdagede, at Gud havde givet mig nye åndelige øjne, og da jeg så på fjendens officerer og vagter, der havde sultet og slået mine ledsagere og mig så grusomt, opdagede jeg, at mit bitre had til dem havde ændret sig til kærlig medlidenhed.

Jeg indså, at disse mennesker ikke vidste noget om min Frelser," fortalte DeShazer.

Fjenden blev omvendt

Tilbage i Japan mødte Jacob DeShazer sin gamle fjende, Mitsuo Fuchida. Ud over Jacob De Shazer var endnu en amerikaner involveret i at fortælle Mitsuo Fuchida om Jesus Kristus. Da Fuchida senere var blevet kristen, kom han endda til at forkynde evangeliet sammen med sin tidligere fjende.

Den fantastiske historie om Fuchidas omvendelse og de to amerikanere, der delte evangeliet med ham, er emnet for en bog med titlen *Wounded Tiger* af T. Martin Bennett.

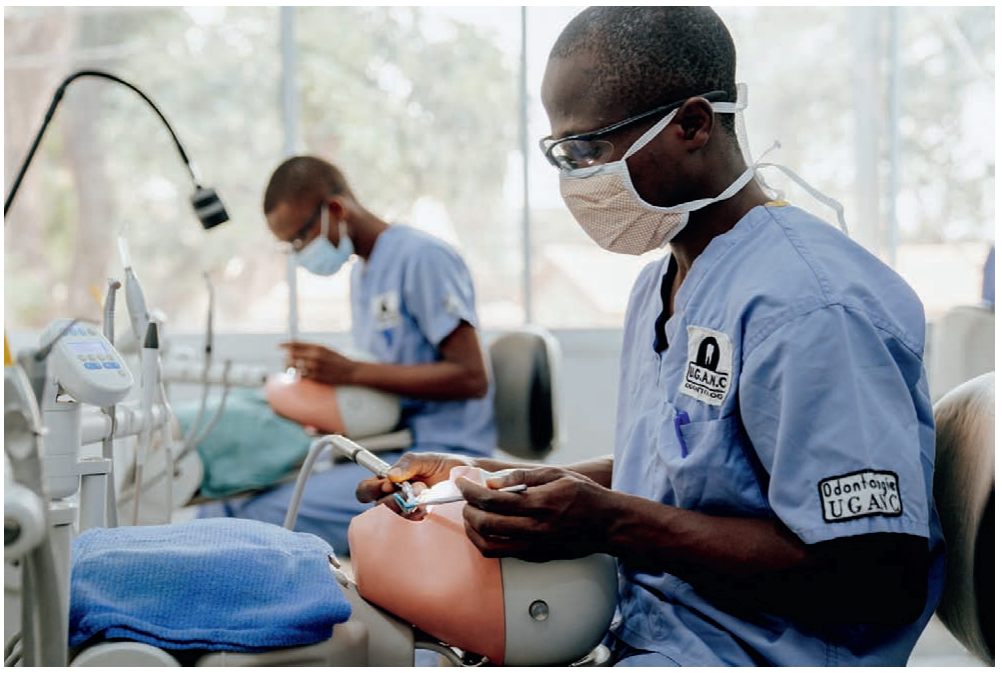

Skandinaviske afdelinger af Mercy Ships med Norge i spidsen indsamler penge til et center i Guinea i Vestafrika, hvor fx tandlæger kan specialisere sig gennem simulerede operationer.

Foto: Mercy Ships

Mercy Ships oplever stor giverglæde i Norge

Mercy Ships i Norge har konsekvent sat nye omsætningsrekorder de seneste år og kan gøre det igen i 2025. Men penge står ikke øverst på organisationens ønskeliste.

Af Øyvind Olav Sydow Kleiveland, KPK

I en tid, hvor mange hjælpeorganisationer oplever tilbagegang, rapporterer den kristne organisation Mercy Ships, som blandt andet giver gratis lægehjælp til verdens fattigste på to hospitalsskibe, at glæden ved at give aldrig har været større.

Mercy Ships Norges fundraisingchef, Jostein Rensel, beskriver 2024 som et år, hvor de frygtede, at gavevæksten ville stoppe, men i stedet oplevede de det modsatte – endda med en meget solid margin.

– Vi har heller ikke bemærket nogen tilbagegang i år. Glæden ved at give er enorm, fortæller Rensel til Kristelig Pressekontor.

– Vi ved aldrig, om vi ender med 8 millioner eller 15 millioner i december. Mange nordmænd giver deres pengegave lige i slutningen af året, siger fundraising manager Jostein Rensel hos Mercy Ships Norge. Foto: Mercy Ships

Stærk vækst

Fra 2020 til 2024 har den kristne organisation Mercy Ships oplevet en betydelig stigning i indtægter fra private donorer.

I 2020 modtog de 14,4 millioner kroner. På bare et år steg dette tal med næsten 11 millioner til 25,2 millioner kroner i 2021, og siden da er stigningen bare fortsat.

I 2022 var tallet 35,1 millioner, en stigning på næsten 10 millioner, mens 2023 var en slags pusterum. Dengang modtog Mercy Ships "kun" 35,9 millioner kroner.

– Vores strategi blev forpurret, da Putin gik i krig i 2022. Så druknede vores kampagne i alt, hvad der skete i Ukraine, forklarede general manager Martin Aarflot tidligere til KPK.

Sidste år modtog organisationen 44,5 millioner, en stigning på 8,6 millioner, mens budgettet for 2025 er på 58 millioner kroner. Hvis Mercy Ships når dette mål, vil det give endnu et rekordresultat og en stigning på hele 13,5 millioner.

– Der er et stort uudnyttet potentiale derude. Vi ser en klar vækst i større pengegaver, og det fortæller mig, at vi imødekommer folks ønske om at bidrage mere, siger fundraising manager Jostein Rensel.

December er afgørende

Mercy Ships startede årets julekampagne senere end mange andre organisationer. Den norske afdeling af organisationen, som har base i Kristiansand, modtager størstedelen af sine indtægter i december.

Det betyder, at det er lidt for tidligt at sige, hvad det endelige resultat af kalenderårets fundraisingindsats bliver.

Ny giverglæde

– Vi ved aldrig, om vi ender med 8 millioner eller 15 millioner i december. Mange nordmænd giver deres pengegave helt i slutningen af året. Derfor er december både den mest spændende og den mest usikre periode for os, siger Rensel.

Læringscenter i Guinea

I november valgte Mercy Ships at fokusere sin opmærksomhed på noget andet end jul og advent. I deres udsendelser nævnte de i stedet et nyt projekt i Vestafrika.

– For første gang har Mercy Ships i Norge taget ansvar for et stort øremærket projekt sammen med afdelingerne i Sverige og Danmark. Det drejer sig om opgradering og færdiggørelse af et nyt sundhedsuddannelsescenter i Guinea, som vil stå klar i december næste år, siger Rensel.

De samlede omkostninger er 32 millioner kroner, og Norge har taget en ledende rolle i finansieringen.

– Dette er et af de vigtigste projekter, vi har påtaget os. Centret skal uddanne specialister i anæstesi, kirurgi, tandpleje og kirurgi. Et komplet såkaldt simuleringscenter skal uddanne lokale fagfolk i et land, der virkelig har brug for det, siger han.

Ønsker først og fremmest frivillige og forbedere

Alle fundraisere har naturligvis penge øverst på deres ønskeliste, ikke kun til jul, men hele året rundt. Men Jostein Rensel nuancerer dette billede og siger:

"Dette er et af de vigtigste projekter, vi har påtaget os. Centret skal uddanne specialister i anæstesi, kirurgi, tandpleje og kirurgi. Et komplet såkaldt simuleringscenter skal uddanne lokale fagfolk i et land, der virkelig har brug for det."

– Penge står nederst på vores ønskeliste. Det, vi ønsker os mest til jul, er flere frivillige og flere bønnepartnere. Uden frivillige kan vi ikke udføre operationerne ombord på vores hospitalsskibe. Og uden bøn falder arbejdet fra hinanden. Så det er det, vi ønsker os mest, siger han.

– Vi ved endnu ikke præcis, hvor vi ender økonomisk i år, men vi bemærker, at mange mennesker gerne vil bidrage. Det er utroligt rørende.

Hvert eneste år tænker jeg det samme: "Hvordan skal vi gøre det igen?" Men så stiger glæden ved at give år for år. Så er det nemt at tro på fremtiden, siger fundraisingchefen.

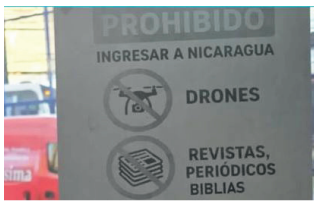

Det er nu blevet forbudt at medbringe bibler til Nicaragua. Fotos: Bigstock / CentroAmérica360

Nicaragua forbyder turister at medbringe bibler til landet

Nicaragua, som ledes af præsidentparret Daniel Ortega og Rosario Murillo, har nu forbudt turister at medbringe bibler. Det samme gælder andet trykt materiale og elektronisk udstyr.

De nye restriktioner er en del af en voksende liste over forbudte genstande. Det er også en del af de nye begrænsninger af borgerrettigheder og endnu et eksempel på løbende diskrimination af kristne, skriver The Christian Post.

Ifølge den britiske gruppe Christian Solidarity Worldwide (CSW) er der på Tica-busterminalerne i Costa Rica en liste over forbudte genstande, herunder skarpe genstande og letfordærvelige fødevarer. En repræsentant fra det regionale transportselskab Tica Bus i El Salvador bekræftede, at passagerer, der rejser til Managua, nu heller ikke må medbringe "bibler, aviser, blade, bøger af nogen art, droner og kameraer", oplyste CSW.

Forbuddet følger efter år med eskalerende begrænsninger af borgerrettigheder og religiøse udtryk i Nicaragua. Tusindvis af civilsamfundsgrupper er blevet lukket ned, og religiøse organisationer har været udsat for overvågning, tilbageholdelse og aflysning af offentlige arrangementer.

Kirken er en af de få institutioner, der åbent har kritiseret præsident Daniel Ortegas regering. Under masseprotester i 2018 mod pensionsreformer fordømte den protestantiske præst Palacios Vargas, der er grundlægger af *La Roca de Nicaragua Church Association* i Jinotepe, politivold mod studerende. I 2019 fik foreningen sin juridiske status tilbagekaldt.

Den nicaraguanske regering har også pålagt NGO'er strammere økonomiske og juridiske restriktioner. En lov om udenlandsk finansiering fra 2018 har givet embedsmænd mulighed for at lukke tusindvis af organisationer, hvilket typisk rammer katolske institutioner, der tidligere var tilflugtssteder for demonstranter.

Bodil

Kirkeledere opfordrer til forbøn for jøder efter massakre

Kristne ledere begyndte at opfordre til bøn for Australien få timer efter masseskyderiet i Australien mod Bondi Beach's jødiske samfund.

Tusindvis var samlet på Bondi Beach til en Hanukkahfejring, da flere skud lød, skriver Premier Christian News. Mindst 16 personer er døde, og snesevis er blevet indlagt på hospitalet med skader, herunder et barn og en politibetjent. Takket være en heltemodig grønthandler blev en af de to formodede gerningsmænd stoppet under skyderiet. En anden blev dræbt af politiet, og de jagter stadig evt. andre mistænkte.

Den anglikanske ærkebiskop af Sydney, Kanishka Raffel, udtalte, at "antisemitisme ikke har nogen plads i det australske samfund".

"Bed for de sårede og familierne til ofrene for skyderiet på Bondi Beach. Bed for det jødiske samfunds og beboernes sikkerhed i Bondi. Bed for politiet og lægeholdene i deres arbejde," skrev han på X og tilføjede: "Herre, forbarm dig."

Den jødiske hanukka-fest foregår i 2025 fra den 14.-22. december. I Ny Testamente omtales *hanukka* som " festen for genindvielsen af templet i Jerusalem", og ifølge Joh. 10,22 var det under denne fest, at Jesus i en diskussion med de jødiske ledere sagde: "Jeg og Faderen er ét." (Joh. 10,30)

Bodil

For nogen handler julen om at overleve

Foto: Dmalie Hirwa

FORLADT...

– Jeg ved ikke om min mor kommer tilbage

– NYABOUM (15)

Hun blev tilbage – for at redde sine søskende. Mens verden vender sig væk, kæmper børn som Nyabuom for livet alene. Men du kan gi' håb, hvor alt virker tabt. Med din gave kan MAF flyve mad, medicin og hjælp til udsatte børn. **Lad denne jul handle om mere end gaver – lad den handle om liv.**

Vil du give en julegave til MAFs livsvigtige flyvninger?

MAF er et humanitært flyselskab med 80 års erfaring med hurtig og sikker transport. MAF arbejder på at skabe adgang til sundhedstilbud, udviklingstiltag og det kristne evangelium for de ca. 1 mia. nødlidende mennesker i isolerede landområder i 24 udviklingslande.

130 kr giver nødhjælpsflyvning i 10 min.

MobilePay til 37620

SMS FLYV til 1217 og giv 130 kr

MAF
Fly · Nødhjælp · Forvandling

MAF Danmark – maf.dk

Glædeligt gensyn for Torben Madsen (t.h.) og svenske Leif Zetterlund (t.v.). Foto: IAS

IAS' formand, Bent Hald Larsen, byder de fremmødte velkommen til receptionen i Café KANT. Foto: IAS

To gange 25 år i tjeneste for verdens udsatte

International Aid Services (IAS) fejrede dobbelt 25-års jubilæum for hhv. grundlæggeren Torben Madsen og IAS i København.

Af Christoffer Wilki-Kurtzhals

I 1998 oplevede Torben Madsen et kald til børn med handicap i det borgerkrigsramte Somalia. Kaldet ledte til etableringen af den frikirkelige hjælpeorganisation, International Aid Services (IAS), der gennem de sidste 25 år har tjent verdens udsatte. I december kunne der således fejres dobbelt 25-års jubilæum for Torben Madsen og IAS i København.

"Vi er på en rejse, som er drevet af tro, håb og en urokkelig vilje til at skabe forandring for nogle af verdens mest udsatte mennesker."

Sådan reflekterede IAS' formand, Bent Hald Larsen, i sin tale ved jubilæumsreceptionen d. 10. december i København. I de feststemte lokaler i cafe KANT på Drejervej var 50 mennesker mødt op for at markere et kvart århundredes rejse for Torben Madsen og IAS. Her var familie, nuværende og tidligere medarbejdere samt repræsentanter fra det frikirkelige bagland, andre hjælpeorganisationer og donorer.

Nogle havde været med på rejsen siden organisationens start – andre var netop kommet til. Fælles for dem alle var dog en stor glæde over Guds velsignelse af Torbens og IAS' virke for undertrykte og udstødte i nogle af verdens mest afsidesliggende områder gennem de sidste 25 år.

Kaldet, der blev til en organisation

Historien om IAS begynder i 1998, hvor Torben Madsen ved et tilfælde læser om forholdene i det borgerkrigsramte Somalia. Afrika er ikke ukendt land for Torben. Som barn af missionærerne Annelise og Peter Madsen voksede han op i Tanzania og boede der i sin barndom.

Kaldet til Somalia i 1998 er stærkt: de få kristne, den enorme nød og især de udsatte børn med psykiske og fysiske handicap rører Torben. Kort efter rejser han ind i det usikre land for at forstå virkeligheden på nært hold.

Under hans ophold bliver det umiddelbare indtryk bekræftet: hvis nogen skal hjælpes, så må det være de børn, ingen andre ser.

"Det slog mig som en kugle lige midt i hjertet," fortalte Torben berørt i sin tale ved jubilæumsreceptionen.

Oplevelsen blev startskuddet til etableringen af IAS i 2000. Siden da har IAS været med til at skabe forandring for tusindvis af børn, unge og voksne i Afrika, Asien og Østeuropa.

"Vi har givet stemme til de svageste, påvirket magthavere og styrket kirker og lokale fællesskaber i kampen mod overgreb og uretfærdighed. Men det handler ikke kun om forandring – det handler også om forvandling. Evangeliets lys har bragt håb, forsoning og kærlighed dér, hvor mørket har hersket," reflekterede Torben videre.

Troen på Guds indvirken har været et fast fundament for organisationen gennem tiden.

Hilsner fra nord og syd

En af hovedtalerne ved jubilæumsreceptionen var svenske Leif Zetterlund, der mødte Torben i 1999 i Kenya.

Leif Zetterlund (t.v.) i samtale med IAS' første formand, Jürgen Galonska fra Aarhus Citykirke (t.h.). Foto: IAS

Torben Madsen (t.v.) i samtale med nogle af de 50 fremmødte gæster. Foto: IAS

Venskabet mellem de to blev afgørende for IAS Danmarks etablering – og for de mange børn med handicap i Somalia, der siden hen fik deres liv forandret som følge af arbejdet:

"Tidligere havde børnene siddet lænket i deres hjem, fordi forældrene var skamfulde og så deres handicap som en guddommelig straf. Nu fik vi lov til at se børnene gå i skole – hånd i hånd med deres forældre.

Torben, mit hjerte er fuld af taknemmelighed i dag – at du var villig til at tage det ansvar op og sætte fokus på disse børn," som Leif Zetterlund rørende formulerede det. Arbejdet for inklusion af børn med handicap i Østafrika er fortsat i dag et vigtigt element i IAS' arbejde.

"Tidligere havde børnene siddet lænket i deres hjem, fordi forældrene var skamfulde og så deres handicap som en guddommelig straf.

Nu fik vi lov til at se børnene gå i skole - hånd i hånd med deres forældre."

Et gennemgående element i flere taler var vigtigheden af den lokale kirke i arbejdet for verdens udsatte. IAS' arbejde sker altid i samarbejde med kirkelige aktører. Derfor var det også helt naturligt, da videohilsner fra partnere i Kenya, Tanzania, Ukraine og Pakistan tonede frem på skærmen under receptionen.

Særligt rørende var ordene fra den ukrainske partnerorganisation, der gav en stærk opmuntring fra 1. Korintherbrev 15:58: "Derfor, mine elskede brødre, vær faste, urokkelige, altid rige i Herrens gerning fordi I ved, at jeres arbejde ikke er forgæves i Herren."

Starten på fremtiden

Da jubilæumsreceptionen lakkede mod enden, blev det tydeligt, at anledningen ikke kun var til at markere historien – men i høj grad også for at kigge mod fremtiden. De fremmødte havde gennem dagen haft mulighed for at opleve flere fotoudstillinger fra IAS' nuværende arbejde:

Fotoreprotager fra nødhjælpsindsatser i Ukraine, inklusionsprojekter for børn med handicap i Tanzania og dialogarbejde i områder med religiøs forfølgelse i Kenya gav indtryk af en organisation, der stadig er drevet af samme vision som for 25 år siden – at arbejde for en verden, hvor mennesker kan leve liv i værdighed og fred, som de blev skabt til.

Ved afslutningen af sin tale berørte Torben også drømmene for fremtiden: "I dag er også starten på fremtiden for IAS. Min drøm er, at vi holder fast i vores dna – at vi må tale de udsattes og undertryktes sag og være til stede i brændpunkter verden over," sluttede han.

25 år med kroniske smerter, men Gud er altid god

Siden år 2000 har Jette Koch Jensen levet med kroniske smerter. Alligevel fortæller hun og hendes liv om Guds godhed. "Han er til stede midt i det svære, og han skaber altid en vej," siger hun.

Jette Kock Jensen fik i 2010 konstateret nervebetændelse, som giver kroniske smerter. Et af hendes redskaber til at håndtere det svære er bøn til Gud. Og så har hun et positivt sind. Foto: Simon Morell

Af Lisbeth Morell Jepsen

Jette var kun 27 år, da hun fik en voldsom hjernerystelse. Som om det ikke var nok, fik hun ti år senere en nervebetændelse.

Hjernerystelsen blev kronisk trods Jettes egenomsorg, og selvom hun gjorde alt det, lægerne vejledte hende til.

"Hele det første år passede jeg rigtig meget på. Jeg så ingen tv og læste ikke en eneste bog. Jeg hvilede det meste af tiden."

På det tidspunkt havde Jette og Svend to små børn, så det var svært for Jette at holde sig i ro.

Jettes forældre var missionærer i Thailand, men Jettes mor kom hjem og boede ved dem i tre måneder for at hjælpe med børnene. Derefter tog Svend tre måneders orlov.

Trods denne indsats forblev hjernerystelsen virkeligheden i Jettes liv, og hun fik førtidspension i 2004.

Nervebetændelsen

Nervebetændelsen, som kom i 2010, har haft store konsekvenser for Jette. Lægerne har aldrig fundet årsagen til nervebetændelsen, som almindeligvis kan skyldes diabetes, vitaminmangel, kræft eller alkohol, hvilket ikke passer på Jette.

Enderne på alle tynde nervebaner har taget skade og sender derfor smertesignaler til hjernen, så det gør ondt over hele kroppen. I nogle tilfælde gør nervebetændelsen, at man får nedsat følsomhed, mens andre oplever en øget følsomhed. Det sidste gør sig gældende for Jette.

"Jeg kan bedst beskrive smerterne som en blanding af, hvordan det føles at have feber kombineret med smerteoplevelsen, når man er blevet forbrændt af solen. Både hjernerystelsen og nervebetændelsen giver desuden massiv træthed."

Når nervesmerterne er værst, er det nødvendigt at have helt stramt tøj på, fordi det gør ondt, når huden bevæger sig mod tøjet. Berøring gør også ondt.

"Heldigvis er der dage, hvor jeg bedre kan klare berøring, og andre dage igen, hvor jeg kan klare det på nogle områder af kroppen," fortæller Jette.

Indtil nu er nervebetændelsen blevet forværret omtrent hvert fjerde år. På grund af forværringerne af Jettes helbred, er det nu hendes mand, som tager sig af alt i og omkring huset

"Den eneste opgave, jeg har, er at vande blomsterne indenfor. Svend tager sig af alt det andet. Det er en velsignelse for mig, at jeg kan bruge den meget sparsomme energi på noget, der gør mig glad."

Holder håbet oppe

På spørgsmålet om, hvordan hun forbliver optimistisk og håbefuld, svarer Jette, at hun er velsignet med et positivt sind. Selvom hun, som andre, også oplever negativitet, er det som oftest i kortere tid ad gangen.

"Jeg har selvfølgelig også haft det svært på forskellige tidspunkter i mit liv, men mit positive sind gør, at jeg ikke dvæler ved det negative ret lang tid, inden mit fokus igen er på noget positivt."

Et af de redskaber, Jette ofte gør brug af for at håndtere det svære, er bøn til Gud.

Hun beskriver bønnen som en ventil. Det vigtige for hende i bønnen er, at hun udøser sit hjerte til Gud.

"Min erfaring er, at hvis jeg beder om noget helt bestemt, så leder jeg efter den ene konkrete ting som Guds bønnesvar. Derfor er min bøn og tid med Gud som oftest et rum, hvor jeg fortæller Gud, hvordan jeg har det. Lidt på samme måde som jeg ville gøre, hvis jeg sad med en god veninde.

Når jeg beder på den måde, er der mange mulige svar på bøn. Nogle gange er der en, som siger noget, der opmuntrer mig. Nogle gange sker der noget indeni mig, og andre gange er det noget helt tredje, som Gud besvarer min bøn med."

Bøn er gennem de sidste 25 år kommet til at fylde mere i Jettes hverdagsliv.

"Forbøn for andre kan jeg nemlig godt holde til," siger Jette med varme i stemmen.

Fri for dårlig samvittighed

Inden Jette fik hjernerystelse, var andagt med bibellæsning og bøn et område, hvor hun ofte blev ramt af dårlig samvittighed.

Det første år med hjernerystelse måtte hun ikke læse – heller ikke i Bibelen, og hun kunne ikke koncentrere sig om at bede.

"Trods det havde jeg en stærk og vedvarende oplevelse af Guds nærvær," siger Jette.

I den periode gjorde Gud noget i hende, så hun blev fri for den dårlige samvittighed.

"Siden da har tid med Gud været noget, jeg mangler, hvis jeg ikke har den. Det har været en kæmpe gave for mig at få det vendt."

Gud skaber altid en vej

Da Jette i 2023 sidst oplevede en forværring i nervebetændelsen, var der ingen mulighed for at få mere lindrende medicin.

"Jeg ved ikke, hvad jeg ville have gjort dengang, hvis jeg ikke havde haft Gud. Efter et år begyndte en bedring at komme lige så stille. Men året, hvor jeg ikke vidste, om den bedring ville komme, var svært. Der blev Gud min redningsvest."

Har du i forløbet været vred på Gud?

"Nej, jeg er tværtimod blevet meget mere afhængig af Gud".

Da Jette fik hjernerystelsen, var man flere steder i kirkedanmark optaget af helbredelsesmøder.

For Jette blev det ret anstrengende. Hun havde også nogle grænseoverskridende oplevelser med flere, der ville bede for hende. Til sidst lavede hun en aftale med Gud om, at hvis han ville have, at hun skulle til et møde med særlig fokus på helbredelse, måtte han være meget tydelig omkring det.

Hvordan har du undgået at blive bitter?

"Jeg tror ikke, jeg har det så meget værre end så mange andre. Jeg skal ikke have mere ondt af mig selv end mange andre. Det er måske bare på et andet område, de har det svært. Jeg er glad for det liv, jeg har, selvom der er mange begrænsninger og hårde dage."

Jette beskriver, hvordan hun og hendes mand har fundet muligheder i deres liv, som det har været og stadig er. Det har blandt andet været en gave for familien, at børnene aldrig er kommet hjem til et tomt hus efter skole.

"Vores familie har heller aldrig levet et travlt og hurtigt liv, for det har ikke fungeret. Det har der også været stor værdi i," fortæller Jette.

Hvis Svend og børnene gerne ville noget, som Jette ikke kunne holde til at være med til, er hun blevet hjemme. De har været på udflugt eller på travetur og også på ferie, mens Jette er blevet hjemme.

Den længste ferie, hvor Jette ikke var med, var en måned i Australien, da en af børnene var aupair der.

"Jeg ville lyve, hvis jeg ikke sagde, at det var en svær måned. Men på den anden side, ville det være endnu sværere for mig, hvis mine begrænsninger blev overført på Svend og børnene," siger Jette.

En ny hobby

Under anden corona lockdown i 2020, fik Jette en idé. I nogen tid havde hun overvejet at give sig i kast med en ny hobby – smykkefremstilling. Hun bestilte materialer hjem og lavede et par øreringe til alle de kvinder, der var i menigheden. Hun lagde øreringene i deres postkasse.

I foråret 2020 havde Din Frikirke i Haderslev lige fået nye kirkebygninger, der skulle sættes i stand. Jette var ærgerlig over, at hun ikke kunne svinge malerpenslen eller bage en kage til glæde for alle dem, der hjalp med renoveringen.

Men hun fik en ide og tog mod til sig og begyndte at sælge sine øreringe. Hun gav overskuddet fra salget som en ekstra gave til kirkens arbejdet med bygningerne.

"På den måde følte jeg, at jeg også bidrog med noget".

Initiativet var en succes, så Jette fortsatte med at lave og sælge smykker.

"Det var sjovt at finde ud af, at jeg var god til at det. Jeg synes også, at det er sjovt at lave dem. Det var vildt, at jeg kunne lave smykker på et niveau, hvor andre gerne ville købe dem."

I januar 2021 stiftede Jette en enkeltmandsvirksomhed – kun et år efter hun startede med at lave de allerførste øreringe.

"Hvis nogen havde sagt, at jeg skulle starte en virksomhed og stå for det hele selv, ville det have virket alt for stort. Gud har vidst, hvor meget glæde, det ville give mig, og han har vidst, at det skulle vokse gradvist. Den dag i dag forstår jeg stadig ikke, hvordan det kan lade sig gøre," siger Jette smilende.

Smykkefremstillingen er en afledning fra smerterne. Hun skal koncentrere sig, for at det bliver godt, men koncentrationen er i en grad, der er passende for hende.

"Når jeg skal koncentrere mig om noget, som ikke har med smerterne at gøre, flytter det automatisk mit fokus til noget, der gør mig glad," fortæller Jette.

Beklemt ved at lægge sig ned

Når Jette er derhjemme, kan hun lægge sig ned og hvile, når det er nødvendigt. Når hun er ude blandt andre fx til messer for at sælge smykker, er det lidt noget andet.

Efter de seneste forværringer i smerterne tager hun altid en madras med i bilen, hvor hun også har fået et specialsæde.

"Hvis jeg fortsat skulle være

> *Min erfaring er, at hvis jeg beder om noget helt bestemt, så leder jeg efter den ene konkrete ting som Guds bønnesvar. Derfor er min bøn og tid med Gud som oftest et rum, hvor jeg fortæller Gud, hvordan jeg har det. Lidt på samme måde som jeg ville gøre, hvis jeg sad med en god veninde."*

med på en messe, var det nødvendigt at hvile i løbet af dagen. Og jeg synes, det er så sjovt, at jeg vil være ked af at lade være med at tage afsted.

Det var ret grænseoverskridende første gang, jeg på en messe lagde mig ned på madrassen bag standen. Dem, der spørger til det, spørger mig som regel, om jeg er okay?

Nu har jeg vænnet mig til det. Jeg har heldigvis mange – både venner og i familie, der gerne tager med mig og hjælper, så jeg kan hvile undervejs."

Den største opmuntring

Når Jette skal svare på, om hun lettere kommer op i det røde felt, når hun har ondt, kalder hun på sin mand. Hun tænker, at Svend har lettere ved at svare på, om smerterne påvirker hendes temperament.

Han siger, at når Jette har meget ondt, har hun meget mindre energi. Derfor trækker hun sig mere. Alt går langsommere for hende, hendes bevægelser, hendes ord, og hun har i det hele taget svært ved at formulere sig og finde ordene. De er enige om, at Jette generelt er meget lidt temperamentsfuld, og sådan har hun altid været.

Jette fortæller, at Svend er den allerstørste opmuntring for hende.

"Han giver mig aldrig dårlig samvittighed over de ting, jeg ikke kan. Jeg har måttet arbejde rigtig meget med min egen dårlige samvittighed overfor Svend, fordi han løser nærmest alle opgaver. Nu er den dårlige samvittighed der heldigvis sjældent."

Svend og Jette har været gift i 34 år og de har sammen tre voksne børn.

"Alle børnene er også til stor opmuntring. De er gode ved mig og hjælper meget til, når de kommer hjem."

Jettes forældre har også været parat til at hjælpe, når tingene virkelig har spidset til.

Jette oplever generelt omsorg fra menigheden.

"Nogen gange kan der fx være en der siger: "Det ser ud til at være en hård dag i dag." Jeg synes, det er rart, når jeg på den måde bliver set i det, jeg går igennem."

I menigheden har Jette mange veninder, der er gode til at spørge til hende. De er gode til at give plads til, at hun kan tale om sine begrænsninger og udfordringer, hvis hun har brug for det.

"De er også gode til at se mine ressourcer og anerkende dem til trods for, at de måske ikke er, som hos de fleste andre. Jeg har mødt mange, der har set og anerkendt, hvordan jeg har det, hvilket er rigtig dejligt," slutter Jette med et varmt smil.

Svend og Jette har været gift i 34 år, og de har sammen tre voksne børn. Foto: Simon Morell

Fri Fagskole

Nyhed i 2026 Danmarks første kristne Fri Fagskole ved Løgumkloster Efterskole. Et praktisk og meningsfuldt alternativ til den klassiske efterskole.

Hvad er Fri Fagskole?

- En kostskoleform, der ligner efterskolen.
- For elever, der har afsluttet 9. eller 10. klasse.
- En skoleform, hvor du lærer med hænder og krop i stedet for kun med hovedet.
- Mulighed for flere ugers praktik.
- Faguddannede undervisere.
- Undervisning, der retter sig mod praktiske uddannelser og erhverv.

VIDSTE DU
Du kan både vælge at gå på Fri Fagskole på 10. og 11. årgang.

VIDSTE DU
Et år på Fri Fagskole kan erstatte Grundforløb 1 på en erhvervsuddannelse. Man kan også fortsætte på gymnasiet efter Fri Fagskole.

HÅNDVÆRK

Vil du udrette noget med hænderne og prøve kræfter med nogle af de helt klassiske håndværksfag?

CARE

Vil du gerne arbejde med mennesker, fx i en børnehave, på et plejehjem eller i sundhedssystemet?

DESIGN & MAKER

Vil du gerne designe og skabe noget unikt? Det kan være inden for tekstil og beklædning, brugskunst og grafisk design.

GASTRO & EVENT

Vil du gerne stå i et køkken, eller vil du hellere ud blandt gæsterne?

Du kan ansøge om optagelse på Løgumkloster Efterskole her

løgumkloster efterskole og fri fagskole

Kunsten som forkynder og apostlen Lukas som fortæller

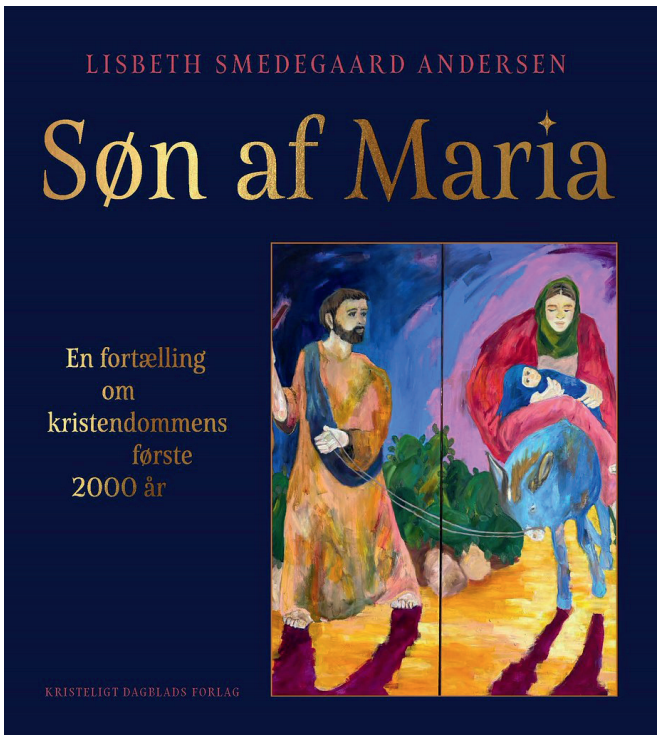

Anmeldt af Edith Theis-Nielsen

'Søn af Maria' er et enestående værk fyldt med flotte illustrationer og teologisk indsigt, der viser kristendommens historie vævet sammen med Europas og Danmarks kulturhistorie. Forlaget skriver, at bogen "inviterer læseren til at se på troen med nye øjne – gennem Maria, gennem traditionen og gennem den fortsatte fortælling om Jesus Kristus". Det er velegnet til at vække appetit på kristendommens historie, hvor kvinderne er gjort synlige på et dybere plan end i tidligere værker.

Lisbeth Smedegaard Andersen har en bred baggrund som teolog, kunsthistoriker, forfatter og salmedigter, Hun har kyndigt fortalt Bibelens budskab i de første 2.000 år ved at fremhæve, at udover at være mor til Jesus har Maria spillet en stor rolle i at vise kristendommens og kirkens moderlige side og som billede på menigheden.

Lisbeth Smedegaard Andersen. Foto: Henrik Petit

Apostlen Lukas som fortæller

Smedegaard skriver om "den forkyndte Jesus" og ikke den historiske Jesus, da de første kristne menigheder fortalte om Jesus mundtligt. Siden blev det til breve og mere. Derfor skriver hun ud fra Lukas' skrifter, evangeliet og Apostlenes Gerninger med Maria som en betydningsfuld person. Sådan har kunsten også tolket det, for helt frem til Reformationen i 1500-tallet spiller Maria en afgørende rolle i forkyndelsen. Apostlen Lukas fortæller om Jesus set gennem Marias liv. Måske for at nye kristne kunne se, hvem Jesus var og derigennem få indblik i den historie, Gud udfolder og fuldender gennem ham.

Lukas vælger at fortælle historien i evangeliet med fokus på Jesus i samspil med Maria; derfor fylder Jesu barndom mere hos ham and andre. Og det præger hele middelalderens teologi og billedkunst – måske fordi det teologisk udfoldes i resten af evangeliet.

Kunsten som forkynder

Før bogtrykkerier eksisterede, havde billeder et pædagogisk sigte i at forkynde kristendommen. Og denne bog er fyldt med så smukke billeder, at de gør kirkehistorien spændende og en fryd for øjet. Her er kunst fra museer og kirker i meget fine farverige gengivelser, der alle illustrerer det bibelske univers. Billeder og kirkekunst går hånd i hånd med teksten. Der går dog mange år, før kors og korsfæstelse skildres.

Inden Bibelen blev til, er den kristne billedkunst præget af, at de første teologer var kirkefædrene, som gik ud fra GT og derfor tolkede Kristus ud fra skabelsen i forventning til fremtiden med genkomst og Guds riges herlighed. Katedralen i Chartres, Frankrig fra 1100-tallet såvel som Viborg Domkirke i nyere tid og mange andre kirker er eksempler på kirkekunst som forkyndelse. Det er også spændende at læse om Rembrandt og Luther i samspil med Jesus og Maria. For nok kunne Maria fylde for meget, men hun forsvandt ikke ud af historien, hverken efter Reformationen eller senere.

Mere end kirkehistorie

Flere temaer fra kirkehistorien er berørt, fx Trosbekendelsen; billeddyrkelse som kontrovers, der ender med, at ikoner vinder indpas i Øst-kirken; "det store skisma" dvs. bruddet mellem Øst og Vest kirken. Dernæst beskrives Reformationen og oplysningstiden inspireret af kunst. Det er imponerende, at tekst, kunst, poetiske citater og salmer er i smuk samklang.

Om døbefont og dåb: "Når et menneske bliver døbt, undfanger det Kristus i hjertet og siger ligesom Maria ja til at være Herrens tjener eller tjenerinde. Men det betyder også, at Gud begynder en ny historie med hvert menneske" (s. 118). Jesu fremstilling i templet som 12-årig og Guds visdom er ofte med på billeder.

Sidst i bogen er lidt om dansk kirkehistorie fx kyndelmisse (s.236), Grundtvigs forståelse af følelser samt det nødvendige i balance mellem fornuft og følelse. Og om Maria som "den anden Eva", for Grundtvig havde blik for det kvindelige i kirken og troslivet. Smedegaard uddyber "at al ordentlig teologi udspringer af sjælesorg" (s. 272), og hendes "Efter-tanker" er værd at tage til sig!

Lisbeth Smedegaard Andersen: Søn af Maria
302 sider. 350 kr.
Kristeligt Dagblads Forlag

AGAPE INDIEN DANMARK

Hjælp os med at give et barn og en udsat familie en bedre jul!

GSS i Indien hjælper i år ca. 15.000 børn og familier med mulighed for en bedre jul. Lidt afhængig af modtageren, gøres det ved at der deles julepakker ud, indeholdende, mad, tøj, gaver og godter. Gennemsnitsprisen for en pakke er ca. 20 euro eller 150 kr. Tak om du vil være med til at støtte dette.

Støt på MobilePay 49985 og se mere på www.agapeindien.dk

Er kristendommen ved at blive omskrevet?

Anmeldt af Josua Christensen

"Når kristendommen trænges tilbage, og Jesus skubbes ud af vores fælles liv, vender det gamle hedenskab tilbage i form af på den ene side en verdensfjern gnosticisme og på den anden side en kosmisk naturdyrkelse. Fælles er, at selvet kommer i centrum og sætter sig i Guds sted, og at alle skel skal rives ned. Alt skal smelte sammen og blive til Det ene." s. 221

I "Dansen om selvet – kristendommens spirituelle transformation" beskriver teolog Carsten Dalsgaard Hansen, hvordan at meget toneangivende psykologer, teologer, filosoffer og andet godtfolk i løbet af de seneste århundreder har haft held til at omskrive kristendommen. Fra i sin kerne at handle om Gud som skaber, retfærdig, hellig og kærlig. Jesus som Guds søn, der dør i vores sted for at sone vores synd og bane en vej til Himmelen. Og Helligånden, som åbenbarer Jesus som Kristus for den, som er villig til at tage imod ham. Til gud – med lille g – som er en tilstand af oplysning, som må komme til os eller noget, vi må vokse ind i i takt med vores oplysning om vores forbundethed med verdensaltet. Jesus kan vi ikke rigtig vide noget om, bortset fra at han *blev* én Kristus – lidt ligesom Buddha ved at opnå oplysning, og derved er han ikke andet end et forbillede for den rejse, vi alle må være på i accepten af vores Selv. Helligånden er den personlige spiritualitet, som benytter sig af oplevelser, erfaring, sansning og opløser gamle dogmer, normer og andre af dualitetens efterladenskaber i den store erkendelse af altings enhed… og ja, hvis det lyder lidt New Age- agtigt, så er det, fordi dette begreb på ingen måde er afgået ved døden, det har blot taget navneforandring og optræder med stadig større selvfølgelighed som den sande, oprindelige udgave af evangeliet.

Men hvordan er det kommet så vidt. Det analyserer Carsten Dalsgaard Hansen på skarpeste vis igennem bogens 240 sider. Det handler bl.a. om en afstandtagen fra den dobbelte udgang af livet, altså at vi, når vi dør, kommer til at stå overfor enten frelse eller fortabelse. Der

"...og ja, hvis det lyder lidt New Age-agtigt, så er det, fordi dette begreb på ingen måde er afgået ved døden, det har blot taget navneforandring og optræder med stadig større selvfølgelighed som den sande, oprindelige udgave af evangeliet."

er mange grunde til at denne klassiske kristendomsforståelse er lagt for had iblandt moderne teologer. Det er svært at forlige sig med, at den kærlige Gud skulle være så vred over menneskets synd, at han dømmer nogle til Helvede. Ja, mange har taget skridtet videre og stiller spørgsmål ved, hvorvidt Helvede – Gehenna – ikke er noget ganske andet end det middelaldermaleri, hvor mennesker pines i et flammehav. Måske er det nærmere en sindstilstand, hvor den, der ikke undergår en selvudviklings- og selv-oplysnings-proces, efterlades i sindets mørke selvpineri. Og hvis der ikke er nogen fortabelse, behøver vi heller ikke en stedfortrædende død og opstandelse – men kan nøjes med at tolke dette rent allegorisk. Men det slutter ikke her, for kristendommen, som jeg er vokset op med, skal radikalt nytænkes – hvis det står til mange af de spirituelle, som har folkets øre – vi må nedbryde skellet mellem ondt og godt, sandt og falsk, mand og kvinde, synd og retfærdighed osv. osv. Det er blot konstruktioner, som magthavere har fundet nyttige til at kontrollere folket. Dogmerne skal ud og følelserne ind. Kvindeguden erstatter den patriarkalske fortælling om Gud, som står over og uden for mennesket. Og tilbedelsen af Kristus erstattes med en antropologisk arkæologisk udgravning i Selvet efter den Kristus, der bor i dit indre.

Og synes du, det lyder lidt for langt ude, ja så kan jeg godt følge dig, men når man som Carsten Dalsgaard Hansen går grundigt til værks; læser de revolutionerende forfattere, ser hvordan østens mystik, antikkens gnosticisme og nutidig psykologisering efterhånden har omformet alle de mest centrale dogmer i den klassiske kristendom, må man desværre indrømme, at det nok er der, vi er.

Midt i denne frygtelige erkendelse af forvanskningen af vores kristne arvegods vil jeg afslutte med den opmuntring, som Bibelens eskatologi altid peger i retning af, nemlig håbet. Håbet til ham, som kalder sig Alpha & Omega, den som er fra evighed til evighed den samme. Han siger: "Men når disse ting begynder at ske, så ret jer op og løft jeres hoved, for jeres forløsning nærmer sig," Luk. 21.28.

Carsten Dalsgaard:
Dansen om selvet
248 sider. 279,95 kr.
Forlag: Lohse

En venlig dagbog

Anmeldt af Kristian Kristiansen

Titlen fik lige én til at gnide øjnene en ekstra gang. I baggrunden fyldte den gamle rocksanger John Mogensen scenen op - ikke stille, men nærmest brovtende, i al fald noget mere højrøstet end denne bogs forfatter. Men begge har livet under lup. Og det forpligter. Jeg fornemmer en form for mild og venlig tilstedeværelse i hver eneste sætning, der er ganske velgørende. Selv summer hun sit liv op ved at kalde det "de færreste forundt": "Hvor har jeg haft det godt, og hvor er jeg taknemlig mod Gud og mennesker," skriver hun.

Nu er det så plejehjemmet, der er blevet hendes sidste station på livets vej. Hun kalder det uomgængelige flytte-halløj for det skandinaviske Manhattan (en af de dyrest tilgængelige adresser, skulle man hilse og sige), og ud af det hele er der dukket to små hæfter op, der nu må gøre tjeneste som dagbøger. Og det er der rigtig god grund til at kippe med flaget for. Datteren er forfatteren Ida Jessen, der efter moderens død har besørget det hele i trykken. Det er der rigtig god grund til at glædes ved.

Uden tøven vil jeg kalde det en bog fuld af indsigter om det at være plejehjems-beboer. Og jeg taler af en vis erfaring. Min absolut bedste halvdel tilbragte sine sidste 1½ år i demensens skygge.

Jeg genkender det alt sammen, men ville gerne have haft bogen ved min side under hele forløbet. Der er den milde, blide humor, der stikker hovedet frem; de sædvanlige klagepunkter, man hører om gennem pressen: forjagetheden, magtesløsheden, men også den medfølelse og helbredelse, der kan ligge i at række et medmenneske en stille hånd.

Hun bliver hurtigt træt - hvem ville ikke gøre det med sine 88 år? - men der er hele tiden en mangfoldighed af gøremål. Et godt og virksomt liv, hvor hun forholder sig til den tyske teolog, Karl Barths ord: "Religion handler om menneskers vej til Gud. Kristendom Guds vej til mennesker" (s. 92).

Gudrun Jessen: "Jeg vil leve, så længe jeg er gammel. Dagbog fra et plejehjem." Med efterord af Ida Jessen.
127 sider. Indb. 250 kr.
Kristeligt Dagblads Forlag

Præsidenten for Det Lutherske Verdensforbund, biskop Henrik Stubkjær, under et besøg i Israel og Jordan i november 2025. Foto: LWF/Albin Hillert

"Det kristne håb om fred er forankret uden for os selv"

Som præsident for Det Lutherske Verdensforbund besøger biskop over Viborg Stift Henrik Stubkjær krigshærgede og katastroferamte lande og møder mennesker, der lever i lidelse og nød. Det gør ham blot endnu mere engageret i at sprede det kristne håb i samarbejde med både lutherske og andre kirkesamfund.

Af Malene Fenger-Grøndahl

På Henrik Stubkjærs bispekontor lige bag ved den imponerende Viborg Domkirke hænger der moderne kunst, og på borde og reoler er der både ældre og nyere bøger om teologi og diakoni. På en hylde ligger en gave, han modtog under et nyligt besøg i Hong Kong, hvor han deltog i et møde for asiatiske kirkeledere: en tallerken, der er dekoreret med et motiv af Kristi himmelfart. Himmelfarten finder sted fra et landskab, der ligner det lokale i Hong Kong, og Kristus har tydelige asiatiske træk, klædedragt og frisure.

"Inde i Viborg Domkirke har vi jo en masse berømte malerier af Joakim Skovgaard, som er malet for lidt over 100 år siden og afspejler den inspiration, han havde mødt ude i verden, men også den lokale kontekst. Jesus og disciplene ser for eksempel meget nordiske ud. Kristendommen tager altid farve af det sted, den finder rod og udleves, og det er vigtigt, at vi husker, at vores danske kirke er en del af en universel kirke, og at Jesus altid var grænsesprængende," siger Henrik Stubkjær.

Som biskop over Viborg Stift siden 2013 har han en hverdag præget af dansk kirkeliv og med et engagement i det lokale og nationale. Men hans internationale engagement, som stammer helt tilbage fra studietiden og også har udmøntet sig i en periode som generalsekretær for Folkekirkens Nødhjælp, fornægter sig ikke. En del genstande på hans kontor vidner om rejser og besøg rundt omkring i verden, en del af dem erhvervet de seneste knap ni år, hvor han har været involveret i arbejdet i Det Lutherske Verdensforbund (LVF) - og siden 2023 som præsident - en embedsperiode, der løber frem til 2030.

En stærk oplevelse i et egyptisk kloster

Udfordringen har mødt Henrik Stubkjær til en samtale om baggrunden for hans internationale engagement og hans visioner for sin periode som præsident for Det Lutherske Verdensforbund. Forbundet er et globalt fællesskab af lutherske kirker, der blev stiftet i 1947 i Lund i Sverige i kølvandet på 2. Verdenskrig, bl.a. med det formål at hjælpe flygtninge og nødstedte efter krigen. I dag har forbundet 151 medlemskirker fra 99 lande, som repræsenterer omkring 78 millioner lutheranere, og for Henrik Stubkjær er det internationale aspekt helt centralt.

"Jeg lægger vægt på, at kirken ikke er en dansk opfindelse, men en verdensbevægelse, og det har altid tiltalt mig at hente inspiration rundt omkring i hele verden," fortæller biskoppen.

En erfaring allerede i studietiden var med til at understrege, hvad et internationalt og også økumenisk perspektiv kunne betyde.

"Jeg fik mulighed for at opholde mig en uge på et ortodokst kloster i Wadi Natrun i Egypten, hvor jeg som den eneste udefrakommende fulgte munkenes rytme med halvanden times morgenandagt og næsten to timers nadvergudstjeneste. Under gudstjenesten blev brødene båret ind til sidst, og en af munkene valgte et brød, som han indstiftede, og som blev delt ud ved nadveren," husker Henrik Stubkjær.

Den første morgen gik han op og stillede sig i kø sammen med munkene. Da han nåede frem til den munk, der uddelte brødet, spurgte munken ham, om han var ortodoks, og da Henrik Stubkjær sagde nej, meddelte munken, at han så desværre ikke kunne modtage nadveren. Han forklarede, at klostrets historie gik tilbage til det 2. århundrede, og at reglen om, at kun ortodokse kunne modtage nadver, aldrig var blevet brudt.

> ***"Så forstummede munkenes kritik, og jeg havde fået en stærk erfaring af, at det, der samler og forener os kristne, er stærkere end det, der adskiller os."***

"Den sidste dag var der igen nadvergudstjeneste, og biskoppen, som havde ansvar for fem klostre i området, forestod messen i det kloster, hvor jeg var på besøg. Han vinkede mig frem som tegn på, at jeg skulle komme op og modtage nadver, men jeg vinkede afværgende med hænderne. Det skete tre gange, og tredje gang gik jeg op til ham, og han gav mig brødet," fortæller Henrik Stubkjær.

Efter messen stimlede munkene sammen om biskoppen og bebrejdede ham, at han havde brudt den ældgamle regel ved at uddele nadver til en person, der ikke var ortodoks. Hans svar lød: "Jeg gav ham brødet, fordi jeg elsker ham."

"Så forstummede munkenes kritik, og jeg havde fået en stærk erfaring af, at det, der samler og forener os kristne, er stærkere end det, der adskiller os. Det har formet mit syn på det økumeniske," siger Henrik Stubkjær.

Kirkens røst til de lidende

Som bestyrelsesmedlem i Det Lutherske Verdensforbund og nu som præsident for hele forbundet deltager han i mange økumeniske og tværreligiøse møder, og selv om de teologiske og dogmatiske forskelle kan være svære at overkomme på det teoretiske plan, oplever han, at der generelt er stor vilje til at samarbejde for at imødegå fælles udfordringer og støtte og hjælpe ofre for krig, fattigdom og klimaforandringer.

"Som lutherske kirker har vi brug for hinanden, og som danske lutheranere har vi brødre og søstre over hele verden, som står i mange af de samme udfordringer som os. Desuden har vi - sammen med andre kristne og med hele menneskeheden - et ansvar for at forsøge at skabe håb og positiv forandring. Som præsident for Det Lutherske Verdensforbund vil jeg gerne bringe kirkens røst ud til dem, der lider," siger han.

Henrik Stubkjær oplever, at LVF bliver opfattet som en vigtig spiller i arbejdet for at fremme udvikling og fred - trods det forholdsvis begrænsede antal kristne, som forbundet repræsenterer.

"I Ukraine mødtes jeg for eksempel med præsidentens højre hånd, som var meget optaget af, om vi kunne lægge pres på statsledere i det globale Syd om at deltage på et vigtigt fredsmøde i Schweiz. Og i Etiopien mødtes jeg med både præsidenten og premierministeren, fordi Mekane Yesus-kirken, som er vores med-

Henrik Stubkjær i procession i Nigeria sammen med ærkebiskop Panti Filibus Musa på vej til afslutningsgudstjeneste og nadver ved 100-års jubilæet for den årlige konference for Den Lutherske Kristi Kirke i Nigeria, som hvert år samler kristne fra hele landet samt gæster fra hele verden. Siden 1925 har den årlige konference været et højdepunkt for lutheranere i landet, hvor tusinder samles til gudstjeneste, bøn og bibelstudierr. Foto: LWF/Albin Hillert

Henrik Stubkjær fra Det Lutherske Verdensforbunds 13. generalforsamling i Krakow i Polen, september 2023, da han blev valgt til præsident for Det Lutherske Verdensforbund. Foto: LWF/Albin Hillert

lemskirke i Etiopien, spiller en stor rolle i samfundet med uddannelse og socialt arbejde," fortæller Henrik Stubkjær.

Borgmesterens tårer og det kristne håb

For to år siden besøgte han Kharkiv i Ukraine, mens byen var under kraftigt bombardement, og de russiske styrker trængte frem. LVF havde stået for genopbygningen af 500 lejligheder og var i gang med at etablere skoleklasser i gamle atombunkere, så børnene kunne gå i skole uden at risikere, at deres skole blev bombet i stykker. Desuden sørgede LVF for uddeling af nødhjælp, bl.a. madrasser og dyner, til folk, der var blevet evakueret fra fronten. Under besøget mødtes Henrik Stubkjær med Kharkivs borgmester på et hemmeligt sted - borgmesteren flyttede kontor hver dag af sikkerhedshensyn.

"Borgmesteren sagde til mig: "Der er mange, der hjælper os, men der er ikke ret mange, der kommer og besøger os." Og så trillede tårerne ned ad hans kinder. Det var tydeligt, at det betød meget for ham, at vi viste solidaritet ved at besøge dem og vise dem helt konkret, at de ikke var glemt," siger Henrik Stubkjær.

Netop det har han oplevet mange gange: at det gør en stor forskel for lidende mennesker, at deres lidelser bliver set og anerkendt, og at nogle beder for dem og deler håbet med dem.

"Der er mange steder i verden, hvor man kan synes, at håbet har trange kår. Men det kristne håb er netop ikke forankret i os mennesker og vores begrænsede evner til forsoning og solidaritet, men i noget uden for os selv. Det, oplever jeg, er det kristne håbs største styrke. Det er et håb, vi får givet af den Gud, der er skaberguden, og den Gud, der lod sig inkarnere for at være os helt nær. Det er ikke forblommet optimisme, men en tro på, at der er en udefra, der vil os det bedste, og jeg hører igen og igen, at det er det, der bærer folk," siger Henrik Stubkjær.

Manglende medicin til Gazas børn

Han erkender, at han indimellem kan blive frustreret, når LVF's arbejde bliver mødt med modstand, sådan som han oplevede det for nylig under et møde i Jerusalem, hvor LVF driver et hospital, som tilbyder den mest moderne behandling inden for dialyse og kræftbehandling, som den palæstinensiske befolkning har adgang til.

"Den danske regering har i tråd med LVF's holdning argumenteret for, at der skal åbnes en humanitær korridor fra Gaza, så de mest syge børn kan komme til Østjerusalem og få den behandling, de har behov for - i stedet for, at de skal flyves til USA eller Tyskland. I Østjerusalem vil de kunne få behandling i et miljø, de er trygge ved, og på et sprog, de kender," siger han.

Israel har imidlertid afvist at åbne en korridor, og LVF har derfor sendt medicin til de kræft- og nyresyge børn ind i Gaza. Under Henrik Stubkjærs besøg blev en palle med medicin til hospitalet i Gaza dog afvist ved grænsen, selv om det havde alle de nødvendige godkendelser.

"Det var hårdt og frustrerende at være vidne til. Men i den slags situationer må man hive sig op ved hårene - og det kan man, når man ser de folk, der lever i det til daglig, og som stadig kan stille sig frem og få et liv til at hænge sammen og tro på, at der er en fremtid. Det er et stærkt vidnesbyrd," siger han.

Fremskridtsteologi i modstrid med Luther

Henrik Stubkjær oplever, at der både er en stærk luthersk og økumenisk vilje til at stå sammen om at gøre noget ved verdens uretfærdigheder, men også interne brydninger, som kan være en barriere for fælles handling.

Henrik Stubkjær på podiet i forbindelse med hans valg som ny præsident for Det Lutherske Verdensforbund i Krakow i Polen i september 2023. Foto: LWF/Albin Hillert

"Ligesom der er brydninger i den katolske og anglikanske kirke om spørgsmål om vielse af homoseksuelle, kvinders rolle i kirken og meget andet, så har vi også brydninger i den lutherske verden. Vi oplever en konservativ bølge, der kommer fra USA og er drevet frem af kirker, der har mange penge og bedriver mission baseret på fremskridtsteologi. En teologi, hvor det handler om penge, og hvor en præst for eksempel kan lokke store værdier ud af menigheden ved for eksempel at hævde, at Helligånden har fortalt ham, at han, inden han forlader kirken efter en gudstjeneste, vil modtage en bilnøgle," fortæller præsidenten for LVF.

Han oplever også, at der blandt kirker, der er ramt af klimaudløste katastrofer, er en frustration over manglende støtte fra kirkerne i nord.

"De spørger os, hvor vi er henne, og hvor vores støtte bliver af. Det er svært at stå på mål for den manglende handling, ikke mindst fordi det jo er os i nord, der har skabt klimaforandringerne. Der må vi sætte vores lid til, at vi har en tilgivende Gud, der kan tilgive selv os, der ikke gør det, vi burde gøre," siger Henrik Stubkjær.

Han oplever, at den økumeniske bevægelse - ligesom staterne på politisk plan - er presset af polarisering. Samtidig sker der en forskydning, så LVF ikke længere er et nordligt domineret fællesskab, men har sine største medlemskirker i det globale syd, i Etiopien og Tanzania.

"Den lutherske kirke vokser i syd og skrumper i nord, og dermed bliver det også sværere for os at skaffe de økonomiske midler fra kirkerne i nord, som vi tidligere har kunnet. Det er en vigtig opgave at argumentere for, at det fortsat er nødvendigt at prioritere midler til det fælles lutherske arbejde og til at støtte kirkerne i syd," siger han.

Fælles forståelse efter 500 år

Han finder dog håb i den fortsat stærke økumeniske og tværreligiøse bevægelse, som han oplever, findes parallelt med polarisering og pres fra konservative kræfter. Styrken i det økumeniske og tværreligiøse viste sig blandt ved et fredsmøde arrangeret af den katolske organisation Sant Egidio i november 2025 i Rom. Der var 6.000 personer indskrevet til mødet, som blev holdt under titlen "Daring Peace" - "At turde freden", og ved åbningsarrangementet deltog både den italienske præsident, den belgiske dronning, den ledende rabbiner for Europa samt en ledende imam og en række katolske repræsentanter for Sant Egidio og gav hver deres perspektiv for vejen til fred. Ved afslutningsceremonien blev den deklaration, som deltageren var nået til enighed om, symbolsk givet fra mødelederne til børn fra hele verden, som delte dem videre ud til de mange delegerede.

"Det var en stærk gestus, som mindede os om, at vi er forpligtede på at finde veje sammen," siger Henrik Stubkjær, som også var overrasket over, at han ved den afsluttende bøn for fred blev sat til at stå for den tredje del af bønnen, efter at den romerskkatolske pave Leo havde stået for første del og den anglikanske ærkebiskop fra Sydafrika den anden. Den fælles kristne bøn fandt sted i Colosseum, mens muslimer og hinduer bad for fred på andre lokaliteter på samme tid.

Som præsident for LVF er Henrik Stubkjær også med i en dialoggruppe med ortodokse kirker og med en anden dialoggruppe med katolikker. Dialogen med katolikkerne handler blandt andet om forståelsen af Confession Augustana, Den Augburgske Bekendelse, som er en af folkekirkens fem bekendelsesskrifter. Bekendelsen har 500-års jubilæum i 2030, hvor Henrik Stubkjærs præsidentperiode udløber, og han håber, at parterne inden da kan finde frem til en fælles forståelse af dokumentet.

"Luther ville i udgangspunktet ikke bryde med kirken; han var katolik, da han forfattede bekendelsen, og jeg tror, at der er en større fælles forståelse af den, end vi historisk har kunnet udtrykke," siger Henrik Stubkjær.

Spinkle blomster i en brugt patron

Udover arbejdet med en fælles forståelse af Confessio Augustana er han optaget af at forbedre LVFs missionsarbejde og undervisning.

"Det lå Luther meget på sinde at undervise og myndiggøre lægfolket. Der kan vi i nord være med til at inspirere i syd, hvor der både kulturelt og teologisk ikke altid har været så meget vægt på det myndige lægfolk. Jeg synes ikke mindst, at det er vigtigt at styrke kvindernes position i kirken," siger han og nævner ungdomsbevægelsen inden for LVF, som han gerne vil styrke yderligere.

I det hele taget må LVF styrke håbet også hos børn og unge og lade sig inspirere af børnenes evne til at finde håb og glæde midt i et ofte svært liv, mener Henrik Stubkjær.

På hans kontor står en tom patron, som er bemalet med det ukrainske flags farver. Ud af toppen på patronen vokser tre spinkle blomster formet i ståltråd. Den er lavet af børn i Ukraine, og Henrik Stubkjær fik den med hjem som et minde fra et besøg i Ukraine. Under et besøg hos pave Frans i Rom sørgede han for, at paven fik en tilsvarende patron, og på sit kontor har biskoppen et billede af den nu afdøde pave, der modtager patronen med blomster, der vokser op af den.

"Det er et stærkt symbol på det kristne håb og vores fælles forpligtelse på altid at blive i det håb og styrke det hos hinanden," siger han.

LÆSERINDLÆG

Profetisk dryp, december:

Gud kalder os, se hans ansigt

For et par år siden, nøjagtigt denne tid på året, oplevede jeg Guds stemme sige, imens jeg gik på gaden i Aarhus, at jeg skulle stoppe op for en mand, jeg så på gaden. Pludselig midt på åben gade fik jeg øje på Jesu ansigt i ham. Manden sad på en trappe ved en parkeringsplads; det var tydeligt, at han frøs og prøvede at få varmen.

Jeg blev mindet om Matthæusevangeliet 25, 34-40, og jeg oplevede mig draget hen til at tale med manden, høre til ham. Vi kom hurtigt i snak sammen, og det var nemt at tale med ham; han bekræftede, at han frøs. Det var søndag, og han vidste ikke lige, hvor han skulle tage hen. Jeg tog min hue og handsker af og gav ham dem i gave samt nogle snacks, jeg havde i bilen. Det gjorde klart indtryk på manden. Han fortalte, at han ikke var vant til at opleve ret meget godhed. Han begyndte så yderligere at fortælle mig om sit liv; han viste mig en tegning, som betød meget for ham. Vi snakkede om diverse fra hverdagen og gadelivet osv. Vi begyndte også at tale om muligheder, da jeg kunne mærke, at manden var blevet tryg ved mig. Jeg fortalte ham, at kirker altid har åbent om søndagen, så jeg inviterede ham med i kirke kommende søndag. Vores møde sluttede af med, at jeg fik lov til at bede en velsignelsesbøn over ham.

Jesus gør det klart, at når vi møder mennesker i nød, så møder vi ham.

Jeg oplevede, at Gud sagde særligt til os denne december måned: Se mit ansigt, i den sultne, i den tørstige, i den fremmede, i den nøgne, i den syge, i dem, som lever "fængslede" både fysisk og psykisk. Elsk, vis nærvær, stop op, vær ekstra gavmild, vær ekstra inviterende, vær ekstra overbærende, vær ekstra tilgivende, vær ekstraordinært elskende! Dyrk på alle måder 1. Johannes 4, 12, hvor der står, at Gud ses i kærligheden: "Ingen har nogensinde set Gud, men hvis vi elsker hinanden, bliver Gud i os." Guds nærvær bliver synligt der, hvor kærligheden er virksom. Jeg oplevede, at følgende opfordring kom til os fra Herren til denne december måned!

Danmark, se mit ansigt i dem i nød ude på gaderne, vis dem ekstravagant kærlighed, hørte jeg Herren hviske. Se min nød i de fattige i din kirke, afspejl Guds natur for dem. Se mit ansigt i dit hjem, elsk med ekstravagant kærlighed enhver i dit hjem, i din omgangskreds, i dit netværk: Se efter nogen, du kan hælde ekstra kærlighed på. Lige fra det besværlige familiemedlem til et familiemedlem, du ikke har talt med længe, til det psykisk syge familiemedlem, du synes er besværligt at omgås, Se ham/hende med nye øjne, Guds øjne. 1. Mos. 1,27. Se dem i mit billede, se dem med min værdighed, se skønheden og potentialet til forfrisket relation, forfrisket kærlighed med en nyvisket, ren tavle.

Mattæus 25 taler om at se Jesus – i den nødlidende. Det er ude på gader og stræder, men også i dit hjem, netværk, kirke, arbejdssted, by. Vis ekstravagant kærlighed, tilgiv en person ekstraordinært denne måned, ræk ud til en bestemt person eller målgruppe ekstraordinært, tag nogen med hjem til en god gerning ekstraordinært, giv af din tid, økonomi eller opmærksomhed til nogen, du oplever Gud lægger dig på hjertet denne måned!

Det allersidste, jeg oplevede Herren hviskede, er: Dyrk 1. Korinterbrev 13. Kærlighedsbudet for fuld skrue, så vil december måned slutte af og lande med et ekstravagant mirakel. Din ubetingede tilgivelse vil redde liv (som Josef tilgav sine brødre 1. Mos. 45 og 50). Tilgivelse forvandler en tragedie til et redningsmirakel.

Din gavmildhed, gæstfrihed, villighed til at sætte en "fremmeds behov" før dit eget vil gøre, at "din mel og olie" (guddommelig forsørgelse) aldrig vil løbe tør (1.Kong. 17, 8-16). En kærlighedsgerning med offervillighed gør, at Gud griber ind og multiplicerer alt.

Gud kalder os ekstraordinært denne december måned til at se hans ansigt alle de steder, hvor vi bevæger os hen. Lad dit hjerte være klart og blødgjort til at elske ekstravagant. Han er klar til at vise dig sit ansigt, og at du viser hans ansigt til andre med hans kærlighedskarakter.

Tabita Estera Kjer
(Er en del af Dansk Profetisk Netværk og kommer i Citykirken Aarhus)

En flygtningefamilie foran deres nye ADRA-hus i Uganda. Foto: ADRA

Et fundament af håb: ADRA bygger 350 huse til flygtninge i Uganda

Af Adele Bennett-Larsen

Næstekærlighed kan tage mange former. Nogle gange viser den sig som et varmt måltid eller et lyttende øre – og andre gange i form af fire solide vægge og en dør, der kan låses. Siden 2002 har ADRA gennem bidrag fra private støtter bygget huse til mennesker på flugt i Afrika. Et arbejde, der ikke blot giver ly, men genopbygger værdighed og håb.

Uganda huser omkring 1,8 millioner flygtninge – primært fra nabolande præget af konflikt. Nyankomne får udleveret en presenning og et lille jordstykke, hvor de selv må bygge et midlertidigt husly. Opgaven kan være uoverkommelig for ældre mennesker, familier med sygdom, handicap eller for mindreårige, der ankommer uden forældre.

En af dem, der har været på flugt og nu bor i Uganda, er Safari, der beskriver ADRA-husene som et håb for en lysere fremtid.

"Huset er mere end blot fire vægge – det er et symbol på medfølelse, nye kræfter og håb. For hver mursten mærker jeg vægten af den kamp, jeg har kæmpet, men også løftet om en lysere fremtid. Og for det er jeg evigt taknemmelig."

En dør, der kan låses – og et liv, der kan leves

Safari og hendes fire små børn er som mange andre flygtet fra vold og konflikt i DR Congo, men nu er familien endelig flyttet ind i et ADRA-hus. Boligen erstatter det utætte, faldefærdige husly, de fik mulighed for at leve i ved ankomst til flygtningebosættelsen.

"Desværre lever mange under hullede presenninger og i telte, som langt fra giver den nødvendige sikkerhed og værdighed. Et vejrbestandigt hus med en dør, der kan låses, giver tiltrængt beskyttelse og et fundament af håb for en bedre fremtid," siger ADRA Danmarks kommunikationschef Laura Nygaard Nielsen.

ADRA-husene beskytter bl.a. beboerne mod tyveri, overgreb og regn. Samtidig forbedrer de hygiejnen og frigør tid og energi, så familierne kan dyrke afgrøder og skabe indtægter til mad, medicin og børns skolegang.

FAKTA: ADRA's husprojekt i Uganda

• ADRA har arbejdet med husbyggeri til flygtninge siden 2002. I Burundi opførte organisationen 10.412 huse frem til 2019, før projektet blev flyttet til Uganda.

• ADRA Danmark og deres støtter har finansieret 350 huse i Uganda siden projektets start i 2021.

• Uganda huser ca. 1,8 mio. flygtninge, men driver ingen flygtningelejre. Flygtninge får bevægelsesfrihed og adgang til arbejde, skole og jordlodder i bosættelser.

• ADRA opererer i to flygtningebosættelser i det vestlige Uganda.

• ADRA bygger huse til særligt udsatte familier og arbejder desuden med piger og kvinders rettigheder og selvforsørgelse – bl.a. gennem undervisning i klimasmart landbrug.

Oplevelser med Felix Rejser

Færøerne

Et paradis for naturelskere

8. – 15. juni
fra kr. 17.300,-
Linda og Anfinn Eliasen
Tilmelding inden d. 1. februar

Storslåede oplevelser venter på denne rejse – vi skal ud og vandre og opleve naturen, besøge små afsidesliggende bygder, møde de lokale, høre om de færøske forhold, danse kædedans og smage de færøske specialiteter.

Azorerne

Atlanterhavets perle

16. – 23. juni
fra kr. 13.400,-
Lone & Thorkild Bjerregaard
Tilmelding inden d. 15. marts

Tag med os til Azorerne – en portugisisk perle kendt for sin storslåede natur, vulkanske landskaber og afslappede ø-atmosfære.

Vi bor i charmerende Ponta Delgada, São Miguels hovedstad, hvor gamle brostensbelagte gader snor sig forbi hyggelige caféer, smukke kirker og grønne haver.

Egypten

Tag forskud på sommeren

- 27. feb. – 8. marts
- fra kr. 20.750,-
- Inger-Lise og Peder Svinth

Grønland

Et arktisk forårseventyr

- 12. – 21. maj
- fra kr. 29.300,-
- Jytte og Preben Lund Andersen

Luther

Oplev reformationens byer

- 23. maj – 28. maj
- fra kr. 8.700,-
- Elisabeth og Claus Henry Olsen

Vestsjælland

Natur og kultur

- 18. – 21. maj
- fra kr. 7.500,-
- Bjarne Hvidberg

FELIX REJSER

Læs mere på felixrejser.dk eller ring på 7592 2022

Møder & Arrangementer

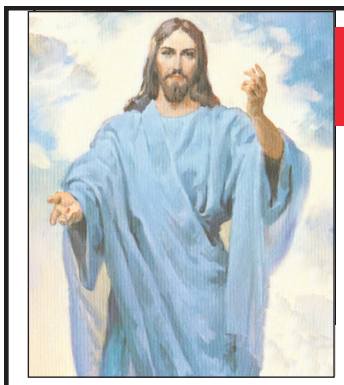

Velkommen i PERLEPORTEN

i Pinsekirken NYT HÅB Damhus Boulevard 28, Rødovre

til Helligåndens aften

HVER SØNDAG AFTEN kl. 19.00

Bus 21 holder udenfor - gratis kaffebord kl. 18.30

Dansk Gospelsang og musik - Bibelord - Tilbedelse

Forbøn for frelse - Åndsdåb og syges helbredelse

PINSEKIRKEN
NYT HÅB

Vi holder juleferie
d. 24.12.25 og starter igen
d. 04.01.2026

Glædelig jul
& Godt nytår

Må Gud velsigne dig

www.Nyt-Haab.dk
Tlf. 71 95 79 17 I Damhus Boulevard 28 I 2610 Rødovre

Fik I tilmeldt jer DialogWeekenden?

13.-15. marts 2026
på Virksund
Kursuscenter

Se www.aegteskabsdialog.dk

Annoncér i Udfordringen
– og vær med til at sikre den kristne avis.

Annonceafd.: 26 81 77 18
annoncer@udfordringen.dk
Oversigt over priser og deadlines:
Udfordringen.dk/Annoncer

Næste avis udkommer søndag 4. jan. 2026
Deadline for annoncer:
mandag 22. december 2025

Glædelig jul og godt nytår!

Diverse

Stillinger

Ehverv

AXELTEK
Industri Elektronik

Reperation af frekvensomformere og Cnc-drev

Nørresundby 25 21 31 67

Hjemmesiden indeholder alt lige fra bibelens personer, spørgsmål om bibeloversættelser, emner som mænd og kvinder i bibelen og andre emner jeg tager op.

Kristne artikler
www.biblos.dk

Følg Udfordringen på Facebook
og Instagram, hvis du vil holde dig opdateret på historier og indhold fra avisen.

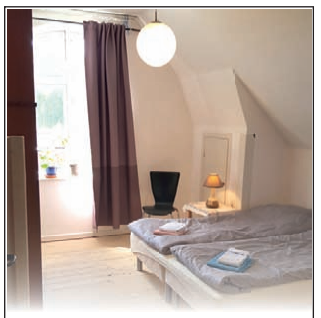

Bed&Breakfast i Christiansfeld

Bo på Det Gamle Posthus i verdensarvsbyen Christiansfeld. 1 værelse med 2 sengepladser på 1. sal med adgang til køkken og bad. Kun 400 kr. pr. døgn. Morgenmad kan evt. købes i Udfordringens café.

Bestil hos Margit:
mobil 40 31 02 50

Få dagens gratis bibeludfordring!

Hvis du har lyst til at få et dagligt bibelord til inspiration sendt, så gå ind på hjemmesiden **udfordringen.dk** og tilmeld dig via ikonet "Dagens Udfordring" ca. midt på hjemmesiden.

Kirketjener og husvært i Holstebro ?

Spændende stilling i Nørrelandskirken!

Den ene af vore to kirketjenere går på pension efter 27 år i menigheden. Vi søger derfor en kirketjener og husvært, der med varme, ansvarlighed og praktisk sans kan hjælpe os med at skabe indbydende rammer til både gudstjenester, fællesskaber og aktiviteter i løbet af året.

Stillingen er på 37 timer med tiltrædelse 1. marts 2026
Se det fulde opslag på www.noerrelandskirken.dk

Ansøgningsfrist den 13. januar 2026

Ansøgningsfrist
13/1

NØRRELANDS KIRKEN

LÆSERINDLÆG

Det nye juleevangelium - Et djævelsk modstykke til kristendommen, pænt og dygtigt pakket ind

Af Carsten Dalsgaard Hansen, præst og daglig leder på Hellig Kors Kloster

Set fra Guds modstanders perspektiv er inkarnationen en direkte trussel. Han er jo "denne verdens fyrste". Han gjorde oprør mod den allerhøjeste, himlens og jordens skaber. Og som konsekvens heraf er han af ærkeenglen Mikael blevet smidt ud af himlen og ned på jorden. Desværre lykkedes det ham inden da at forføre de første mennesker på jorden og gennem sine løgne få dem over på sin side. Og det har haft fatale konsekvenser for hele menneskeheden siden da. Konsekvensen er, som vi vist alle ved, at døden kom ind i verden i og med oprøret og ulydigheden mod Gud.

Men den gode historie er til gengæld, at Gud ikke fortrød sit skabereksperiment. Heller ikke, at han havde skabt menneskene. Han gav os mulighed for besindelse. Så meget elsker han os, at han lader os leve i mange år, inden vi skal dø af sygdom eller alderdom. Han giver os god tid til at vende om. Men det er det mindste af det hele. Han besluttede, at han ville give os mulighed for at blive frelst fra synd og død og evig fortabelse. Hvordan det kunne ske, ja det er jo, hvad julen og påsken og pinsen handler om. Det kunne ske gennem Guds egen elskede og enbårne søn, vor Herre Jesus Kristus. Ved at han blev menneske og kom herned for at konfrontere Djævelen og befri alle dem, som han holder fanget. Ved at tage imod evangeliet om Jesus og vende om fra gudløshed og hedenskab kan vi blive frelst. Det er den virkelig gode historie, evangeliets fantastiske nyheder.

Men nu er der opstået en anden konkurrerende historie. En historie, som fortæller os et tilsyneladende endnu bedre evangelium. Et evangelium, hvor inkarnationen er udvidet til at omfatte ikke bare Jesus, men alle mennesker. Og ikke os alene, men alt det skabte. I det nye evangelium er Gud på mystisk vis blevet alt i alt og alle. Pan-en-teisme kaldes dette evangelium. Eller "dybdeinkarnation". Det gode ved dette nye evangelium er, at det bygger på "nåden alene". Ingen krav om omvendelse og tro. Ingen krav om hellighed og gudsfrygt. Ingen ekskluderende skel mellem mennesker. Kun ren guddommelig inklusion.

"Et djævelsk modstykke til kristendommen, pænt og dygtigt pakket ind i smukke og overtalende ord og spændende nye begreber. Der er tale om en helt ny og kompatibel udgave af kristendommen, som flugter med både buddhisme og New Age. Også kaldet progressiv kristendom."

Og heller ingen adskillelse mellem Gud og mennesker. For det viser sig nemlig, at Gud bor i os alle. Gennem meditation og kontemplation kan vi finde ind til en guddommelig kerne dybt inde i hjertet. Og Jesus, ja han var jo verdens lys. Han var så oplyst, at han til sidst blev en kristus. Og derfor kunne han formidle den hemmelige "gnosis" og give alle os andre åndelig oplysning og vejledning, så vi også kan blive en kristus, som han blev det. Er det ikke vildt? Er det ikke bare fantastisk. Så behøver vi kun gå i kirke én gang om året, nemlig juleaften for at høre om den universelle inkarnation.

Det er da næsten for godt til at være sandt. Og ja, det er det også. Der er nemlig i virkeligheden tale om et kæmpemæssigt falsum. Et religiøst blændværk. Et djævelsk modstykke til kristendommen, pænt og dygtigt pakket ind i smukke og overtalende ord og spændende nye begreber. Der er tale om en helt ny og kompatibel udgave af kristendommen, som flugter med både buddhisme og New Age. Også kaldet progressiv kristendom.

Hvor kommer den fra? Ja, den er stille og roligt igennem årtier vokset frem overalt i den vestlige verden, den gamle kristne verden. Men arnestedet er det vestlige USA. Omkring årtusindskiftet kaldtes den Emerging Church – frembrydende kirke. Det er en meget mere spirituel udgave af kristendommen, end vi hidtil har kendt til. I virkeligheden er der tale om en romantikkens renæssance.

Efter den store katastrofe i og med Første Verdenskrig, hvor Gud pludselig blev en meget fjern Gud, har teologerne kæmpet for at genfinde Gud i en mere og mere sekulariseret og religionsløs verden. Og nu er det så angiveligt lykkedes. Nu er Guds transformation endelig sket, hjulpet frem af store ånder som Karl Barth, Rudolf Bultmann, Dietrich Bonhoeffer, Paul Tillich, biskop John A.T.Robinson og biskop John Shelby Spong. Den ene, Jesus Kristus, er afløst af Det ene. Et verdensbillede med en skaber foroven og en skabning og et skaberværk forneden er afløst af en kosmisk enhed af alting.

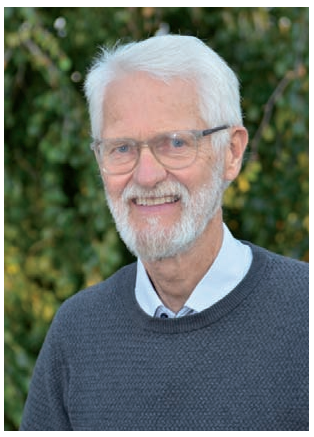

Carsten Dalsgaard Hansen har netop udgivet bogen 'Dansen om selvet' om de varianter af kristen spiritualitet og teologi, som de seneste år er skudt op, ofte med stærk appel, men også på kant med klassisk kristendom.

De fremmeste repræsentanter for den nye universalistiske udgave af kristendommen tæller navne som Richard Rohr, Brian McLaren, Rob Bell og på vore egne længdegrader Lars Sandbeck, Johannes Værge og Niels Henrik Gregersen.

Da disciplene bad Jesus fortælle dem, hvad tegnet på hans genkomst og verdens ende ville være, svarede mesteren: "Se til, at ingen fører jer vild."

Når troen forvises, bliver staten blind

Af Søren Peter Hansen, direktør, Tænketanken Prospekt

Debatten om kristendommens rolle i Danmark er blevet et spejl, der viser mere om vores tid end om troen selv.

På den ene side lukker universiteter stillerum på baggrund af antagelser, ikke erfaringer.

På den anden side trækkes kristendommen ud af det offentlige rum, som om den ikke længere havde noget at sige os.

Men erfaringen viser det modsatte. Mennesker beder, mennesker søger, mennesker længes ikke efter abstrakte regler, men efter det ord og det nærvær, der kan bære et liv. Det er bemærkelsesværdigt, at netop kristne er blandt de hyppigste brugere af de stille rum, der nu lukkes. Ikke for at demonstrere magt, men for i stilheden at rette sig mod det, der står over mennesket, det som ikke larmer, men kalder. Når institutioner vælger at lukke sådanne rum under henvisning til diffuse forestillinger, afslører det en frygt for troens synlighed, som mere handler om vores tid end om troens praksis.

Søren Peter Hansen er direktør i Tænketanken Prospekt.

For et samfund kan ikke være neutralt i sin sjæl. Når kristendommen skubbes ud, er det ikke tomhed, der overtager. Tomrummet fyldes af noget andet, forvirrede værdipakker, stemningsmoral, politiske erstatningsreligioner. Mange siger, at tro og politik intet har med hinanden at gøre. Men det er en illusion. Mennesket handler altid ud fra en forestilling om godt og ondt, sandt og falskt, meningsfuldt og meningsløst. Når kristendommens sprog forsvinder, mister vi ikke moral, men sammenhæng. Vi mister den dybe erfaring af, at mennesket ikke blot er individ, men ansvarligt væsen; ikke blot fri, men forpligtet; ikke blot et selv, men en næste.

Det er derfor ikke ligegyldigt, om bøn findes på universitetet, eller om kors og salmer hører hjemme i det offentlige rum. Ikke fordi kristendommen skal dominere, men fordi den er den tradition, der har lært os, at frihed kun giver mening, når den bæres af ansvar, og at mennesket aldrig er et middel, men altid et mål. Lukningen af stillerum er ikke et praktisk greb; det er et symbolsk snit, der siger: Tro – hold dig venligst for dig selv. Men troen er aldrig kun privat. Den bliver først levende, når den leves i fællesskab, deles, synges, bæres frem.

Hvis man virkelig frygter, at bøn i et stille rum skulle true den offentlige orden, er frygten ikke for troen, men for menneskets søgen efter noget større end staten. Et samfund, der tror, det kan klare sig uden det hellige, ender i længsel efter det, men da kommer længslen til udtryk i vrede, uro, identitetspolitik og fragmenterede værdier. For mennesket kan ikke leve uden en retning, uden et ord, der står fast, også når alt andet vakler.

I dag misbruges kristne symboler af både den ene og den anden. Det er ironisk: korsets betydning forfladiges, enten til et banner for udelukkelse eller til en abstrakt idé uden kød og blod. Begge fejl udspringer af den samme afkobling fra traditionens levende midte. For korset er hverken en klubmærke for nogle få eller en ren metafor; det er en påmindelse om pligten til at tjene både sin næste og sit fædreland uden at sætte Gud i nationalt bur eller opløse troen i kosmisk ligegyldighed.

Derfor må kristendommen ikke gemmes væk i små lommer af privatliv. Danmark er ikke et teokratisk land, men det er heller ikke rodløst. Grundloven siger det selv: staten hviler på en åndelig arv, som ikke kan skiftes ud efter smag. At anerkende denne arv er ikke at nedgøre andre, men det er at tale sandt om sig selv. Og når tro misbruges, skal vi sige fra. Men svaret på misbruget er ikke tavshed, men klarhed. Ikke at skjule kristendommen, men at vise den, som den er: forpligtende, livsfornyende og retningsgivende.

Samtidig spirer der noget i tiden. En stille vækkelse blandt unge, en ny nysgerrighed, en uro, som ikke kan dulmes af forbrug eller selvudvikling. Mennesker vender sig igen mod det, der ikke er til salg – det, der taler til hjertet, ikke til appetitten. Det er ikke et tegn på svaghed, men på styrke: en intuitiv viden om, at livet ikke kan bæres af individets egen opfindsomhed alene. Her ligger en mulighed, ikke for tvang, men for dannelse. Ikke for kulturkamp, men for åndelig udrustning.

"Et samfund, der tror, det kan klare sig uden det hellige, ender i længsel efter det, men da kommer længslen til udtryk i vrede, uro, identitetspolitik og fragmenterede værdier. For mennesket kan ikke leve uden en retning, uden et ord, der står fast, også når alt andet vakler."

Kristendommen er ikke en ideologi, og den skal ikke være et politisk våben. Den skal være en lampe. Et lys, der kaster skær over både menneskets værdighed og dets ansvar. Det er dette lys, vores samfund er ved at miste synet af, og det er netop derfor, det må tændes igen. Ikke ved at råbe højere, men ved at stå fast. Ikke ved at lukke andre ude, men ved at invitere til et fællesskab, hvor næstekærlighed ikke er en følelse, men en fordring.

Når troen misbruges, skal vi sige fra. Men vi skal ikke tie. For den, der gemmer sit lys, lader mørket bestemme. Det er tid til igen at lade kristendommens stemme lyde, ikke som dominans, men som nærvær. Ikke som oprustning, men som udrustning. Og pennen er fortsat vores stærkeste våben.

KØR SELV-FERIE MED
Udfordringen
...hele kirkens ugeavis
Som læser af Udfordringen får du dette specielle læsertilbud.
Oplys rejsekoden "UDFORDRINGEN" ved bestilling
– så får du automatisk rabatprisen.

På Lüneburger Heide

Ringhotel Sellhorn ★★★★
i Hanstedt, Nordtyskland
Den tidligere landsbykro her midt på heden har mere end 150 års traditioner at trække på, når der inviteres til hygge, afslapning og god mad med en af de bedste beliggenheder på berømte Lüneburger Heide. I dag er det sjette generation af krofamilien, der byder velkommen, og de hyggelige gamle stuer er blevet opgraderet med wellnessafdeling og pool.

Valgfri t.o.m. 16.12.2025,
2.1.-4.8. og 19.9.-17.12.2026.

Pris pr. person i dbl. værelse
1.549,-
Pris uden rejsekode ~~2.199,-~~
Pristillæg
2.1.-31.3. og 20.11.-18.12.: 50,-
1.4.-4.7. og 20.10.-19.11.: 200,-
5.7.-5.8. og 19.9.-19.10: 250,-

- **2 overnatninger**
- **2 x morgenbuffet**
- **1 x 4-retters middag**
- **1 x kaffe og kage**

Børnerabat (ved 2 voksne)
1 barn 0-5 år gratis.
1 barn 6-16 år kr. 799,-

Kun slutrengøring.

Afbestillingsforsikring kan tilkøbes. Ekspeditionsgebyr kr. 99,-. Børnerabat ved 2 voksne.
Forbehold for tryk- og prisfejl samt udsolgt.

BESTILLING: Telefon 70 20 34 48
eller www.happydays.nu
Telefonen er åben hverdage kl. 9-16.
Husk rejsekode: UDFORDRINGEN
Teknisk arrangør: Happydays

Læs avisen online på Udfordringen.dk

LÆSERINDLÆG

Når hadet får lov at stå uimodsagt

Terrorangrebet mod jøder, der fejrede hanukka i Sydney, bør ikke komme som en overraskelse. Det er en forudsigelig og tragisk konsekvens af en stigende antisemitisme, som i alt for lang tid har fået lov at vokse – ofte forklædt som politisk kritik, moralsk indignation eller ensidig solidaritet.

Historien viser, hvad der sker, når had legitimeres ideologisk. Angrebet på Charlie Hebdo i kølvandet på Muhammed-tegningerne demonstrerede med al tydelighed, at målet i den ekstremt radikaliserede islam helliger alle midler. Ytringsfrihed blev besvaret med massakre.

Terrorangrebet mod israelere den 7. oktober 2023 viste det samme – blot i endnu større og mere brutal skala. Terrorens væsen er netop at skabe frygt, og den kender ingen grænser, hverken moralske eller menneskelige.

Når jøder verden over igen og igen mødes med råb om, at de – eller staten Israel – ikke har nogen ret til at eksistere, skabes et klima, hvor vold bliver legitim i nogle menneskers øjne.

Hvis det, som nu undersøges, viser sig at være korrekt, at gerningsmændene i Sydney var inspireret af ISIS, så minder angrebet os om noget, vi alt for ofte fortrænger: Radikal islamisme er

Mindesten fra Holocaust på Bonaventure Cemetery i Savannah, Georgia, USA. Foto: Bigstock

ikke en abstrakt størrelse, men en konkret og dødelig ideologi, der konsekvent retter sig mod jøder – uanset om de befinder sig i Israel, Europa eller Australien.

Det leder frem til vores vestlige dobbeltstandarder. Den færøske politiker Sjúrður Skaale brugte i sin prisvindende tale billedet af lygtepælen – at vi leder efter nøglerne dér, hvor der er lys, selvom vi har tabt dem et andet sted.

Israel bliver denne lygtepæl. Ikke fordi landet er fejlfrit, men fordi det er et demokrati, som ligner os, og derfor er nemt at kritisere. Samtidig undgår vi ofte at rette blikket mod den mørkere virkelighed: den ideologiske ondskab i radikaliseret islam, hvor vold, martyrdød og udslettelse af fjenden ikke blot tolereres, men helliggøres.

At Israel i sin selvforståelse fortsat handler efter en gammeltestamentlig logik – øje for øje, tand for tand – er let at forarges over, når man sidder i tryg afstand af faren. Selvfølgelig bør ingen bifalde, når uskyldige rammes af bomber, eller når magt bruges til at fortrænge mennesker fra deres hjem i Gaza eller på Vestbredden.

Men vi er naive, hvis vi tror, at Israel kan tale sig til accept og forståelse fra den arabiske – herunder palæstinensiske – verden, når modstanden i vid udstrækning er drevet af ideologisk og religiøst betinget fjendskab.

Vi forventer, at Israel skal agere, som om landet befinder sig i samme sikkerhedspolitiske virkelighed som Danmark. Det er hverken realistisk eller redeligt.

Intet vestligt demokrati ville acceptere massakrer på sin befolkning uden at reagere med militær magt – og alligevel fordømmes Israel ofte hårdere end terrororganisationer, der åbent erklærer deres mål om udslettelse.

Samtidig er vi ofte bemærkelsesværdigt tavse, når terror legitimeres religiøst, når kvindeundertrykkelse og politiske likvideringer finder sted i regionen, eller når jødiske institutioner i Europa må leve under politibeskyttelse.

Antisemitismen er ikke et historisk levn. Den er tilbage i gadebilledet, i slagordene – og nu igen i volden.

Som kristne – og som samfund – har vi et ansvar for at sige tydeligt fra. Kritik af Israels politik er legitim. Dæmonisering af Israel og jøder er det ikke.

Hvis vi fortsætter med at udvise berøringsangst over for den ideologiske drivkraft bag islamistisk terror, mens vi uden tøven retter al kritik mod Israel, så bidrager vi selv til det klima, hvor nye angreb bliver mulige.

Angrebet i Sydney bør vække os. Ikke til mere råben – men til klarhed, mod og ansvarlighed.

Had, der får lov at stå uimodsagt, ender før eller siden i vold.

Josua Christensen
Forfatter, anmelder og foredragsholder

Læserindlæg er udtryk for læserens egen holdning. Send dit indlæg til: redaktion@udfordringen.dk

Prisen på avisen stiger i 2026

Kære abonnent på Udfordringen

Vi bliver desværre nødt til at hæve prisen på avisen i 2026.

Udfordringen har klaret sig godt igennem 2025, og vi havde ikke planer om at hæve abonnementspriserne, men når PostNord fra 1. januar 2026 stopper med at have brevomdeling, hæver DAO priserne på deres omdeling. Det betyder en sekscifret ekstraudgift for os i forbindelse med udbringning af avisen.

Vi har vurderet, at det ikke er muligt for os at spare os ud af det denne gang, og vi kan heller ikke satse på at få et så stort ekstrabeløb ind i annonceindtægter.

Det betyder, at prisen for et årsabonnement på Udfordringen stiger med 120 kr. Prisen for et halvårsabonnement stiger med 60 kr., og prisen for et tremånedersabonnement stiger med 30 kr. Det er ikke en stigning, der giver os ekstra penge i kassen, men dækker blot vores pludselige og store ekstraudgift. Øvrige abonnementer stiger med 15 procent – dog ikke digitale abonnementer.

Udfordringen er formentlig stadig landets billigste ugeavis, og fordeler man de 120 kr. ud over vores 47 årlige udgivelser, er det blot en stigning på ca. 2,50 kr. pr. avis.

Det er derfor vores håb, at prisstigningen ikke bliver årsag til opsigelse af abonnementer, så vi fortsat kan bringe nyheder, reportager, historier, portrætter, vidnesbyrd, prædikener, debatter, boganmeldelser, udlandsstof, indlandsstof, læserbreve osv. med en tydelig kristen profil ud i Danmark.

Hvis vi fortsat skal kunne lykkes med at udgive en avis, hvis dybeste formål er, at mennesker må vende sig til Jesus og blive bevaret i troen på ham, så har vi brug for, at I, vores læsere, fortsat hjælper os økonomisk.

Udfordringen er en anderledes avis, som både findes for din skyld, for fællesskabets skyld og for andres skyld – hvem end det måtte være – og med dit abonnement er du med til at gøre det muligt. Det vil vi gerne sige oprigtigt tak for!

På vegne af alle Udfordringens medarbejdere og bestyrelse,
Simon Thidemann, chefredaktør

NB: Er du på udkig efter en billigere løsning, så kan du skifte dit avisabonnement ud med et digitalt abonnement. Det koster kun 398 kr. for et helt år, og her stiger prisen ikke, da der ikke er distributionsomkostninger forbundet med det.

Med et digitalt abonnement får du adgang til E-avisen hver uge og har naturligvis fuld adgang til alle vores artikler på hjemmesiden. I 2026 kan du desuden se frem til, at vi får udviklet en app, som gør det lettere at tilgå E-avisen via telefonen.

Vil du dele betalingen op i mindre betalinger, kan du via vores hjemmeside på udfordringen.dk/bestil bestille et månedsabonnement, så betaler du for en måned ad gangen. Skal du ændre dit eksisterende abonnement til månedsbetaling, skal du ringe til os på 74 56 22 02.

Udvalgte programmer på DR / Kristne TV-kanaler

Den 25. og 26. december sender DR2 miniserien i fire afsnit 'Jesus Guds søn'. Første afsnit tager afsæt i Judæa før Kristi fødsel. Mange jøder håber på en frelser. Maria, der er gravid, bliver gift med Josef og føder sønnen Jesus. Men Herodes 1. den Store vil gøre alt for at beholde sin magt og sætter alt ind på at udrydde enhver trussel.
Foto: Leveret af All3Media

DR1

Søndag 21/12
10.00 Gudstjenesten: Alder er en gave - Bente Scavenius
For Bente Scavenius er det ingen sag at blive ældre. Fordi for hende kommer alderen med en viden og erfaring, der kan gives videre til andre. Derfor har vært Sofie Østergaard inviteret hende med til gudstjeneste i Holmens kirke om netop det at blive ældre og livets uundgåelige faser. Sendes også på DR2 kl. 14.00

Lillejuleaftensdag 23/12
20.00 På sporet af julens sange: Dejlig er den himmel blå
Mette Frisk og Phillip Faber dykker ned i historien bag julesangen, som blev skrevet af Grundtvig midt i en livskrise.

Juleaftensdag 24/12
12.10 Fællessang synger julen ind - Genudsendelse fra 30.11.
Katrine Muff og Johannes Langkilde står klar til at synge og spille for på alle de gode julesange, vi ikke kan lade være at nynne med på. Og hele Danmark er inviteret med.

Vibeke Houmøller er årets julepræst på DR.
Foto: Anders Ekström

14.45 Julegudstjenesten fra Skt. Lukas Kirke i Aarhus
I centrum af Aarhus byder Mette Bluhme Rieck velkommen til årets julegudstjeneste fra Skt. Lukas Kirke. Inden gudstjenesten starter, får hun besøg af Poul Krebs i studiet til en samtale om forhåbninger og taknemlighed i denne juletid, hvor frygt er kommet højt på dagsordenen, og bekymringerne står i kø. Årets julepræst Vibeke Houmøller giver også sit bud på, hvor der kan fødes håb i de mørkeste tider. For med fuldtidsforhåbninger er der for hende et bærende håb om, at alt bliver godt igen.

20.00 På sporet af julens sange: Glade jul, dejlige jul
Mette Frisk og Phillip Faber må til Østrig i deres søgen efter, hvorfor "Glade Jul, dejlige jul" er blevet så populær, og hvordan den er endt med at blive sunget over hele verden 200 år efter.

Juledag 25/12
10.00 Juledagsgudstjenesten fra Skt. Lukas Kirke i Aarhus
Juledag byder vært Mette Bluhme Rieck igen indenfor i Skt. Lukas Kirke i hjertet af Aarhus. Her er det store ord og stor musik, der sætter scenen for juledagens gudstjeneste ved Martin Rønkilde, hvis håb er, at fortællingen om barnet i krybben kan gøres mere levende, så den både kan få og give juleglæde til alle mennesker.

Lørdag 27/12
18.50 Før søndagen
Katrine Muff og Mathias Hammer introducerer ugens salme, som denne gang er "Dejlig er jorden", og DR Vokalensemblet synger.

Søndag 28/12
10.00 Gudstjenesten: Hvem har magten?
Sofie Østergaard har inviteret teaterinstruktør Christoffer Berdal til gudstjeneste i Holmens kirke, hvor provst Birgitte Kvist Poulsen prædiker om magt. For som instruktør står Berdal med magten at styre, lede og iscenesætte andre. Men den menneskelige forståelse af magt bliver i julesøndags evangelium vendt helt på hovedet.
Sendes også på DR2 kl. 14.00

DR2

Søndag 21/12
19.50 4. søndag i advent med DR Pigekoret
DR Pigekoret synger julen ind med to sange hver søndag i december.

Juleaftensdag 24/12
19.30 Jul med DR Vokalensemblet fra Garnisonskirken.
I det smukke kirkerum synger DR Vokalensemblet julen ind med stemningsfulde toner fra Frankrig og England. Matina Batic dirigerer DR Vokalensemblet. Optaget i Garnisonskirken december 2024.

Juledag 25/12
12.35 Det er herligt at leve Amerikansk klassiker fra 1946. (It's a Wonderful Life)
George Bailey er en tilsyneladende lykkelig familiefar, der inderst inde føler, at hans liv er forfejlet. Ingen af hans drømme er blevet realiseret, og den årelange kamp mod byens hensynsløse rigmand ser ud til at slutte med et totaltnederlag. George overvejer at begå selvmord, men hans skytsengel vil gøre alt for at overbevise ham om, at hans liv ikke er så mislykket endda - at det er herligt at leve.
Medvirkende: James Stewart, Donna Reed, Lionel Barrymore m.fl.

15.10 Jesus - Guds søn (1:4)
11 år. Amerikansk dramadokumentarserie fra 2024.
(Jesus: Crown of Thorns)
Judæa før Kristi fødsel. Mange jøder håber på en frelser. En, der vil redde dem fra det romerske imperium og Herodes 1. den Stores tyranni. Da Maria føder drengen Jesus, får Herodes underretning om, at barnet er udvalgt til at blive en ny stor hersker. Af frygt for at miste sin magt, beordrer han en massakre på alle nyfødte drengebørn. Men i en drøm bliver Josef advaret om det forestående blodbad, og derfor flygter den hellige familie til Egypten.

16.05 Jesus - Guds søn (2:4)
Da Herodes 1. den Store dør, vender den hellige familie tilbage til Nazaret. Her vokser Jesus op i en tid præget af det romerske imperiums magt og brutalitet. Men profeten Johannes Døberen mener Romerrigets dage er talte. Jesus slutter sig til ham og hans følgere og lader sig døbe.

Anden juledag 26/12
15.10 Jesus - Guds søn (3:4)
Jesus tilbringer 40 dage og 40 nætter i ørkenen, hvor han fristes af djævelen. Da han vender tilbage, er Johannes Døberen blevet fængslet. I Nazaret proklamerer Jesus sig som Messias i synagogen. Dette vækker vrede blandt de tilstedeværende, og de forsøger at smide ham ud fra en klippe.

16.05 Jesus - Guds søn (4:4)
Jesus helbreder de syge i Kapernaum. Det er dog ikke alle, der er begejstrede. Farisæerne lægger en fælde for ham. Men Jesus gennemskuer deres plan. Samtidig beordrer Herodes Antipas Johannes Døberens henrettelse. Efter hans død udsender Herodes spioner for at finde den hellige mand, han har hørt rygter om. Midt i dette kaos udråber Peter Simon Jesus til Messias, den levende Guds Søn.

GOD TV

Tlf. 98 90 91 50 - Email: info.scandinavia@god.tv
GOD TV kan ses overalt. Download en app til iPhone, iPad eller Android eller se www.god.tv, hvor der findes 20 web kanaler 24/7.GOD Channel kan også ses 24/7 via parabol: ASTRA 4A 5º Ø Frekvens: 11.996 GHz, Polarisation: H, Symbol Rate: 27,500 Symbol/s: FEC: ¾. Kan også modtages fra Hotbird 13° øst og Eurobird 28,5° øst. Indgår i TV-pakken hos MoreTv. Findes i mange bredbånds- og kabelnet.

FGP-TV

FGP-Huset, Nygade 17,
3782 Klemensker, Tlf. 40870533
Mail: post@FGP.dk
Udsendelserne kan ses på FGP-TVs hjemmeside www.FGP.dk (Menupunkt: FGP-TVs IT-kanal)
Derudover minimum fire gange ugentlig på GospelChannel. Blandt andet onsdage kl. 19.00 og lørdage kl. 11.30.
GospelChannel er en gratis kanal på bl.a. CanalDigital.

KKR-TV i DK

Se kristent tv døgnet rundt her:
1. I hele landet på dit tv med en KKR tv-boks. Bestilles på www.kkr.dk / seerklubben@kkr-tv.dk eller tlf/sms: 35 31 00 57.
2. På MoreTV via TV, mobil og tablet i hele landet. Læs mere og bestil på moretv.dk eller ring 69 16 16 20 for mere info. Programoversigt på: v.dk/programmer.

Kanal 10

Kanal 10 er en norsk tv-kanal, der tjener som platform for forskellige kristne kirkeretninger med en vision om at vise, hvad der sker i kirkerne i Norge. Kanalen sender også danske programmer og indgår i MoreTV pakken. Se mere på www.kanal10.no

SAT-7

Fire tv-kanaler som kan ses på Appen SAT-7 Plus:
• SAT-7 ARABIC (for familier på arabisk)
• SAT-7 KIDS (for børn på arabisk)
• SAT-7 PARS (for persisktalende seere i primært Iran, Afghanistan og Tadsjikistan)
• SAT-7 TÜRK (for tyrkisktalende seere i primært Tyrkiet og Aserbajdsjan)
Se mere på www.sat7.org og facebook.com/SAT7Network

Loveworld TV

Kanal ASTRA 2a, 2b, 2d
28,2 grader E= øst. Engelsk kanal. Undervisning og helbredelsesudsendelser. Ekstra parabol muligvis nødvendig. Program og yderligere info.: www.loveworldtv.co.uk/

Airport UCB TV

Sender på regionale digitale net
www.ucb.dk/ucbtv.htm
Hovedstaden (Airport TV)
Mandag 07.30-08.00, torsdag 05.30-06.00, søndag 08.30-09.00, søndag 15.30-16.00.

More 2 life TV

Regionalt TV i MUX 1. Kanal Nord: Mandag - tirsdag 8:30, onsdag 23:00, torsdag 21:00, lørdag 10:00, søndag 11:00. Kanal Øst: Mandag - torsdag 8:30, lørdag 11:30, søndag 15:00. Kanal Hovedstaden: Tirsdag 11:00, onsdag 15:30, torsdag 11:00, fredag 05:00.

Andre kanaler

På Thor 1o vest:
Vision Norge, Gospel Channel
Fr. 11247 Pol V Sr 24500 Fec 7/8.
På Astra 1 19,2o øst: Bibel TV Fr. 10832 Pol H SR 22000 Fec 5/6.
Astra 2 28,5o øst:
TBN Europe Revelation

Web-tv

GOD TV: www.god.tv
DKNET.TV www.dknet.tv
TBN - Trinity Broadcasting Network: www.tbn.org

Morgenandagten

Du kan se og høre den direkte radiotransmission på P2 af Morgenandagten fra Domkirken i København på DR 2. Sendes alle dage fra mandag til lørdag kl. 8.05.

Podcasts om tro

På Udfordringen.dk/podcast/ finder du forskellige podcasts om tro, Jesus og kristendom.

James Stewart har hovedrollen som George Bailey i den ikoniske julefilm 'It's a Wonderful Life', som vises på DR2 juledag. Om julefilmen udtalte Stewart på et tidspunkt: "Det handler simpelthen om en helt almindelig mand, der opdager, at det at leve ordentligt hver eneste dag med tro på Gud og uselvisk omsorg for andre mennesker kan gøre livet helt vidunderligt." Foto: Leveret af filmmuseet

Radio - Programmer om tro på P1

Søndag 21/12
10.03 Gudstjeneste fra Skovshoved Kirke. Helsingør stift. 4. søndag i advent.
Prædikant: Helle Møller Jensen
Salmer:
DDS 78: Blomstre som en rosengård
DDS 117: En rose så jeg skyde
DDS 441: Alle mine kilder
DDS 93: Nu vil vi os forsamle

11.03 Pilgrim - Barnets blik
I en samtale med sin gamle ven Anders Laugesen fortæller skuespiller Bodil Jørgensen om, hvordan minder fra barndommen i Vejen i dag er med til at give hende en oplevelse af at være holdt i hånden som et Guds barn. Og om hvordan barndommens sansninger spiller med, når hun står på scenen.

15.03 Hvad ville Jesus have sagt?:
Hvad ville Jesus have sagt: for dig, der elsker Jesus, dig, der ikke ved, hvem Jesus er, og dig, der leder efter argumenter for, hvorfor vi overhovedet nogensinde har fundet på at lave radio om ham. Skrive dine spørgsmål til Jesus@dr.dk. Sendes også lørdag 22.03 og søndag 28.12.

Juleaftensdag 24/12
14.03 Gudtjeneste fra Sankt Thomas kirke. Københavns stift. Juleaften
Prædikant: Vibeke Døssing
Salmer:
DDS 94: Det kimer nu
DDS 117: En rose så jeg skyde
DDS 119: Julen har bragt
DDS 121: Dejlig er jorden

Juledag 25/12
Kl. 10.03 Gudstjeneste fra Sankt Thomas kirke. Københavns stift. Juledag
Prædikant: Helle Poulsen
Salmer:
DDS 99: Velkommen igen, Guds engle små
DDS 112: Kom, alle kristne
DDS 125: Mit hjerte altid vanker
DDS 100: Kimer, I klokker

Anden juledag 26/12
10.03 Gudstjeneste fra Sankt Thomas kirke. Københavns stift. Anden juledag
Prædikant: Dorte Thomsen
Salmer:
DDS 118: Julen har englelyd
DDS 129: Julebudet til dem, der bygge
DDS 114: Hjerte, løft din glædes vinger
DDS 122: Den yndigste rose er funden
DDS 117: En rose så jeg skyde

Søndag 28/12
10.03 Gudstjeneste fra Sankt Jakobs Kirke. Københavns stift. Julesøndag
Prædikant: Rasmus Nøjgaard
Salmer:
DDS 114: Hjerte, løft din glædes vinger
DDS 716: Guds godhed vil vi prise
DDS 125: Mit hjerte altid vanker v.1-3,8-9
DDS 129: Julebuddet til dem, der bygge
DDS 118: Julen har englelyd

Sognepræst Kathrine Lilleør er gæst i Pilgrim d. 28.12, hvor det handler om Messias.
Foto: Pilgrim

11.03 Pilgrim - Messias (1)
Hvem var det lille barn, som kom til verden julenat?
Et helt almindeligt menneske med et usædvanligt liv, eller var det den salvede konge, Messias, som 30 år senere begyndte sit korte virke blandt mennesker i det besatte Israel? Sognepræst Kathrine Lilleør fortæller om sit møde med Jesus Kristus igennem arbejdet med de bibelske tekster og erfaringer fra et liv spejlet af Gud. Derefter folder dr. theol. Peter Lodberg spørgsmålet ud omkring, hvordan man igennem århundrederne har forstået den historiske Jesus.

MUSIK TJEK

Nyt julemusik fra internationale navne

Af Eilis Jokszies

Oslo Gospel Choir: Lyset skal stråle

Oslo Gospel Choir har udgivet en del julealbums, og hvert år er de på juleturné, som også bringer dem til Danmark, hvor deres koncerter trækker fulde huse.

I år har de udgivet EP'en "Lyset skal stråle" med 3 nye sange og en kendt sang.

Titelsangen "Lyset skal stråle" er en rigtig fin julesang, som jeg er kommet til at holde af. Det er en dejlig sang med god tekst, dejlig melodi og de flotte klange og harmonier, som kendetegner koret. Den fortjener opmærksomhed. "December" er en stille, lidt finurlig, vinter-sang, som beskriver denne måneds stemning. På EP'en findes også en norsk version af "Away In a Manger", som har fået titlen "En krybbe var vuggen". Fin sang i dejligt arrangement.

Til sidst er der blevet plads til en gospelsang: "Over jordan". Skøn sang i bedste Oslo Gospel Choir stil – og et fint input til dem, som også gerne vil have lidt gospel og ikke kun julesange.

Vil anbefale denne EP, for den har det, der skal til for at skabe julestemning.

Kunstner: Oslo Gospel Choir
Titel: "Lyset skal stråle"
Genre: Jul/Gospel

Scan QR-koden og lyt til 'Lyset skal stråle'

Katy Nichole: The Hope of Christmas

Katy Nichole brød igennem med sangen "In Jesus Name (God of Possible)" og har siden markeret sig som en ny stjerne på den kristne pop-himmel, ikke mindst på grund af sin enestående stemme.

Hun har i år udgivet EP'en "The Hope of Christmas", hvor titelmelodien absolut er værd at få med på julens playliste. Ikke alene synger hun fantastisk, hun har også hjertet med, når hun synger, og det gør hende værd at lytte til.

Denne EP er god med en blanding af kendte julesange og eget stof. "The Hope of Christmas" er min favorit, mens jeg godt kan undvære "Rockin' Around the Christmas Tree". Hendes version af den kendte "O Come O Come Emanuel" er også rigtig fin.

På EP'en er der ikke blevet plads til sidste års julesang "O What a King". Den vil jeg dog lige nævne her og anbefale at gå ind og lytte til, for det er en virkelig dejlig julesang.

Hvis du ikke kender Katy Nichole, kan jeg varmt anbefale at gå ind og lytte til både denne EP, men også hendes andre udgivelser.

Kunstner: Katy Nichole
Titel: The hope of Christmas
Genre: Jul/Pop

Scan QR-koden og lyt til 'The hope of Christmas'.

Alle tog af sted for at lade sig indskrive på listerne i den by, de stammede fra, og da Josef var af Kong Davids slægt, måtte han rejse fra Nazaret i Galilæa til Betlehem i Judæa, Davids fødeby. Han var nødt til at tage sin forlovede, Maria, med sig, selv om hun var højgravid.

Maria fødte sin søn, den førstefødte. Hun svøbte ham i et tæppe og lagde ham i en krybbe i staldrummet, for gæsteværelset var optaget.

Jesus bliver født

"På den tid befalede den romerske kejser Augustus, at der skulle foretages en folketælling i hele kejserriget. Denne folketælling foregik før den, som fandt sted, mens Kvirinius var guvernør i Syrien.

Alle tog af sted for at lade sig indskrive på listerne i den by, de stammede fra, og da Josef var af Kong Davids slægt, måtte han rejse fra Nazaret i Galilæa til Betlehem i Judæa, Davids fødeby. Han var nødt til at tage sin forlovede, Maria, med sig, selv om hun var højgravid.

Mens de opholdt sig i Betlehem, kom det tidspunkt, hvor hun skulle føde. Maria fødte sin søn, den førstefødte. Hun svøbte ham i et tæppe og lagde ham i en krybbe i staldrummet, for gæsteværelset var optaget.

Englene og hyrderne på marken

Samme nat lå nogle hyrder under åben himmel og vogtede får på marken uden for byen.

Pludselig stod der en engel foran dem, og hele landskabet lå badet i et strålende lys fra Guds herlighed. Hyrderne blev forskrækkede, men englen beroligede dem. "Vær ikke bange!" sagde han. "Jeg er kommet for at fortælle jer en stor og glædelig nyhed, som angår hele folket: I nat er jeres Frelser født i Davids by. Det er Messias, og han er jeres herre. Det her skal være et tegn for jer: I vil finde et lille barn, som ligger i en krybbe, indsvøbt i et tæppe."

I det samme brød himlen ud i jubel. En hær af engle lovpriste Gud med følgende sang:

"Al ære til Gud i Himlen
og fred på jorden
til dem, der gør Guds vilje!"

Da englene igen var vendt tilbage til Himlen, sagde hyrderne til hinanden: "Lad os gå ind til Betlehem og se, hvad der er sket, det, som Gud har fortalt os om."

Så skyndte de sig ind til byen, hvor de fandt det sted, hvor Maria og Josef opholdt sig, og de fandt barnet, som lå i krybben. Hyrderne fortalte nu, hvad englen havde sagt om barnet, og alle, som hørte deres beretning, var forundrede.

Maria tog alle ordene til sig og tænkte ofte senere på, hvad der var sket den nat. Hyrderne vendte glade tilbage til fårene på marken, imens de lovpriste Gud for alt, hvad de havde set og hørt. Det var jo sket, som englen havde sagt."

(Lukasevangeliet 2, 1-20)

Tegningerne er fra Martin Young's Bible Cartoons. Teksten er fra Bibelen på hverdagsdansk.

"Vær ikke bange!" sagde englen. "Jeg er kommet for at fortælle jer en stor og glædelig nyhed, som angår hele folket: I nat er jeres Frelser født i Davids by. Det er Messias, og han er jeres herre.

Løs ugens kryds og tværs - og vind et gavekort!

Træn hjernecellerne – og vind måske et gavekort!

Vinder i kryds & tværs i uge 50:

Lydia Christensen
4200 Slagelse

Kodeord: Strutskørter

Du kan også vinde et gavekort på 150 kr. til Hosianna.dk, hvis du finder kodeordet i denne uge ved at sammensætte de bogstaver, der står i felterne med tal.

Du kan vinde et gavekort på 150 kr. til Hosianna.dk, hvis du finder kodeordet ved at sammensætte de bogstaver, der står i felterne med tal.

Skriv kodeordet og send det sammen med dit navn og din adresse til mail@udfordringen.dk eller til Udfordringen, Jernbanegade 1, 6070 Christiansfeld.

Kodeordet skal være Udfordringen i hænde senest søndag den 6.1.26. Vinderen får direkte besked og offentliggøres her på siden den 11.1.26.

Blandt de indsendte løsninger trækkes hver uge lod om et gavekort på 150 kr. til Hosianna.dk, vælg mellem bøger, bibelord i træ, cd'er og film.

Kryds og tværsen leveres af bureauet Kehlet Aps, Varde.

God fornøjelse!

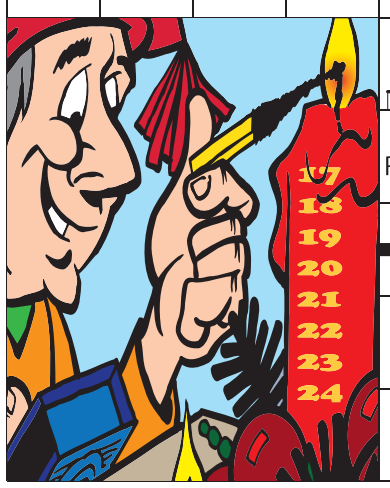

Find bøger fra mange forskellige forlag på

Hosianna.dk

*Fast fragt på 35 kr. uanset hvor meget du bestiller**

**Gælder ved levering i DK*

Giv et abonnement i gave!

Et abonnement på Udfordringen er en gave som varer længe!
- Med den trykte avis har man også adgang til alle artikler på nettet.

Bestil pr. mail på abonnement@udfordringen.dk eller ring på tlf. 7456 2202.

Tilbud til nuværende abonnenter: Giv et års abonnement i gave til halv pris!

Som abonnent kan du i december bestille et års gaveabonnement på den trykte avis til kun kr. 425,-. Sammen med gaveabonnementet får du en gratis bog. Men skynd dig - tilbuddet gælder kun i december!

BESTIL I DECEMBER 2025:

Bestil et års gaveabonnement for kun 425 kr. og få en bog med til en værdi af 199/249 kr.*

Vi sender en avis og et gavekort sammen med bogen - lige til at pakke ind og give i gave.

Et årsabonnement koster normalt 849 kr. *

Bestil på udfordringen.dk/gave-abonnement eller scan QR-koden her til højre.

Abonnementet starter søndag 4. januar 2026 medmindre andet aftales.

Få en bog med gaveabonnement til 0,- kr.!

Vælg mellem titlerne *Mestermærket* af Francine Rivers og *Søgte Allah - Fandt Jesus* af Nabeel Qureshi.
Skriv ved bestillingen af gaveabonnement, hvilken bog du ønsker.**
Læs mere om bøgerne på Hosianna.dk

Mesterværket - Roman om to fortabte sjæles vej til at lade sig forvandle af Guds kærlighed. Normalpris: 249 kr.

Søgte Allah - Fandt Jesus. Nabeel Qureshis gribende fortælling om mødet med kristendommen. Normalpris 199 kr.

** Gælder så længe lager haves.*

*** Prisen for et års abonnement i 2025. Gavekortet kan kun gives til ikke-nuværende abonnenter.*

KLUMME

At finde sit formål

En morgen opdagede jeg, at vores brødkurv var gået i stykker. Jeg satte det på dagens todo-liste og begyndte at lede efter en ny. Efter meget kort søgen fandt jeg den smukkeste kurv på nettet, sat meget ned, da den udgår af webbutikkens sortiment. Jeg følte mig heldig og bestilte den uden at tjekke detaljerne yderligere. Da jeg skulle hente pakken, undrede jeg mig over, at pakken ikke var større og spekulerede over, om kurven kunne foldes sammen. Da jeg åbnede pakken, var kurven lige så smuk som billedet, men meget lille. Jeg kiggede igen på hjemmesiden og så, at målene ganske rigtigt passede på den lille kurv. Det var ret tydeligt, at den ikke kunne bruges til det, jeg havde tænkt den til, et brød ville fx ikke kunne være i den. Brødkurven kom i skabet, men da jeg nogle dage senere, hvor vi skulle have tapas, stod med en håndfuld grissini, passede det perfekt ned i kurven.

For mange af dem, jeg har mødt igennem tiden, har det været svært at finde sit formål. Det kan virke, som om det, man kan tilbyde, ikke rigtigt passer ind. At ens kurv er for lille til det formål, der er bestemt. Fastsat for at kunne bidrage i det samfund, vi har, eller i de relationer, der blev vores. Måske har man stræbt efter i mange år at være noget andet, end man er. Måske slog livet en kolbøtte, måske blev et vredt ord eller handling afgørende for en beslutning, der var svær at omstøde og gøre om eller noget andet afgørende skete.

Da jeg ryddede op i nogle papirer for nyligt, blev jeg mindet om en vagabond, der for år tilbage jævnligt kom forbi os. Han havde bestemte ruter, han gik, og når han kom forbi, fik han et måltid mad, et bad og indimellem en seng til dagen efter. Han elskede at læse, så indimellem byttede han med en ny bog. En aften fortalte han, at en uoverensstemmelse havde fået ham på vejen, og nu var det for svært at gå tilbage. Sidste gang, jeg så ham, var til en fest, hvor jeg lavede maden. En fest, hvor han samlede flere af dem, der havde vist ham venlighed og sagde tak.

Han fandt måske aldrig sit formål, men han satte et aftryk hos mig og hele min familie. Jeg tænker jævnligt tilbage på en aften, vi talte sammen, hvor han sagde: "Lad aldrig vreden blive en mur, du ikke kan forcere."

Lad juletiden blive en tid, hvor vi husker på og samles om lyset og håbet.

Af Dorthe Sandvad
autoriseret coach

Få Udfordringen leveret gratis hver weekend i to måneder - og få samtidig fuld digital adgang

Tilbuddet er helt uforpligtende og stopper automatisk, når de to måneder er gået, medmindre du ønsker at fortsætte.
Læs mere på udfordringen.dk/tilbud eller scan QR-koden *

** Tilbuddet gælder kun nye abonnenter og til adresser i Danmark*

Udfordringen ønsker alle læsere en glædelig og velsignet jul.

Der er lukket i juleugen. Næste avis udkommer 4. januar 2026.